ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

гр. Търговище, площад „Свобода”, тел.0601/6 87 00; факс:0601/6 20 57;
e-mail: obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

ПРОГРАМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

2015 – 2020 г.

Приета с решение №7 по протокол №54/30.07.15 г.

на Общински съвет- Търговище

гр. Търговище, 2015 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. РАЗДЕЛ ПЪРВИ 7

1. Въведение 7
1.1. Обхват на програмата 8
1.2. Принципи 8
1.3. Характеристика на територията на община Търговище 8
1.3.1. Релеф 9
1.3.2.Климат 9
1.3.3. Почви 9
1.3.4. Поземлени и горски ресурси 10
1.3.5. Водни ресурси 10
1.3.6. Подземни природни богатства 10

II. РАЗДЕЛ ВТОРИ 10

2. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ 10
2.1. Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците 10
2.2.Анализ на отпадъците 11
2.2.1 Битови отпадъци 11
2.2.2. Утайки от ПСОВ 12
2.2.3. Анализ на строителните отпадъци 12
2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците 13
2.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците 14
2.5. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване 15
2.6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите 15
2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците 16
2.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците 16
2.9. Изводи от направените прогнози 16

III. РАЗДЕЛ ТРЕТИ 17

3. SWOT АНАЛИЗ 17

IV. РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ 19

4. Цели на общинската програма за управление на отпадъците и алтернативи за постигането им 19
4.1. Стратегически и оперативни цели 19
4.2. Алтернативи за постигане на целите 19

V. РАЗДЕЛ ПЕТИ 20

5. План за действие с подпрограми 20

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ 21

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ 21
1. Въведение и основни положения 21
2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците 22
3. Цел на подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци 22
4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките 23
4.1. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци 24
4.2. План за действие към Подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци 25

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ 34

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НАЙ-МАЛКО ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО 34
1. Въведение и основни положения 34
2. Цел на подпрограмата 34
3. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки 35
4. План за действие към подпрограмата за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло 36

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ 41

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ 41
1. Въведение и основни положения 41
2. Цел на подпрограмата 41
3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки. 41
4. План за действие към подпрограмата за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците 46

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ 53

ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ 53
1. Въведение и основни положения 53
2. Цел на подпрограмата 53
3. Анализ и описание на съществуващото състояние 53
4. План за действие към подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци 55

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ 58

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАННИ ОТПАДЪЦИ 58
1. Въведение и основни положения *58*
2. Цели на подпрограмата *58*
3. Анализ и описание на съществуващото състояние *58*
3.1. Електрическо и електронно оборудване /ЕЕО/ 58
3.2. Батерии и акумулатори 60
3.3. Масла и нефтопродукти 60
3.4. Негодни за употреба гуми 61
3.5. Излезли от употреба моторни превозни средства 61
3.6. Едрогабаритни отпадъци 62
4. План за действие към подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци *62*

ЦЕЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, КОЕТО ГАРАНТИРА ЧИСТА И БЕЗОПАСНА ОКОЛНА СРЕДА 71

ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 71
1. Въведение и основно положение *71*
2. Цели на подпрограмата *71*
3. Анализ и описание на съществуващото състояние *71*
4. План за действие към подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Общината по управление на отпадъците *73*

ЦЕЛ 4: ПРЕВРЪЩАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА В КЛЮЧОВ ФАКТОР ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 79

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 79
1. Въведение и основно положение *79*
2. Цел на програмата *79*
3. Анализ и описание на съществуващото състояние *79*
4. План за действие към подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците *80*

VI. РАЗДЕЛ ШЕСТИ 83

6. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ 83

VII. РАЗДЕЛ СЕДМИ 84

7.СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 84
7.1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците *84*
7.2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците *84*
7.3. Процедура за актуализация на програмата *85*

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ 85

1.1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ 87

1.2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ 98

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

1.3. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ....117

1.4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТОРЛНИТЕ ФУНКЦИИ 161

1.5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ 167

1.6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ.....173

1.7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ 180

1.8. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ 183

2. ПРОГНОЗИ 186

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ:

ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ПЗ	Природна забележителност
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ТБО	Такса „Битови отпадъци“
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
Ооп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
МБТ	Механо-биологично третиране
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КР	Комплексно разрешително
СО	Строителни отпадъци
БО	Битови отпадъци
ОУП	Общ устройствен план
ПУП	Подробен устройствен план
ЕС	Европейски съюз
ЗОП	Закон за обществени поръчки
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
НСИ	Национален статистически институт
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СМР	Строително-монтажни работи
НДНТ	Най-добри налични техники
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

I. РАЗДЕЛ ПЪРВИ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на дейностите по отпадъците на Община Търговище за периода 2015–2020 г. е разработена на основание Чл.79 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и Чл.52 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/.

Същата е изготвена във връзка с изтичане на нейният програмен период и има за цел да обхване и приложи променената нормативна уредба в областта на управление на отпадъците.

Програмата е изготвена в съответствие с целите, структурата, предвижданията и програмния период на Националния план за управление на отпадъците /НПУО/ и в съответствие съсЗаповед № РД-211/ 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.".

Програмата отчита риска от въздействието на отпадъците върху околната среда, средствата и методите за тяхното най-екологично третиране, като и ограничаване на риска върху човешкото здраве от тяхното въздействие.

Тя е инструмент, чрез който се очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците. Процеса на предварително планиране е важна част от цялостната насока и постигането на конкретни резултати в тази област.

Чрез разработването на програмата се цели навременно предвиждане, както на необходимия финансов ресурс за изпълнение на дейността, така и на конкретни мерки, които следва да се предприемат при управлението на отпадъците, изпълняващи законодателството в тази област.

Програмния период на програмата улеснява местната администрация, като предлага насоки за изпълнение за определен период с определени финансови ресурси.

Програмата се актуализира периодичнопри промяна на нормативната уредба, при изменения на целите и приоритетите на националното законодателство и при изтичане на периода й, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

При разработването на програмата е спазена йерархията за третиране на отпадъците, изградена съгласно изискванията на Европейският съюз/ЕС/, а именно:

1. Предотвратяване образуването на отпадъците;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване /оползотворяване за получаване на енергия/;
5. Обезвреждане;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

1.1.Обхват на програмата

Програмата обхваща всички задължения на местната администрация за третиране на отпадъците, произтичащи от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/. В нея се включват мерките за предотвратяване образуването на отпадъците,събирането, транспортирането, третирането, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

Програмата представя в дългосрочен план достигането на Националните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци на депата за отпадъци.

Програмата е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и, чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците.

1.2. Принципи

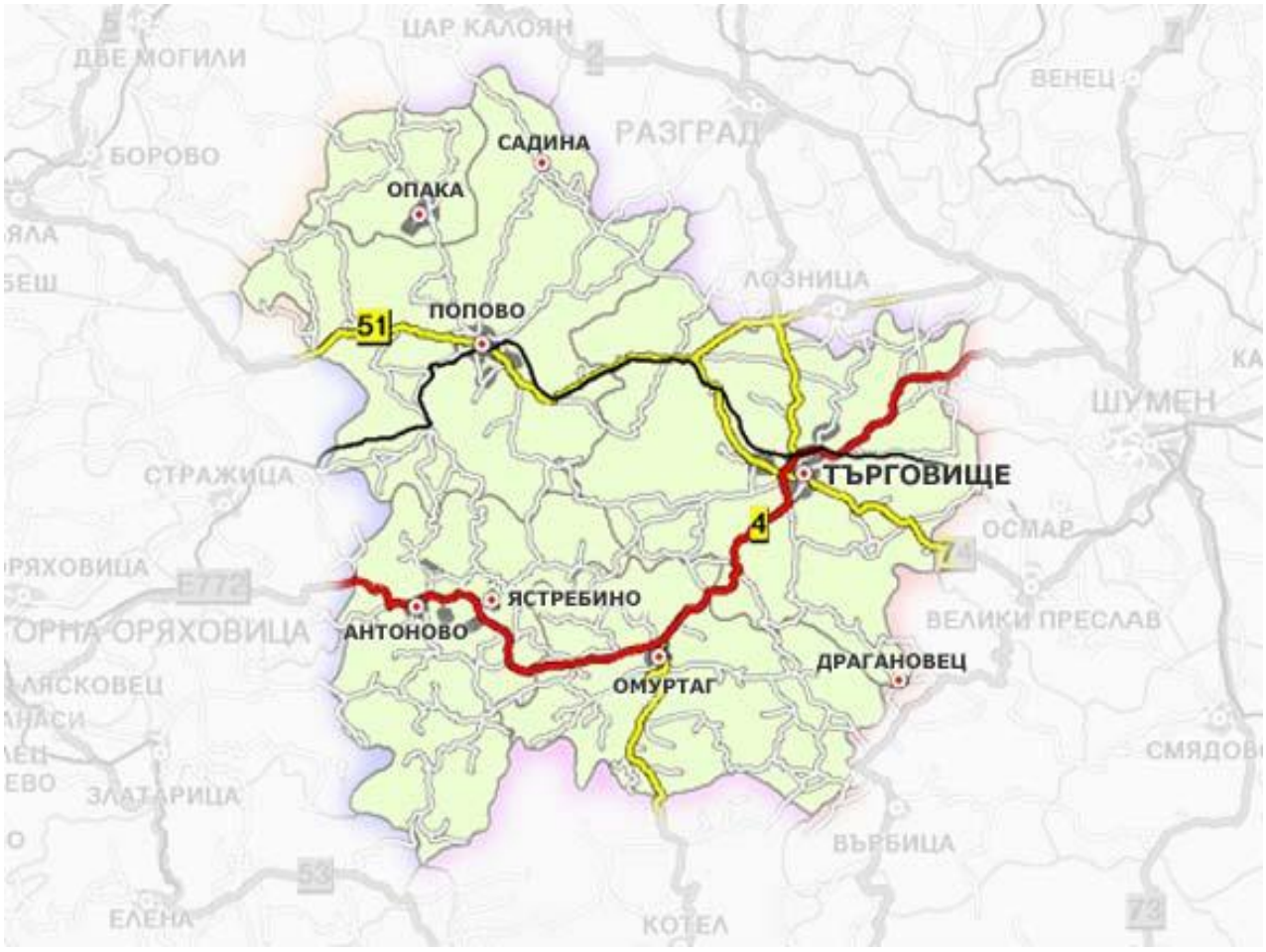
При изготвяне на общата рамка и целите на програмата са спазени всички принципи на българското и европейското законодателство, а именно:

- Опазване на околната среда;
- Опазване на ресурсите;
- Йерархия при управление на отпадъците;
- Техническата осъществимост и икономическата приложимост на мерките;
- Въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото;
- Устойчиво развитие;
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
- Предимство на предотвратяване на замърсяването пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
- Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
- Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
- Замърсителят плаща за причинените вреди;
- Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
- Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;

1.3. Характеристика на територията на община Търговище

Община Търговище е разположена на територия от 872 кв.км. в източната част на Дунавската равнина,на около 170 m надморска височина, на север от Преславската планина. Намира се на 339 km североизточно от София, на 41 km западно от Шумен, на 25 km северозападно от Велики Преслав и на 100 km североизточно от Велико Търново.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

1.3.1. Релеф

Територията на община Търговище се характеризира със своето разнообразие и преливане на равнинен, хълмист и ниско-планински релеф, поради което и надморската височина варира от 150 до 690 m. За град Търговище тя е 170 m.

1.3.2.Климат

Климатът в областта се характеризира със студени североизточни ветрове през зимните месеци, а лятото е горещо и сухо. Типично се наблюдават засушавания в края на лятото- юли и август, докато в началото му са характерни множество превалявания от дъжд.

1.3.3. Почви

По-голяма част от територията е покрита със сиви горски почви, също голяма част заемат черноземните почви, около реките и деретата се срещат алувиално-ливадни почви. Районът се характеризира с липса на плитки подпочвени води. Територията на общината попада в умереноконтиненталната климатична зона със средномесечна температура +10.7°C.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

1.3.4. Поземлени и горски ресурси

Общата площна територията на община Търговище е 840 526 дка, което представлява 31 % от територията на едноименната област.

*Земеделските територии*заемат общо 564 488 дка (67,2% от площта на общината при средно за страната 58,7%).

*Обработваемата земя в земеделските територии*е с обща площ 468 173 дка.Най-голям дял заемат нивите – 426 372 дка (91,1% от обработваемите земи).

1.3.5. Водни ресурси

Община Търговище е сравнително бедна на водни ресурси. В нея са разположени изворните области на реките Черни Лом и Малки Лом. Територията на общината се отводнява от р. Врана (с притоците й), и р. Вардунска. Реките са маловодни, с малки водосборни басейни. Речният отток е непостоянен. Всички реки имат снежно-дъждовен режим. Пълноводието е характерно само за пролетния сезон, в зависимост от топенето на снежната покривка и настъпването на валежния максимум. През лятото част от реките пресъхват. Основна част от територията, заета от "водни течения и площи" (15 420 дка), се формира от девет язовира.

В близост до Търговище и в самия град са локализирани няколко минерални извора с лечебно -профилактични характеристики.

1.3.6. Подземни природни богатства

Полезните изкопаеми са основно находища от скални материали, чиито доказани запаси са около 50 млн. куб. м., а непроучените предполагаеми запаси се оценяват на още над 20 млн. куб.м. Има оценки за промишлени запаси от червена глина и мергели.

II. РАЗДЕЛ ВТОРИ

2.ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗАНА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

2.1. Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците

Изводите, които могат да се направят от този анализ са, че Община Търговище своевременно съумява да прилага законодателството на местно ниво и да изпълнява вменените й задължения в подзаконовата нормативна уредба, а именно:

- Актуализирана е общинската Наредба за управление на отпадъците.
- Изготвят се ежегодни отчети по приетите програми.
- Общината е предприела мерки за поетапно изпълнение на целите и приоритетите за третиране на отпадъците на територията си.
- Поддържа се актуален регистър на площадките за предаване на отпадъци в Общината.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Сключени са и се поддържат договори с фирми и организации за управлението на различни видове масово разпространени отпадъци.
- Осигурява се финансов ресурс за извършването на дейностите по управление на отпадъците на територията на Общината както и за внасянето на отчисленията за депониране на отпадъците.
- Предприети са мерки за намаляване количествата на депонираните отпадъци на депото, чрез предварителното им третиране.
- Води се отчетност на количествата събрани и депонирани отпадъци.
- Определени са целите и насоките на Общината за изпълнение на законодателството.
- Организирано е разделно събиране на отпадъците.
- Спазват се изискванията на подзаконовата нормативна уредба при определяне на площадки за третиране и/или третиране на отпадъци.
- Определени са правата и задълженията на гражданите и фирмите, относно управлението на отпадъците.

Основните трудности и проблеми, които възникват пред Общината при прилагането на нормативната уредба на местно ниво са свързани с изпълнението на поставените цели в Закона за управлението на отпадъците.

Постигането на целите е бавен процес, който се усложнява още повече в малките и средни Общини, като Търговище от факта, че липсва инфраструктура за постигането им. Същата ще се осигурява със собствени финансови средства и/или ще се разчита на привличането на частни инвеститори, което затруднява изпълнението на целите.

2.2.Анализ на отпадъците

2.2.1 Битови отпадъци

В анализа подробно е описано и са дадени наличните данни за отпадъците, събирани през годините в Общината.

Целта на анализа е да се установи как Общината е организирала управлението на образуваните отпадъци на територията й, има ли и какви са основните проблеми при организиране на дейностите, необходимост от промяна на организация, необходимост от допълнителна информация за образуваните отпадъците и др.

Изводите от анализа са:

Общината организира дейностите по събиране на отпадъците от години, като дейността от тогава се извършва от една фирма. Това е предимство пред Общината, тъй като услугата през годините се е усъвършенствала и развивала, докато при смяна на обслужващата фирма, това би било по-трудно за постигане.

Фирмата, извършваща сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъците е общинска, което предразполага към по-лесна комуникация и бързо реагиране при възникване на проблеми и пречки при изпълнение на дейността.

Данните за образуваните отпадъци през годините показват, че се полагат усилия и количествата на отпадъците, предназначени за депониране намаляват.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Изготвен е морфологичен анализ на отпадъците, но същият е от 2010 г. и е извършван само през зимния период, което не дава ясна и точна представа за състава на отпадъците. Необходимо е изготвяне на актуален анализ, който да обхваща повече периоди, въз основа на които да се прецизира конкретния състав на образувания отпадък в Общината.

Честотата на извозване на отпадъците не се е променяла от години, поради все по-нарастващите разходи, необходими за извършване на дейността. В града определената честота на извозване е достатъчна, но в малките населени места това е проблем, който е трудно преодолим поради ниските такси за дейността и ниската събираемост.

Общината разполага с точна и конкретна информация за отпадъците, за които предлага услугата по сметосъбиране и сметоизвозване, но не разполага с информация за останалите отпадъците, образувани и събрани на територията й от частни и юридически лица.

2.2.2. Утайки от ПСОВ

Резултатите от анализа за управлението на утайките от градската пречиствателна станция за отпадни води – гр. Търговище показват, че Община Търговище все още не се е справила с тях и предстои тепърва търсене на вариант за това.

Разработена е Програма за управление на утайките, но същата все още не се изпълнява ефективно. На този етап има изготвен проект на Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020 г.Плана определя възможностите и начините за третиране на утайки от ГПСОВ и след приемането му Община Търговище трябва да направи оценка на предлаганите методи, които да приложи на местно ниво.

Образуваните утайки от ГПСОВ-Търговище се депонират на 100% на Регионалното депо в с.Пайдушко.

Необходимо е прилагане на други методи освен депониране, тъй като утайките се генерират в голямо количество и запълват капацитета на клетката на депото. Друг минус на използвания метод с депониране на утайката е, че за всеки тон се заплащат отчисления, чиито средства би могло да се използват за други цели от оператора на ГПСОВ.

2.2.3. Анализ на строителните отпадъци

Третирането на строителните отпадъци е един нов и голям ангажимент, както към Общините, като по-чести Възложители на Строително-монтажни работи, така и за физическите и юридически лица, извършващи дейности с такива отпадъци.

Изводите, които могат да се направят от този анализ са, че е въведена изцяло нова нормативна уредба в областта на управлението на строителните отпадъци за изпълнението на която са необходими големи средства и по-дълъг период от време за изпълнение.

Към момента изискванията по отношение на третирането на строителните отпадъци почти не се спазват, поради липсващата инфраструктура за това. Общината няма собствени финансови средства за предприемане на такава стъпка, а разчита единствено на привличането на частна инвестиция.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Това усложнява допълнително процеса на прилагане на нормативната уредба на местно ниво.

2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Анализа на инфраструктурата за отпадъците цели определянето на степента на изпълнимост на изискванията за третиране на различните видове отпадъци с тези в Общината. Изводите, които могат да се извадят от него са:

Общината е изградила ефективна система за организирано сметосъбиране във всичките си населени места, чрез разполагане на контейнери. Съдовете се подменят и допълват ежегодно. Специализирана техника за обслужването им е осигурена от фирмата, извършваща услугата, въз основа на сключен договор.

Изградена е и ефективна система за разделно събиране на отпадъците от хартия, пластмаса, стъкло и метал, в сътрудничество с организация по оползотворяване.

Общината разполага с депо за депониране на отпадъците си, като е изготвила и нужната документация за изграждането и на нова клетка, непосредствено до съществуващата.Въпреки, че депонирането е последен процес в наложената в ЗУО йерархия при управлението на отпадъците, изграждането на нова клетка е наложително, тъй като съществуващата е с изчерпващ се капацитет, а ползването й е от две Общини.

На територията на град Търговище има изградена частна инсталация за предварително третиране /сепариране/ на отпадъци, която се ползва от Общината, въз основа на сключен договор. Чрез предварителното третиране могат да се достигнат целите за рециклиране на отпадъчни материали от хартия, картон, пластмаса и метал, заложени в ЗУО.

В Общината липсва инфраструктура за третиране на биоразградими отпадъци, но са предприети мерки за осигуряване на такава до края на 2015 г. Общината е разработила проект за изграждане на площадка за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци, чрез която да започне изпълнение на целите за ограничаване количествата на депонираните биоразградими отпадъци на депа за отпадъци.

Необходимо е да бъде осигурена инфраструктура за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци – специализирани автомобили за събирането и извозването им, контейнери за събиране и съхранение и др.

В Общината няма разработени и въведени в действие проекти за домашно/фамилно компостиране на растителни и биоразградими отпадъци.

Липсва инфраструктура за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци. Общината е изготвила проект за изграждане на площадка за третирането на тези отпадъци, но не може да я реализира поради необходимостта от големи финансови средства. Разчита се на привличането на частни инвеститори, които да я изградят и експлоатират.

Разработен е и проект за изграждане на площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

На територията на Общината липсва инфраструктура за третиране на различни видове отпадъци, освен предварителното третиране, като организацията на дейността се осъществява, чрез сключване на договори с различни фирми и организации по оползотворяване за предаване на различните отпадъци, които могат да бъдат оползотворени и/или рециклирани.

На територията на Общината има проявен инвеститорски интерес за изграждане на завод за изгаряне на отпадъци, чрез използване на образуваната енергия, но към момента инвестицията все още не е реализирана, а е на етап изготвяне на Подробен устройствен план.

В града има няколко пункта за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал пластмаса и стъкло, но същите не се контролират от Общината и липсва информация относно количествата на събраните отпадъци от тях.

На около 80 точки в града са разположени кошчета за събиране на негодни за употреба батерии. Системата се увеличава ежегодно, а след напълване на кошчетата същите се събират от организацията по оползотворяване на негодни батерии и акумулатори, с която има сключен договор.

Отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване се събират от организация по оползотворяване на основа на сключен договор с Общината. Същите се събират от адрес по подадени заявки на граждани, а не на площадка за съхранение поради икономическа изгодност и за двете страни.

Общината разполага и със склад за съхранение на негодни за употреба луминесцентни лампи, които се образуват при смяна на същите от уличното осветление и се предават за третиране/оползотворяване на организацията по оползотворяване на ИУЕОО.

Общината няма сключен договор с организация и/или фирми относно третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства. В града има няколко частни площадки, на които могат да се предават, но липсва организиране на дейностите по управлението на тези отпадъци, когато са изоставени на общински терени.

Опасните отпадъци от домакинствата се предават на площадка в промишлената зона на града, с оператора на която е сключен договор.

2.4.Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците.

От направения анализ се установи, че като цяло капацитета на Общината е достатъчен относно управлението на отпадъците.

В Общината има създаден отдел „Екология” който включва:

- Един експерт по „Хигиена и комунално стопанство” занимаващ се с контрола върху дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване на отпадъците, поддържането и хигиенизирането на площади, алеи и други площи за обществено ползване;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Двама експерти „Опазване на околната среда”, които изпълняват функции както върху контрола на дейностите с отпадъците, така и с останалите компоненти на околната среда.
- Двама експерти „Озеленяване”

Към дирекцията, в която попада отдел „Екология” са назначени 7 броя контрольори по чистотата, които подпомагат дейностите по контрола върху управлението на отпадъците и върху гражданите и фирмите, относно ангажиментите им по третирането и управлението на различните видове отпадъци.

От анализа е установено, че институционалния капацитет на Община Търговище е достатъчен, като необходимост се усеща единствено при контрола. Необходимо е назначаване на още допълнителни бройки контрольори по чистота, с които да се засили контрола върху граждани и фирми за правилното боравене и разпределяне на отпадъците.

2.5.Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

От направения анализ се установява, че на територията на Общината са наблюдавани 51 броя замърсени площадки. Това са старите закрити сметища във всички населени места. Закриването е осъществено по предварително изготвен и одобрен от контролните органи график по метод „ in sito” т.е. запръстяване на замърсените терени.

Към момента в Общината липсват други замърсявания, за които да не са взети мерки по възстановяване на терените.

Към 2017-2018 г. се очаква закриване на съществуваща клетка за депониране на отпадъци на Регионалното депо. В този случай Общината има изготвен проект за закриването й, при изпълнението, на който се очаква минимален риск на влияние на закритата площадка върху компонентите на околната среда.

2.6.Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Общината е уредила в местната си нормативна уредба формите и начините на плащане за извършваните услуги по управлението на отпадъците на територията си.

Чрез Наредбата за управление на дейностите по отпадъците е указан редът за извършването на дейностите, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др.

Чрез Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Търговищее указан редът за заплащане на такса „Битови отпадъци”, както и дейностите които покрива.

В голяма част събраната сума от таксите не успява да покрива всички необходими дейности по извършването на управлението на отпадъците, като администрацията се принуждава да ги свива .

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Друг проблем е и увеличаващите се всяка година отчисления за депониране на отпадъците, което допълнително натоварва план-сметките за чистотата.

От направения анализ следва извода, че основния проблем, както на Община Търговище, така и на други Общини в България е предстоящата промяна на образуването на ТБО. Към момента то е посредством данъчна оценка на имотите, а с влизане в сила на новите изисквания е необходимо да бъде образувана на база количество отпадъци. Този преход ще бъде бавен и труден за Общините в началото докато се разработи и приложи правилния подход за определянето на таксата.

2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Основната информираност на населението на Общината е, чрез интернет сайта, където има създадена рубрика „Околна среда". Общината е разработила добра система за информираност, като много голяма част от извършваните дейности се публикува.

Изводите от този анализ са, че Общината върви в правилната посока, като са необходими още малко усилия за развитието на рубриката, както и за насърчаване използването й.

Необходимо е и разработване и на други механизми за информираност на населението, освен интернет сайта, тъй като по-възрастовите групи от населението нямат възможност за използването му. Необходимо е провеждане на повече и конкретни, целенасочени кампании сред населението, които да ги запознаят с начините на управление на отпадъците в Общината, както и за получаването на подробна информация относно дейността.

2.8.Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците

Информацията за отпадъците и извършваните дейности с тях от Общината е достатъчна и надлежна. Проблемът при осигуряване на данните за образуваните отпадъците в Общината са от липсата на такава от лицата и фирмите, които са извън организираната система, т.е. те сами си управляват образуваните отпадъци. Това са основно лицата, занимаващи се с изкупването на отпадъци от хартия, картон, пластмаса, метал, отпадъци от черни и цветни метали, събрани отпадъци извън системите за разделно събиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори.

Необходимо е определяне на ясни правила и задължения за ежегодно предоставяне на информация от лицата, извън организираните системи от Общината.

2.9. Изводи от направените прогнози

От направените прогнози на количествата отпадъци, които се очаква да се образуват и събират в Община Търговище до края на програмния период на програмата, могат да се направят изводи, че предвидените мерки, дейности, както и необходимата инфраструктура ще бъдат достатъчни за изпълнение на целите на българското законодателство. Основния проблем при точното прогнозиране на отпадъците е липсата на каквато и да е информация в Общината, относно количествата на събраните отпадъци от частните лица, които разполагат

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

с площадки за събирането им. Тези количества неминуемо оказват влияние върху количествата на отпадъците на Общината и постигането на целите. Въпреки това въз основа на прогнозите на наличната информация и данни, постигането на целите в дългосрочен период е достижимо и при изпълнение на посочените мерки в програмата е изпълнимо. Друг фактор, който оказва негативно влияние при точното прогнозиране е морфологичният анализ на отпадъците на Община Търговище. Същият е разработен през 2010 г. и е направен единствено през сезон зима. Това води до неточно и нереално определяне на състава на отпадъците. Въпреки това в прогнозите са взети предвид тези данни, тъй като морфологичният анализ е в основата на всички бъдещи прогнози за отпадъците, като са допуснати и отклонения, на база на съществуващите данни за отпадъците.

Препоръките, които могат да се дадат в този случай са при изготвяне на нов морфологичен анализ на отпадъците, който да обхваща всички сезони от годината да се изчислят и сравнят отново прогнозите, с цел по-голяма достоверност на данните. При изготвянето на прогнозите са взети предвид възможно най-голям брой източници за отпадъците и населението в Общината, така, че не би следвало изготвянето на нов морфологичен анализ да повлияе значително върху тях.

III. РАЗДЕЛ ТРЕТИ

3. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е един от най-често практикуваните методи за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика.

SWOT анализът е класически метод за стратегическо планиране и в същото време и абревиатура, зад която стоят следните думи:

- S (Strenghts) – **Силни страни**
- W (Weaknesses) – **Слаби страни**
- O (Opportunities) – **Възможности**
- T (Threats) – **Заплахи**

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ		ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	*Лостове на развитие*	**Възможности**
o Общината се намира на стратегическо място и е областен град, поради което може да привлича частни инвестиции на територията си	⟷	o Привличане на инвеститори, които да изградят и експлоатират инфраструктура за третиране на отпадъци o Превръщане на Общината в

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

o Разполага с инсталация за третиране (сепариране) на отпадъци o Има изготвени проекти за изграждане на инфраструктура за третиране на различни отпадъци o Има собствено регионално депо o Има проявен частен интерес за изграждане на инсталация за изгаряне на отпадъци o Разполага с Общинска фирма за извършване на дейностите по управлението на отпадъците o Разполага с добре обучени и образовани кадри в областта на управление на отпадъците o Липсват терени и/или територии, силно замърсени с отпадъци		стратегическо място за третиране на отпадъците на областта o Изграждане на собствени съоръжения за управление на отпадъците o Изграждане на нова клетка за депониране на отпадъците o Възлагане на повече функции на общинските предприятия,чрез което ще се синхронизира работата в областта на управление на отпадъците o При изграждане на собствени съоръжения могат да се увеличат приходите на Общината, чрез продажба на материалите, извлечени от отпадъците o Увеличаване на квалифицираните кадри o Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти
Слаби страни		**Заплахи**
o Ниска платежоспособност на гражданите в Общината o Липса на финансови средства за изграждане на собствена инфраструктура o Липса на изградени инсталации за третиране на различни отпадъци от частни инвеститори o Липса на собствена инсталация за сепариране на отпадъците o Ограничени финансови средства за извършване на дейностите по управление на отпадъците	*Проблеми*	o Ниска събираемост на такса „Битови отпадъци” o Липса на финансиране изграждане на новата клетка на депото o Липса на интерес от частни инвеститори за развиване на дейности по третиране на отпадъци на територията на Общината o Неизпълнение на целите по ЗУО и налагане на санкции от страна на контролните органи o Нереализиране на проектите за третиране на отпадъците o Липса на класифицирани кадри за управление на дейностите по третиране на отпадъците o Прекратяване дейността на инсталацията за сепариране на отпадъците o Промяна на нормативните уредби

↔ как да се използват силните страни, за да не се пропуснат наличните възможности

↔ как да се използват силните страни за намаляване на заплахите

↔ как да се използват възможностите за неутрализиране на слабите страни

↔ кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

IV. РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ

4. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

4.1. Стратегически и оперативни цели

Определянето на целите при изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците е най-важното и значимо събитие, чрез което се определя политиката и рамката на управление на отпадъците в Общината.

Чрез определянето на целите се определят и конкретните методи и мерки, чрез които да се изпълни програмата, както и необходимите финансови,технически и човешки характеристики за това.

В съответствие с изискванията на ЗУО целите на общинската програма за управление на отпадъците са взаимствани от Националния план за управление на отпадъците.

Принципите за определяне на стратегическите цели са следните:

- Релевантност ;
- Реалистичност на подхода;
- Мотивираност;
- Прозрачност/разбираемост;
- Ангажираност/задължителност;
- Хармонизираност;

В съответствие с новата политика за управление на дейностите по отпадъците и въведената йерархия за управлението и третирането им, настоящата програма определя рамката за поетапно достигане на следните цели, съответстващи на Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г./НПУО/:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Цел 2:Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

4.2. Алтернативи за постигане на целите

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Предвижданията на настоящата програма, относно постигането на целите са същите да бъдат изпълнявани чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни администрацията. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми:

Стратегически цели	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	• **ПОДПРОГРАМА** за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	• **ПОДПРОГРАМА** за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло • **ПОДПРОГРАМА**за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците. • **ПОДПРОГРАМА**за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци • **ПОДПРОГРАМА** за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	• **ПОДПРОГРАМА** за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	• **ПОДПРОГРАМА**за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

V. РАЗДЕЛ ПЕТИ

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ

Плана за действие с подпрограмите включваописание на дейностите и необходимите мероприятия за изпълнение на националното законодателство на местно ниво, както и

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

краткосрочни и дългосрочни мерки и инвестиции, които Общината следва предприеме за правилното изграждане и управление на политиката, свързана с отпадъците.

Подпрограмите са съобразени с приоритетните цели заложени в програмата, като включва всички свързани с изпълнението им разходи, мероприятия и дейности, както и отговорните лица за изпълнението им.

Включените мерки и дейности са възможно най-обобщителни с цел да обхванат всички съпътстващи мероприятия, които следва да извърши Общината до приключването на програмния период на програмата.

В подпрограмите и плановете към тях са включени и обобщени различните законодателни задължения на местната власт, както и конкретните предложения за тяхното изпълнение.

Конкретизирането на сроковете в плановете цели улесняване на местната администрация при изготвянето на годишните мерки, планове, финансови разчети и други дейности във връзка с управлението на отпадъците.

Съобразно принципите и политиките на Община Търговище, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органът, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците в Общината и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

ПОДПРОГРАМАЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

1.Въведение и основни положения

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци.За първи път в България такава програма е разработена в рамките на Националния план за управление на отпадъците /НПУО/ 2014-2020.

Мотото на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъците 2014-2020 е „*Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал*“

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на Общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Мярката е необходима поради все по-голямото нарастване на образуването на отпадъците, както на национално, така и на световно ниво. Образуването на отпадъци е все по-голям нарастващ проблем, който оказва значително негативно влияние към околната

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

среда и към здравословното състояние на хората, за който следва да се предприемат конкретни мерки за ограничаването му.

Предотвратяването на образуването на отпадъците цели допринасяне намаляваненегативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци.

Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане изпълнението им.

2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Според ЗУО "Отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи". Съгласно Директива 2008/98/ЕО, под предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира:

"*Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:*

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".*

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането.

3.Цел на подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

Стратегическа цел

Намаляване на вредното действие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им.

Оперативни цели

- Намаляване на количеството на отпадъци
- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

На този етап в Общината не са разработвани или прилагани конкретни мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и/или ако е имало такива, то те са били косвени или несъзнателно изпълнявани. Това е така поради факта, че досега националното законодателство не е вменявало такива изисквания на местната власт и не са били разработвани документи с указания за прилагане на мерки.

Изискването за определяне на мерки и дейности за предотвратяване образуването на отпадъци за пръв път се поставя в приетият Закон за управление на отпадъците (ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.), чиито текст пък е транспониран в българското законодателство от европейските директиви. Вследствие на това в разработения План за управление на отпадъците 2014-2020 г. е разработена и Програма за предотвратяване образуването на отпадъци, което път от своя страна задължава и местните власти да разработят подпрограми с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци към общинските програми за управление на отпадъците.

Както по- горе е споменато мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци е трудно изпълнимо на местно ниво, поради факта, че Общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците, но от своя страна могат да се въведат мерки на местно ниво, които също да окажат влияние върху предотвратяване образуването на отпадъци.

Такива мерки, които Общината може да приеме за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци на територията си са:

- Насърчаване на населението към използването на опаковки – торбички, чашки и др. предназначени за многократна употреба. Във връзка с разработването на нова методика за изготвяне на план-сметките и изчисляване на размера на „такса битови отпадъци” е възможно тази мярка да бъде обвързана и с „ТБО”. Тъй като няма как да се проследи потока и броя на гражданите, закупуващи продукти за еднократна употреба, би могло обвързването на „ТБО” да бъде насочено към големите вериги магазини, в които се предлагат тези продукти. Могат да бъдат въведени различни стимули, касаещи образуването на „такса битови отпадъци”, както за големите търговски вериги, така и за по-малките, включително и гражданите, като заплащане на мястото на изхвърляне, намалена такса за прилагащите домашно компостиране, намален размер на патентен данък и др.
- Насърчаване на домашното компостиране – съгласно Закона за управление на отпадъците, домашното компостиране се счита за мярка за предотвратяване образуването на отпадъци /оползотворяване на мястото на образуване/. Тук при тази мярка Общината може да разработи различни програми и/или проекти за насърчаването на домашното компостиране. Мерките трябва да са насочени основно към живущите в селата на Общината, където се генерира по-голям поток от растителни отпадъци. Друг вариант е разработване и търсене на финансиране на проекти за безплатно предоставяне на гражданите на компостери. При липса на финансиране същите могат да се осигурят от ТБО

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

поетапно всяка година;

- Изграждане на система за събиране на растителни и биоразградими отпадъци от домакинствата, живущи в многоетажни жилищни сгради, които нямат възможност за домашно компостиране. Организирането на система за разделно събиране на тези отпадъци е и задължение на местната власт по Наредба за разделно събиране на биоотпадъците. С изпълнението му Общината може едновременно да изпълни и мярката за предотвратяване и/или намаляване образуването на отпадъци;
- Насърчаване изграждането на центрове за повторна употреба /чрез насочване на бизнеса за кандидатстване по оперативна програма „ Конкурентоспособност и иновации 2014-2020 г.“ Примери за такива центрове са за повторна употреба и поправка наелектроуреди, опаковки по видове, домакински и лични предмети и др.;
- Изграждането на площадката за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата също е мярка за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци. Необходимо е след изграждането й да започне активна кампания на Общината за запознаване на населението с възможностите и необходимостта от предаване на тези отпадъци на площадката. След предаването им от домакинствата, отпадъците ще се насочват към рециклиращи предприятия, с което ще се предотврати образуването им в потока битови отпадъци и повторното им използване за други цели.
- Информационните кампании насочени към населението си остават най-добрата и ефикасна мярка. Всички мерки, които Общината набелязва не могат да се осъществяват, ако не се обхване най-големия генератор на отпадъци-населението. Необходимо е разработването на активни информационни кампании, с които ясно да се определят насоките и целите пред Общината, да се изложат положителните и отрицателните страни на проблема, както и ползите за населението и околната среда от изпълнението на конкретните мерки. Примери за провеждането на информационни кампании сред населението могат да бъдат : изготвяне на Разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за предотвратяване образуването на отпадъци, основно чрез уеб-сайта на Общината; провеждане на обучителни програми; еко-етикиране; провеждане на инициативи за екологично потребление - за ограничаване на ненужната употреба на продукти (напр. продукти за еднократна употреба, замяна на стари с нови модели продукти и т.н.) и по-ефективното използване на продуктите;различни образователни кампании;
- Подкрепа за въвеждане на системи за управление на околната среда
- Оказване на подкрепа за различни изследвания и проучвания
- Зелени обществени поръчки
- Провеждане на местна политика за разширена отговорност на производителя

4.1.Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

Политиката по изграждането на ефективна система за предотвратяване образуването на отпадъци в Общината трябва да започне от предотвратяване на риска от замърсяване на терените и площите в Общината с отпадъци. За целта е необходимо определяне на ясна политика за контрол и управление на отпадъците, както и за недопускане образуването на такива извън регламентираните за целта места.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

За целта програмата предвижда предприемане от страна на общинското ръководство на конкретни мерки и действия:

- Идентифициране на всички стари замърсявания на територията на Общината;
- Набелязване и мониторинг на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци;
- Изготвяне на план за действие, включващ всички засегнати места от стари замърсявания, определяне на финансов ресурс и техника за отстраняване на замърсяванията, финансиране на дейностите по почистване, определяне на длъжностни лица за извършване на контрол, определяне на етапи и срокове на изпълнение;
- Оптимизиране на системите за събиране на отпадъците с цел предотвратяване изхвърлянето им на нерегламентирани места;
- Повишаване качеството на услугите, свързани с управлението на отпадъците;

4.2. План за действие към Подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

Плана за действие към подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци, включва набелязаните по-горе мерки и действия, които Общината следва да предприеме.

В плана са посочени видовете дейностите, поставен е срок за изпълнението им, приблизителните финансови средства необходими за постигането на конкретните мерки, отговорните лица и/или институции за това, както и възможните източници на финансиране на дейностите.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мярка/дейност	Срок	Отговорна институция	Бюджет /очаквани разходи/	Възможни източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	
								текущи	целеви
Намаляване на вредното действие на отпадъците,чрез предотвратяване образуването им.	**Намаляване на количеството на отпадъци**	Актуализиране и допълване на системите за организирано сметосъбиране и разделно събиране	30.12.2020 г.	Кмет Експерти от отдел „Екология“ Общинска фирма „БКС-Търговище“ЕООД „Екобулпак“АД	200 000 лв.	„Екобулпак”АД „БКС-Търговище”ЕООД Общински бюджет	Намаляване на нерегламентирано изхвърлените отпадъци	Ежегодна оптимизация на системата; Брой допълнените контейнери	До 2020 г. поддържане на ефективна система
		Насърчаване на населението към използване на опаковки за многократна употреба, чрез обвързване с ТБО и провеждане на информационни кампании	30.12.2020 г.	Община Търговище	1 000 лв.	План-сметка	Намаляване образуването на отпадъци	Поетапно преминаване към многократно използване на продукти	В края на програмния период повече домакинства използващи продукти за многократна употреба
		Стимулиране на търговски вериги и магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО	30.12.2018 г.	Община Търговище	-	-	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой вериги и/или магазини предлагащи тези продукти	Минимално предлагане в магазините на торбички за еднократ

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

									на употреба
		Стимулиране на административни и офис сгради за намаляване количествата на използваната хартия и преминаване към електронни документи, чрез намаляване ТБО	30.12.2020 г.	Община Търговище	-	План-сметка	Предотвратяване образуването на отпадъци от хартия	Брой администрации и офиси, прилагащи тази система	Увеличаване използването на електронни носители и намаляване на количествата отпадъци от хартия
		Разработване на проекти и/или програми за насърчаване към домашно компостиране	30.12.2020 г.	Дирекция „ИЕ,ТСУА” Кметове и кметски наместници	-	Общински бюджет ПУДООС ОПОС	Предотвратяване образуване на отпадъци от растителен и хранителен произход	Брой разработени проекти и/или програми	Предприети мерки за предотвратяване образуването на отпадъци,чрез компостиране
		Закупуване на компостери за предоставяне на домакинства	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Експерти от отдел „Екология”	100 000	Общински бюджет ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО ОПОС	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой закупени компостери	Повече домакинства, използващи компостери

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Съдействие и насърчаване на частни лица при интерес за изграждане на центрове за повторна употреба на отпадъци	постоянен	Община Търговище	-	ОП „Конкурентоспособност и иновации	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Брой изградени центрове за повторна употреба	Изграждане на повече центрове за повторна употреба на различни отпадъци
		Изграждане на площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата	30.12.2020 г	Община Търговище	800 000 лв.	План-сметка Отчисления по чл.64 от ЗУО Частни инвестиции	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Ежегодно проведени мерки и етапи за изграждане на площадката	Изградена площадка
		Провеждане на информационни кампании за запознаване на населението с политиките за управление на отпадъците и начините на тяхното разделяне и третиране	постоянен	Ресорен зам.кмет Отдел „Екология” „Екобулпак” АД		Общински бюджет „Екобулпак” АД	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Ежегодно провеждане на кампании	Брой проведени кампании
		Въвеждане и организиране на системи за събиране на различните потоци отпадъци.	30.12.2020 г	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	1 000 000 лв.	Общински бюджет План-сметка ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Ежегодни мерки за въвеждане на системи за събиране на отпадъци	Брой въведени системи и брой обхванати потоциотпадъци

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Създаване на организация за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от поддържането на паркове, градини, площади, от дейността на ресторанти, кетъринги, хотели, заведения за обществено хранене и др.	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	300 000 лв./г.	Общински бюджет План-сметка Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване образуването на отпадъци и екологосъобразно третиране	Ежегодни мерки и дейности за разделно събиране на тези отпадъци	Създаде на ефективна система за разделно събиране и третиране на тези отпадъци
		Определяне на площадки за временно съхраняване на растителни отпадъци в населените места на Общината.	30.12.2017 г.	Отдел „Екология” Кметове и кметски наместници	50 000 лв.	Общински бюджет План-сметка Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване смесването на отпадъците	Брой определени площадки	Определени площадки за тези отпадъци в населените места
		Поддържане на секцията „Околна среда“ в интернет сайта на Общината и публикуване на графици за събиране на отпадъци, места за временно съхранение и предаване на различните потоци отпадъци.	постоянен	PR на Община Търговище			Информираност на населението по мерките и дейностите	Постоянно допълване и актуализиране на секцията в интернет сайта	Повече информираност на населението относно мерките при управление на отпадъците
		Поставяне на предупредителни знаци за забрана изхвърлянето на отпадъци на определени места	30.06.2016 г.	Кмет Експерти от отдел „Екология“ Кметове и кметски	3 000 лв.	Общински бюджет	Предотвратяване образуването на	Брой поставени знаци	Предотвратяване изхвърлянето на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

				наместници			отпадъци		отпадъци извън определените места
		Увеличаване броя на служебните лица, имащи статут на контролни органи и правомощия за съставяне на актове за административни нарушения	30.12.2018 г.	Кмет зам.кмет Общинска администрация Общински предприятия	-	-	Предотвратяване образуването на отпадъци и увеличаване на контрола	Брой служебни лица със статут на контролни органи	Упражняване на по-голям контрол при боравене с отпадъците
	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците	Ограничаване достъпа на автомобили до крайпътни дерета и места, там където е възможно с цел да не се изхвърлят отпадъци с камиони, каруци, автомобили и др.	30.12.2015 г.	Дирекция „ИЕТСУА“ Общинска фирма „БКС-Търговище“ ЕООД	20 000 лв.	Общински бюджет	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой ограничени места	Предотвратяване и намаляване нерегламентирано изхвърляне на отпадъци
		Идентифициране и описване на всички ключови места, където е възможно образуване на локални замърсявания	30.12.2015 г.	Експерти от Отдел „Екология“; кметове и кметски наместници по населени места	-	-	Предотвратяване образуване на отпадъци	Брой описани места	Намаляване риска от изхвърляне на отпадъци и образуване на замърсявания

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Набелязване и извършване на постоянен мониторинг на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци	30.12.2015 г.	Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Кметове и кметски наместници			Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци	Извършване на постоянен контрол	Липса на замърсени участъци и зони на територията на Общината
		Изготвяне на план за действие, включващ всички засегнати места от стари замърсявания и набелязване на конкретни мерки за отстраняване и недопускане на бъдещи замърсявания.	30.12.2016 г	Отдел „Екология” „БКС-Търговище” ЕООД Кметове и кметски наместници			Предотвратяване замърсяване с отпадъци	Брой изготвени планове	Предотвратяване замърсяването с отпадъци
		Информиране на населението за начините и местата за изхвърляне/предаване на различни видове отпадъци	30.12.2014 г.	Отдел „Екология“ Кметове и кметски наместници	-	-	Предотвратяване образуването на отпадъци	Ежегодно информиране на населението	Увеличаване на информираността	
		Ежегодно оптимизиране на графици и схеми за събирането и транспортирането на отпадъците	ежегодно	Дирекция „ИЕ,ТСУА” „БКС-Търговище” ЕООД „Екобулпак”АД			Екологосъобразно управление на отпадъците	Извършване на ежегодна оптимизация	Разработена ефктивна система за събиране на отпадъци
		Закупуване на нова техника за събиране на отпадъците	30.12.2020 г.	„БКС-Търговище” ЕООД „Екобулпак”АД	1 000 000 лв.	„БКС-Търговище” ЕООД „Екобулпак”А	Намаляване на риска от въздействие върху околната	Брой закупена техника	Екологосъобразно събиране и третиран

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

						Д	среда		е на отпадъците
		Ежегодна подмяна на амортизирани съдове	ежегодно	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД	20 000 лв./г.	План-сметка „БКС-Търговище” ЕООД	Предотвратяване разпиляването на отпадъци	Брой подменени съдове	Ефективна система за събиране на отпадъци
		Увеличаване кратността на обслужване на съдовете за отпадъци.	30.12.2020 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД	200 000 лв./г.	План-сметка	Предотвратяване разпиляването и нерегламентираното изхвърляне на отпадъци	Кратност на извозване на отпадъците	Създадена ефективна система за събиране на отпадъци
		Подобряване на ефективността и създаване на навременна координация между служителите, отговорни за дейността и фирмата, извършваща събирането и извозването на отпадъците.	ежегодно	Община Търговище	-	-	Предотвратяване разпиляване на отпадъците	Извършване на ежегодни мерки за подобрение	Създадена ефективна организация
		Водене на точна отчетност на количествата събрани, извозени, предадени за оползотворяване и депонирани отпадъци.	ежемесечно	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД „Екобулпак”АД ДЗЗД„Екосорт Търговище”			Ефективно управление на дейностите по отпадъците	Ежегодно отчитане на количествата отпадъци	Създадена ефективна база данни
		Почистване на места, замърсени с отпадъци със специализирана техника.	30.12.2015 г	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция	150 000	План-сметка Общински бюджет	Предотвратяване на замърсява	Брой почистени места	Липса на замърсени места

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

				„ИЕ,ТСУА” „БКС-Търговище” ЕООД			не на места с отпадъци		с отпадъци
		Определяне на длъжностни лица, които да извършват контрол върху районите, в които са наблюдавани стари замърсявания, както и върху бъдещи рискови места.	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА”			Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой определени длъжностни лица	Липса на замърсени участъци с отпадъци

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ПОДПРОГРАМАЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НАЙ-МАЛКО ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

1.Въведение и основни положения

Съгласно Закона за управление на отпадъците са поставени Национални цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци както следва :

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло

Изпълнението им е възложено на Общините, включени в регионите за управление на отпадъците. Целта на тези мерки са да се увеличат количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци и да се намали тяхното депониране на Регионалните депа.

Отпадъците от хартия, картон, пластмаса и стъкла следва да се разглеждат като ресурс, от който могат да се извлекат както екологични, така и финансови ползи.

Именно поради това е много важно всяка Община да конкретизира и предприеме мерки за непопадането на тези видове отпадъци на Регионалните депа.

В йерархията при управлението на отпадъците подготовката за повторна употреба се нарежда на второ място след предотвратяване образуването на отпадъците. Целта на тази подредба е именно максималното използване на отпадъците колкото може в повече направления.

Следващо в подреждането е рециклирането, което цели превръщането на отпадъците в други суровини и материали, но разликата с подготовката за повторна употреба е, че тук за извършването на дейността е необходимо използване на много повече суровини.

И накрая на предпоследно място се нарежда оползотворяване, което цели използването на отпадъците за превръщане в енергия, биогорива и др.

2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел на тази подпрограма е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната целпоставя конкретни изисквания за достигане на стратегическата цел, а именно: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло

Целите на подпрограмата са тези, които определят рамката и насоките за изпълнението й. Те целят улесняване на местната администрация при изпълнението на задълженията й, като поставят ясни и точни правила за това.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки и, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

И при двата варианта Община Търговище е предприела мерки, чрез въвеждането на система за разделно събиране на отпадъци, чрез сътрудничество с организация по оползотворяване /Ооп/ и чрез сключване на договор за предварително третиране на потока битови отпадъци.

По **Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки** Общината е изпълнила задълженията си, чрез сключване на Договор с организация по оползотворяване и въвеждане на двуконтейнерна цветна система за разделно събиране на отпадъците.

Наредбата въвежда и задължения на кмета на Общината за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Изпълнението му се осъществява посредством въвеждане на наказателна отговорност и санкции за неизпълнение на физически и юридически лица в Общинските наредби, касаещи отпадъците и стриктно контролиране от страна на общинските служите, отговорни за дейността.

С оглед на това могат да бъдат дадени следните препоръки за подобрение на системата:

- Ежегодно оптимизиране на системата;
- Ежегодно провеждане на информационни кампании, свързани с разделянето на отпадъците;
- Постепенно увеличаване на системата както в града, така и в останалите населени места в Общината;
- Пълна координация между Организацията и Общината, което позволява по ефикасен контрол върху системата;
- Ежегодно разглеждане и при необходимост актуализиране на нормативната уредба, свързана с управлението на тези потоци отпадъци;

За увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци е необходимо да се предприемат мерки и за тяхното насърчаване. Насърчаването трябва да е насочено основно към гражданите на Общината, от които произтича по-големия поток на тези отпадъци. Необходимо е пълно сътрудничество между организацията и Общината за въвеждането и функционирането на ефикасна система.

Конкретни мерки за изпълнение на целите могат да бъдат следните дейности:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Увеличаване броя на контейнерите за разделно събиране на отпадъците, там където има недостиг и преместване от места, където има ниска използваемост;
- Включване и на населените места в Общината в системата за разделно събиране на отпадъците;
- Обвързване използването на системата с такса битови отпадъци на гражданите. Тук при определяне на механизма на изчисляване на таксата могат конкретно да се заложат изисквания за ефективно използване на системата и съответно насърчаване, чрез намаляване на таксата /от определена етажна собственост, като блок, кооперация и/или квартал, район и др./;
- Увеличаване на количествата на отпадъците, преминаващи през предварително третиране, преди тяхното депониране;
- Търсене на съдействие от органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадъци;
- Стимулиране разделното събиране на отпадъците, чрез кампании насочени към различни групи – деца от детски градини, училища, пенсионерски клубове, фирми, търговски вериги, работещи в различни институции и др. Тук могат да се отделят средства от ТБО и кампаниите да придобият състезателен характер, чрез който да се включат повече групи хора. Така например могат да се организират различни състезания и игри между децата за събиране и предаване на хартиени и картонени опаковки, могат да се организират различни конкурси за рисунки, есета и др. на теми, свързани с разделното събиране на отпадъците и техния принос към околната среда. ;
- Стимулиране изграждането на леснодостъпни площадки за предаване на отпадъци от страна на гражданите;
- Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване.
- Извършване на ежедневен контрол от страна на служители от Общинска администрация за ползване на контейнерите за разделно събиране на отпадъците по предназначение;
- Увеличаване размера на санкциите, заложени в Общинските Наредби при смесването на отпадъци и изхвърляне на рециклируеми и оползотворими отпадъци в контейнерите за битови отпадъци;

4. План за действие към подпрограмата за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Цел 2:Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци									
Стратегическа цел	**Оперативна цел**	**Дейност/мярка**	**Срок**	**Отговорни лица и институции**	**Бюджет /очаквани разходи/**	**Възможни източници на финансиране**	**Очаквани резултати**	**Индикатори за изпълнение**	
								текущи	**целеви**
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.	**Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло**	Увеличаване броя на съдовете за разделно събиране на отпадъци	30.12.2020 г.	Община Търговище „Екобулпак“АД	-	„Екобулпак“АД	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой разположени съдове за разделно събиране на отпадъци	Повече разделно събрани и рециклирани отпадъци
		Оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъците, чрез разместване на съдове, добавяне на нови, увеличаване на точките и др.	30.12.2020 г.	Община Търговище Експерти от отдел „Екология“ „Екобулпак“АД Кметове и кметски наместници	-	„Екобулпак“АД	Увеличена ефективност на системата	Ежегодно изготвяне на графици на разположение на системата	Създадена ефективна система
		Включване на населените места в Общината към системата за разделно събиране на отпадъците	30.12.2020 г.	Община Търговище „Екобулпак“АД Кметове и кметски наместници	-	„Екобулпак“АД	Увеличаване на количествата събрани и рециклирани отпадъци	Брой включени населени места	Обхващане на цялото население на Общината от системата
		Определяне на механизъм за обвързаност използването на съдовете за разделно събиране на отпадъци с такса „Битови отпадъци“ на определени групи като блок, кооперация, квартал, район.	30.12.2018 г.	Общинско ръководство Дирекция „ИЕТСУА“ Дирекция „МДТ“	-	ТБО	Увеличаване на ефективността	Създаден механизъм на обвързаност	Използване на системата от повече домакинства
		Увеличаване количествата на отпадъците, преминаващи през инсталация за сепариране, преди тяхното депониране	30.12.2017 г.	Община Търговище „БКС-	250 000 лв./г.	Общински бюджет	Увеличаване количествата на	Количество отпадъци преминали	Отделяне на по-голямо количество

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

				Търговище“ЕООД „Екосорт Търговище“ДЗЗД			рециклираните отпадъци	през сепариране	отпадъци за рециклиране и изпълнение на целите
		Търсене на съдействие и извършване на съвместни проверки с органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от съдовете за разделно и организирано събиране на отпадъци.	постоянен	Община Търговище Контрольори по чистота ОД на МВР	-	-	Намаляване нерегламентираното събиране на отпадъци	Брой извършени проверки и съставени протоколи/актове	Увеличени количества отпадъци предаени за рециклиране/ оползотворяване
		Организиране на кампании и конкурси с цел популяризиране и насърчаване на населението към използване на метода на разделното събиране и изхвърляне на отпадъците.	30.12.2020 г.	Община Търговище „Екобулпак“АД	5 000 лв.	Общински бюджет ТБО „Екобулпак“АД	Увеличаване използването на системата	Брой проведени кампании	Ефективно използване на системата
		Организиране на посещения от различни групи граждани на място на инсталацията за предварително третиране на отпадъците с цел проследяване пътя на отпадъка и мерките и методите на неговото третиране.	постоянен	Общинско ръководство Експерти от отдел „Екология” „Екобулпак”АД „Екокомерс”ЕОД	-	-	Увеличаване на информираността	Брой проведени посещения	Създаване на екологична отговорност в гражданите
		Стимулиране и оказване на съдействие на физически и юридически лица към изграждане на площадки за предаване и третиране на различни видове отпадъци	постоянен	Община Търговище	-	Частни инвестиции ОП „Конкурентоспособност и иновации“	Увеличаване на местата за предаване на тези отпадъци	Брой изградени площадки	Повече изградени площадки за събиране на отпадъци
		Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване	30.12.2020 г.	Община Търговище „Екобулпак”АД	-	-	Използване на продукти, които могат да бъдат рециклирани	Провеждане на кампании за насърчаване	Повече рециклирани отпадъци от опаковки
		Извършване на ежедневен контрол от страна на служители на Общинска администрация за използването на	постоянен	Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	-	-	Предотвратяване смесването	Бой извършени проверки	Ефективно изолзване на системата

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		съдовете за разделно събиране на отпадъците и спазване на забраната за изхвърляне на отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло в съдовете за смесени отпадъци.		Контрольори по чистотата Кметове и кметски наместници			на отпадъци		
		Увеличаване размера на санкциите, заложени в Общинските наредби за смесването на определени отпадъци и изхвърлянето на рециклируеми и оползотворими такива в контейнерите за смесени отпадъци.	30.12.2016 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Гл.юрисконсулт в Община Търговище Общински съвет-Търговище	-	-	Използване на системата по предназначение	Променена нормативна уредба	Увеличена наказателна отговорност
		Ежегодно преразглеждане и при необходимост оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки	ежегодно	Община Търговище „Екобулпак”АД „Екокомерс”ЕООД	-	„Екобулпак”АД	Увеличаване на количествата събрани отпадъци	График на разположение на системата	Създаване на ефективност и удобство на гражданите
		Увеличаване на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки	30.12.2020 г.	Община Търговище „Екобулпак”АД „Екокомерс”ЕООД	-	„Екобулпак”АД	Увеличаване на събираемостта на отпадъците	Брой поставени контейнери	Изградена удобна система за гражданите
		Увеличаване на наказателната отговорност при неспазване на забраната за изхвърляне на отпадъци от опаковки в контейнерите за смесени отпадъци	30.12.2016 г.	Община Търговище Гл.юрисконсулт Общински съвет-Търговище			Спазване на изискванията за разделяне на отпадъците	Променена нормативна уредба	Увеличаване на отговорността по управление на отпадъците
		Изготвяне на ежегодни справки на количествата на образуваните, събраните и предадените за оползотворяване отпадъци от опаковки	ежегодно	Община Търговище „Екобулпак”АД „Екокомерс”ЕООД			Създаване на база данни за отпадъците	Брой изготвени справки	Събиране на надеждни данни
		Провеждане на ежегодни кампании сред населението за разделно събиране на	ежегодно	Община Търговище	3 000 лв.	Общински бюджет	Увеличаване на	Брой проведени	Информираност на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		отпадъците от опаковки от смесените отпадъци и насърчаване използването на продукти за многократна употреба		„Екобулпак”АД „Екокомерс”ЕООД		„Екобулпак”АД	информираността	кампании	гражданите

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ПОДПРОГРАМАЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ

1. Въведение и основни положения

Със Закона за управление на отпадъците и *Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020)* са поставени конкретни цели пред Общините за намаляване на количествата депонирани биоотпадъци на депата за отпадъци и насочването на потока към други методи за третиране и оползотворяване.

Общата цел е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, като целите се постигат поетапно всяка година.

Законодателството, свързано с биоразградимите отпадъци разделя процесите, съпътстващи намаляването на депонираните биоотпадъци на два етапа: разделното събиране на биоотпадъците и третирането на отпадъците.

2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел която поставя за изпълнение настоящата подпрограма е количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани от Общината през 1995 г.

Оперативната цел, която подпомага изпълнението на стратегическата цел на подпрограмата е достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки.

В **Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците** са поставени конкретни изисквания за организирането на системи за разделно събиране на биоотпадъците. Целта е обхващане на почти всички източници на генериране на биоотпадъци, които да се събират и третират отделно от битовите отпадъци, като по този начин се избягва смесването на отпадъците и по-трудното третиране.

Конкретните задължения на местната администрация са организирането на система за разделно събиране и третиране на тези видове отпадъци и изваждането им от системата на смесените битови отпадъци, чрез която да се изпълняват най-малко следните регионални цели:

- до 31 декември 2016 г. – не по-малко от 25 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.
- до 31 декември 2020 г. – не по-малко от 50 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- до 31 декември 2025 г. – не по-малко от 70 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.

В наредбата са поставени и срокове за ежегодно представяне на информация и отчет пред МОСВ относно изпълнението на целите, както за Общината, така и за конкретния Регион, разпределение на задълженията между Общините, участващи в региона, предприети мерки и дейности за достигане на целите, предоставяне на доказателства за изпълнение и др.

На този етап Общината не е организирала изпълнение на задълженията си по Наредбата. Предвидените мерки, които подпрограмата цели за изпълнението на законодателството и подпомагане на местната администрация са:

- Изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци;
- Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци –системата може да се организира със специални контейнери (кафяви), с които могат да се обслужват отделни жилищни сгради, кооперации, определени райони, ресторанти, фирми, извършващи кетъринг, хотели, заведения за обществено хранене и др. Друг вариант за организирана система е т.н. предаване от ръка на ръка, т.е. събирането на биоотпадъците директно от домовете. Този вариант не е препоръчителен в началните етапи на въвеждане на системата, тъй като ще е трудно изпълним, поради това, че населението няма създадена нагласа и навик за разделно събиране на тези отпадъци. Първоначалното изграждане на системата трябва да започне с фирмите, ресторантите, предприятията от хранително- вкусовата промишленост, фирмите за кетъринг, ресторанти и др., като постепенно се включва и населението. Поетапното въвеждане на системата при домакинствата има за цел поетапно изграждане на екологично съзнание в гражданите, което да ги приобщи към бъдещите промени в начина на изхвърляне и събиране на отпадъка.
- С изграждане на система за разделно събиране на биоотпадъци е необходимо започване на интензивни разяснителни кампании сред населението за да има ефективност изградената система;
- Предвиждане на средства за дейността в план-сметката за сметосъбиране и при необходимост увеличаване на ТБО за дейността;
- Избор на изпълнител на дейността и поставяне на конкретни изисквания към метода на събиране, необходимата техника и персонал.
- Организиране на разделно събиране и на градински отпадъци;
- Обучения на персонала на фирмата, извършваща поддръжка на парковата и площадна растителност, относно разделянето на биоотпадъците;
- Изготвяне на графици за периода и честотата на събиране и извозване на биоотпадъците;
- Определяне на видовете контейнери за съхранение – вместимост, лесно поддържане и дезинфекциране, лесно обслужване;
- Изготвяне на график за дезинфекциране и измиване на съдовете, с цел недопускане на разпространение на зарази;
- Определяне на отговорни длъжни лица за контрол на дейността и изготвяне на отчети за количествата на образуваните и събраните отпадъци, начина на третиране, изпълнение на целите и др.
- Насърчаване на домакинствата към домашно компостиране;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Изготвяне на разяснителни брошури за начина на разделяне и събиране на биоотпадъците, по които да се ориентира населението;
- След въвеждане на системата е необходимо промяна на общинската нормативна уредба с поставени изисквания, срокове и наказателна отговорност към гражданите относно ползването на системата.

Съобразно гореизброените мерките следва да се изгради ефективна система за тези отпадъци, чрез която да се намалят количествата на постъпващите за депониране биоотпадъци. Изграждането на системите е труден и бавен процес затова е препоръчително то да започне възможно най-скоро за да могат да се изпълнят заложените цели в законодателството.

Втория етап от управлението на биоотпадъците, включва тяхното третиране. **Наредбата за третиране на биоотпадъците** дава насоки относно начина на третиране, документите, които се изискват от лицата извършващи дейността, контрола и качеството на крайният продукт. Първият момент в дейността по третирането на биоотпадъците е избора на подходяща инсталация и/или съоръжение. След изграждането им е необходимо да се уточни точно предназначението на крайния продукт след третирането и начина на бъдещото му използване. Община Търговище е избрала компостиране на биоотпадъците по „открит способ”. В този вариант крайният продукт – компост може да се използва по следните начини: за наторяване и облагородяване на земеделски земи, за рекултивация на нарушени терени, използване в частното градинарство и за растежна почвена среда. Препоръчителен метод за използване в първоначалните етапи на компостирането е за рекултивация на нарушени терени. Компоста съдържа различни вещества, които са по-малко или по-вече в зависимост от каличеството и вида на използваните отпадъци. Във връзка с това е необходимо преди използването му за каквато и да е цел да се извършва лабораторен анализ на партидите компост, за установяване наличието на опасни и вредни вещества в него. При достигане на добри качества, съобразно изискванията на нормативната уредба, компоста може и да се използва с търговска цел при положение, че е опакован, съобразно изискванията на Наредбата за третиране на биоотпадъци и покрива качеството, съобразно наложените стандарти.

Мерките за добро и ефективно третиране на биоотпадъците са:

- Избор на ефективна инсталация/съоръжение, съобразно вида и количеството на отпадъците;
- Осигуряване на финансиране за изграждането й – чрез собствени бюджетни средства, чрез ТБО, чрез публично финансиране, кандидатстване по програма и др.
- Избор на изпълнител за извършването на дейностите по третирането на биоотпадъците, който следва да притежава разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци;
- Обучение на персонала, който ще извършва дейностите по третирането;
- Изготвяне на методика и/или указания за начина и количествата на смесване на отпадъците, технологията, обръщане на компоста, необходимост от аерация, влага и т.н.
- Измерване на количествата постъпващи за третиране отпадъци, както и на количествата на готовия компост;
- Определяне на служители за водене на коректна отчетност за дейността;
- Изготвяне на отчети и докладване на изпълнението на целите по ЗУО;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Определяне на предназначението на готовия компост;
- Извършване на лабораторни анализи на партидите произведен компост;
- Информираност на населението относно дейността;
- Осигуряване на достъп за предаване на отделни количества биоотпадъци от фирми и граждани за третиране;
- Изготвяне на графици за третиране, дезинфектиране на инсталацията/съоръжението;
- Изготвяне на планове за намаляване вредното въздействие върху околната среда в района от дейността;
- Предприемане на мерки за увеличаване/намаляване на производителността;
- Изготвяне на инструкции за работа на съоръжението/инсталацията, начина на съхраняване на отпадъците и на продуктите, произведени от него;
- Предвиждане на обучителни и разяснителни обиколки от групи, с цел запознаване с третирането на биоотпадъците и стимулиране към разделното им събиране;

Съгласно ЗУО изпълнението на целите за ограничаване депонирането на биоразградими отпадъци на депата за неопасни отпадъци е поетапно, като най- късно до 2020 г. същите трябва да бъдат ограничени до 35/100. За достигането им е необходимо изграждане на инфраструктура за третирането на тези отпадъци. В този случай съоръженията/инсталациите, които могат да бъдат изградени са няколко:

- **Отворени системи**

При тях компостирането на отпадъците се извършва на купове или редове. Височината на един куп е от 1 до 3 метра, а ширината от 2 до 6 метра. Препоръчва се куповете да бъдат с трапецовидно сечение заради повечето използвано пространство. Куповете могат да бъдат с естествена аерация, като подаването на въздух в компоста става, чрез периодичното му обръщане или чрез принудителна аерация, при която в основата на купчината се поставят перфорирани тръби, чрез които се подава въздух;

Отворените системи са препоръчителни за малките и средни Общини, в които попада и Община Търговище, тъй като те са най-икономични, не изискват прекомерни разходи за реализацията си и не се нуждаят от много голямо количеството на отпадъци за компостиране;

- **Затворени системи**

При затворените системи съществуват различни варианти, като при всички компоста се получава при контролирани условия, т.е изкуствено се поддържа температура, влага и въздух. Съществуват системи за компостиране в коридори, в силози, биоконтейнери, въртящи барабани, биотунели.Предимствата на затворените системи са, че те са с по-малка зависимост от метеоролгичните промени, отделят по-малки загуби на топлина от биомасата и имат възможност за контрол и пречистване на въздуха .

Затворените системи имат своите предимства, но преди да се вземе решение за вида на компостиращите инсталации, трябва да се вземе предвид количеството на образуваният материал, т.е. отпадъка който ще се компостира, неговият състав и количество.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Не на последно място при определянето на вида на компостиращата инсталация е финансовата и икономическа изгода. При отворените системи влаганите средства са почти минимални, докато при затворените системи, трябва да се предвидят първоначалната инвестиция за изграждането на едно такова съоръжение, поддържането на съоръжението /работната ръка/, създаването на безопасни условия на труд и последващата реализацията на готовият компост. Ако при определяне на съоръжението за компостиране няма ясна цел за бъдещото приложение на получаваният компост, то е по-икономически изгодно да се изгради отворена система, тъй като разходите са значително по-малко.

За достигане на целите за намаляване количеството на депонираните биоразградими отпадъци е необходимо да има създадено ясна организация между Общинската администрация и фирмата, която ще извършва събирането и транспортирането им до съответно съоръжение за компостиране. Трябва да бъде създадена координация между отделните институции, гражданите и фирмите, с което всички биоразградими отпадъци да бъдат събрани разделно от смесените отпадъци.

Организацията може да бъде създадена, чрез определяне на площадки за временно съхраняване на растителни отпадъци, чрез събирането на отпадъците от мястото на образуването им, чрез изграждане на система от контейнери за събиране на хранителни и растителни отпадъци, чрез директното предаване на биоразградимите отпадъци от гражданите и фирмите на площадките за компостиране и чрез стимулиране на домашното компостиране.

Изброените мерки могат да се съчетават и изпълнят съвместно, като следва да се определят и районите, в които могат да се приложат.

Така например за изграждането на временни площадки за съхраняване на тези отпадъци е най- икономически изгодно и най- функционално да бъдат приложени в селата на Община Търговище. Организацията по временното събиране е по- лесна в тези райони, тъй като жителите са малко на брой и комуникацията с тях е по-лесна, а и те са отдалечени от града и трудно биха могли да предават отпадъците си директно в компостиращо съоръжение. Друг приоритет за малките населени места в Общината е насърчаване на жителите към домашното компостиране. При него отпадъка ще се използва директно на мястото на образуване и няма да се налага използване на разход за неговото третиране, транспортиране и т.н. За насърчаване на гражданите към домашно компостиране е необходимо да се проведат редица информационни кампании за запознаване на гражданите с предимството на компостирането и на получаваният от него продукт. При възможност за осигуряване на финансови средства може да се предоставят безплатно компостери на желаещите, при определени условия на ползване. При изграждане на временни площадки за съхранение, трябва да има непрекъсната комуникация между администрацията, кметовете и кметските наместници в населените места и обслужващата фирма, тъй като при събиране на достатъчно количество същите трябва да бъдат извозвани до инсталация за компостиране и не бива да се допуска прекалено много застояване на отпадъка, тъй като може да окаже неблагоприятно въздействие върху околната среда в района.

Изграждането на система от контейнери за разделно събиране на биоразградими отпадъци е най-икономически изгодно да се осъществи в града, тъй като разходите по събирането, транспортирането и обслужването на контейнерите са сериозна пречка за осъществяването на тази мярка в селата. Тъй като населението, както на България, така и на Община Търговище не е подготвено за такова разделяне на отпадъците, през първите години

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

от създаването на една такава система е най- добре да бъде приложена при контролирани условия. Такива условия могат да се създадат при поставянето на контейнери /кафяви/ в заведения за обществено хранене, кетъринг, ресторанти, хотели и др. Поетапно с годините системата може да се увеличава докато се обхване цялото население, като едновременно с това трябва да се проведат редица кампании за запознаване на населението с техните задължения по разделянето на отпадъците, тяхната наказателна отговорност, техните функции в йерархията и управлението на отпадъците.

4. План за действие към подпрограмата за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ №2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци									
Разделно събиране на биоразградими отпадъци									
Стратегическа цел	**Оперативна цел**	**Мярка/дейност**	**Срок**	**Отговорни лица и институции**	**Бюджет /очаквани разходи/**	**Възможни източници на финансиране**	**Очаквани резултати**	**Индикатори за изпълнение**	
								текущи	**целеви**
количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани от Общината през 1995 г.	**достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци**	Изготвяне на актуален морфологичен анализ на отпадъците в Общината с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци	30.12.2015 г.	Община Търговище	10 000 лв.	Общински бюджет План-сметка	Установен състав на отпадъците	Възлагане изготвянето на анализа	Изготвен анализ на отпадъците
		Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци /чрез специални контейнери-кафяви поставенив отделни жилищни сгради, кооперации, определени райони, ресторанти, фирми, извършващи кетъринг, хотели, заведения за обществено хранене и др./	30.12.2020 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	300 000 лв./год.	Общински бюджет ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване депонирането на биоотпадъци	Прилагане на ежегодни мерки за изграждане на система	Изградена система за разделно събиране на биоотпадъци
		Организиране на система по т.н. метод предаване от ръка на ръка, т.е. събирането на биоотпадъците директно от домовете.	30.12.2020 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	200 000 лв./год.	Общински бюджет План-сметка Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване попадането на биоотпадъци в контейнерите за смесени отпадъци	Брой въведени методи	Създаване на ефективна система за събиране на отпадъците
		Организиране на интензивни разяснителни кампании сред населението за по-голяма ефективност на изградената система;	постоянен	Община Търговище	2 000 лв.	Общински бюджет План-сметка	По-голяма информираност на населението	Брой проведени кампании	Информираност на населението в Общината

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Предвиждане на достатъчно средства за извършване на дейността в план-сметката за сметосъбиране и при необходимост увеличаване на ТБО	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Дирекция „МДТ”	-	ТБО	Обезпечаване на дейноста	Количество на предвидените средства	Финансова осигуреност на системата
		Определяне на изпълнител на дейността и поставяне на конкретни изисквания към метода на събиране, необходимата техника и персонал.	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА”	-	-	Ефективно събиране на отпадъците	Определен изпълнител	Създадена организация по разделно събиране
		Организиране на разделно събиране на градинските отпадъци	30.12.2015 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	100 000 лв./год.	Общински бюджет План-сметка	Предотвратяване депонирането на градински отпадъци	Изготвени графици за разделно събиране	Създадена организация за събиране на градински отпадъци
		Провеждане на обучения на персонала на фирмата, извършваща поддръжка на парковата и площадна растителност, относно разделянето на биоотпадъците;	30.06.2016 г.	Отдел „Екология” „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	-	-	Ефективност на изградената системата	Проведени обучения	Ефективно разделяне на биоотпадъците
		Изготвяне на графици за периода и честотата на събиране и извозване на биоотпадъците;	30.12.2015 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	-	-	Създаване на прозрачност при управление на биоотпадъците	Изготвени графици за събиране	Създадена ефективна система за разделно събиране на биоотпадъци
		Определяне на видовете контейнери за съхранение – вместимост, лесно поддържане и дезинфекциране, лесно обслужване	30.12.2015 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	-	-	Създаване на подходяща екологична обстановка за разделно събиране	Видове и брой на закупени и поставени съдове за разделно събиране	Създадена оптимално ефективна система
		Изготвяне на график за	30.12.2015	Община	-	-	Поддържане	Изготвени	Поддържане и

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		дезинфекциране и измиване на съдовете, с цел недопускане на разпространение на зарази	г.	Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”			на екологични и здравни норми при събирането на отпадъците	графици	дезинфектиране на всички контейнери включени в системата
		Определяне на отговорни длъжни лица за контрол на дейността и изготвяне на отчети за количествата на образуваните и събраните отпадъци, начина на третиране, изпълнение на целите и др.	30.06.2016 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ОП „Флора”	-	-	Извършване на контрол върху дейността	Брой определени длъжностни лица	Създадена организация за контрол върху дейността
		Насърчаване на домакинствата към домашно компостиране	30.12.2020 г.	Община Търговище	-	ТБО	Третиране на всички биоотпадъци	Брой домакинства използващи метода	Компостиране на повече количества биоотпадъци
		Изготвяне на разяснителни брошури за начина на разделяне и събиране на биоотпадъците, по които да се ориентира населението	30.12.2020 г.	Община Търговище	3 000 лв.	Общински бюджет План-сметка	Увеличаване на информираността на населението	Брой изготвени брошури	Иформирано население в Общината
		Промяна на общинската нормативна уредба и поставяне на изисквания, срокове и наказателна отговорност към гражданите, относно ползването на системата.	30.12.2017 г.	Община Търговище Гл.юрисконсулт Общински съвет-Търговище	-	-	Вменяване на задължения относно управление на биоотпадъците	Променена нормативна уредба	Въведени изисквания и наказателна отговорност при управление на отпадъците
		Третиране на биоразградими отпадъци							
		Избор на ефективна инсталация/съоръжение, съобразно вида и количеството на отпадъците	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА”	-	-	Екологосъобразно третиране на отпадъците	Избрана инсталация/съоръжение за третиране	Третиране на биоотпадъците в Общината

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Осигуряване на финансиране за изграждането й – чрез собствени бюджетни средства, чрез ТБО, чрез публично финансиране, кандидатстване по програма и др.	30.06.2015г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА”	-	Общински бюджет ТБО публично финансиране Отчисления по чл.64 от ЗУО	Екологосъобразно третиране на отпадъците	Изградено съоръжение/инсталация	Третиране на биоотпадъците в Общината
		Избор на изпълнител за извършването на дейностите по третирането на биоотпадъците, който следва да притежава разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци;	30.12.2015 г.	Кмет Оператор на площадка	-	-	Третиране на отпадъците съобразно нормативната уредба	Избран изпълнител	Третиране на биоотпадъците в Общината съобразно законовата рамка
		Обучение на персонала, който ще извършва дейностите по третирането	30.12.2015 г.	Кмет Оператор на площадка	1 500 лв.	Общински бюджет Фирмата, извършваща третирането	Екологосъобразно третиране	Брой проведени обучения	Създадена организация на работа с компетентни специалисти
		Изготвяне на методика и/или указания за начина и количествата на смесване на отпадъците, технологията, обръщане на компоста, необходимост от аерация, влага и т.н.	30.12.2015 г.	Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” ОП „Флора”	-	-	Екологосъобразно третиране	Изготвена методика	Създадени ясни правила на третиране на отпадъците
		Измерване на количествата, постъпващи за третиране отпадъци, както и на количествата на готовия компост;	постоянен	Оператор на площадката	-	-	Отчетност и прозрачност при управление на биоотпадъците	Справки за количества отпадъци	Създаденабаза данни за отпадъците
		Определяне на служители за водене на коректна отчетност за дейността	30.06.2016 г.	Община Търговище Оператор на площадката	-	-	Отчетност и прозрачност при управление на биоотпадъците	Брой определени служители	Създадена организация за контрол на дейността

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Изготвяне на отчети и докладване на изпълнението на целите по ЗУО	постоянен	Община Търговище Оператор на площадката	-	-	Отчетност и прозрачност при управление на биоотпадъците	Годишни отчети за отпадъците	Контрол върху дейността и отчитане на целите
		Определяне на предназначението на готовия компост;	30.12.2016 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА”	-	-	Оползотворяване на отпадъците	Избран метод на оползотворяване	Превръщане на отпадъците в продукт
		Извършване на лабораторни анализи на партидите произведен компост;	постоянен	Оператор на площадка	5 000 лв./год.	Общински бюджет Оператор	Намаляване риска за околната среда	Брой извършени анализи	Произведен качествен компост
		Информираност на населението, относно дейността	постоянен	Община Търговище Оператор	-	-	Популярност на дейността и съдействие от гражданите	Брой предоставена информация и данни на населението	Информационно обезпечено население
		Осигуряване на достъп за предаване на отделни количества биоотпадъци от фирми и граждани за третиране	постоянен	Община Търговище Оператор	-	-	Събиране на по-голямо количество биоотпадъци за третиране	Осигурен достъп и изготвени правила за предаване	Създадена организация за достъпност на гражданите
		Изготвяне на графици за третиране, дезинфектиране на инсталацията/съоръжението	30.12.2016 г.	Община Търговище Оператор	-	-	Екологосъобразно третиране	Изготвени графици	Организация на дейността съгласно екологичните и здравни норми
		Изготвяне на планове за намаляване вредното въздействие върху околната среда в района от дейността.	30.12.2016 г.	Община Търговище Оператор	-	-	Екологосъобразно третиране	Изготвени планове	Минимално въздействие на дейността върху района
		Предприемане на мерки за увеличаване/намаляване на производителността	30.12.2018 г.	Община Търговище Оператор	-	-	Екологосъобразно третиране	Брой предприети мерки	Производство на компост, покриващо

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

									нуждите на търсенето
		Изготвяне на инструкции за работа на съоръжението/инсталацията, начина на съхраняване на отпадъците и на продуктите, произведени от него;	30.12.2016 г.	Оператор	-	-	Екологосъобразно третиране	Изготвени инструкции	Създадена организация на дейността, съобразно изискванията на нормативната уредба
		Предвиждане на обучителни и разяснителни обиколки от групи, с цел запознаване с третирането на биоотпадъците и стимулиране към разделното им събиране	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Оператор	-	-	Стимулиране на населението към разделно събиране на биоотпадъци	Брой проведени инициативи	Информираност на населението и съдействие при извършване на дейността

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ПОДПРОГРАМАЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

1. Въведение и основни положения

Със Закона за управление на отпадъците са въведени Национални цели за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци, както следва:

- най-късно до 1 януари 2020 г. повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци в количество, не по-малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние.

Целите се постигат поетапно, като в подзаконовата нормативна уредба са указани, както сроковете, така и конкретните изисквания и проценти за всеки конкретен материал.

Задълженията към местната администрация са събиране и третиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности образувани от домакинствата.

За изпълнение на целите Възложителите на строително-монтажни работи са длъжни да изготвят и представят за одобрение в Общинската администрация планове за управление на строителните отпадъци по време на извършването на процесите на строителство, както и след това.

2. Цел на подпрограмата

Стратегическа цел на подпрограмата е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда.

Оперативната цел е достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

В законодателството няма поставени конкретни изисквания за изграждане от страна на Общината на площадки за третиране на тези отпадъци, но същевременно с това изискванията за третирането им са такива, че ако няма наличието на изградени площадки от частни лица, които и Общината да ползва то тя за да изпълни задълженията си е длъжна да изгради своя собствена и/или да привлече инвестиции на територията си.

Както в ЗУО, така и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали е определена йерархия при управлението и третирането на отпадъците. В случая при строителните отпадъци се прилага следният йерархичен ред:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

1. предотвратяване;

2. подготовка за повторна употреба;

3. рециклиране на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени;

4. оползотворяване в обратни насипи;

5. оползотворяване за получаване на енергия от строителни отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани и/или материално оползотворени;

6. обезвреждане на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по начините, упоменати в т. 1 - 5.

С Наредбата са определени изискванията към съдържанието на плановете за управление на строителните отпадъци, редът и начините за тяхното съгласуване и проследяване изпълнението им от местната администрация, както и изискванията за селективното разделяне и материално оползотворяване на отпадъците от различните видове СМР.

Целта на плановете за управление на строителните отпадъци е да се следи и контролира изпълнение на законодателството и постигането на заложените цели в него.

Законодателството в тази област е ново и за пръв път се прилага в страната, поради което прилагането му на местно ниво ще е бавен и труден процес.

Тъй като на територията на областта липсва каквато и да е инфраструктура за третирането на тези отпадъци, Общината е започналата изпълнение на изискванията, като е отредила терен и е възложила проектирането на площадка за събиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

Финансовия ресурс за изпълнението и експлоатацията на площадката е сериозен проблем пред Общината. Затова е необходимо да се привлекат инвеститори, които да я изпълнят и експлоатират.

На този етап Общината разполага със склад за съхранение на строителни и инертни отпадъци, представляващ бивша кариера, който е с изготвен и одобрен проект за рекултивация. Това обаче е само временно решение относно управлението на образуваните строителни отпадъци в Общината, което обаче е по-доброто решение от депонирането.

Достигането на целите за третиране и оползотворяване на строителните отпадъци може да се осъществи, чрез изграждане на необходимата инфраструктура за това. За това е необходимо насочване на усилията на Общината към осигуряването й и след това към изпълнение на целите.

Едновременно с това Общините, като институции работещи с публични средства по различни оперативни програми са задължени при строителство да спазват изискванията за влагане на рециклирани строителни материали, както следва:

Вид строителна дейност	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1,5%	1,5%	1,5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5,0%	5,0%	8,0%	8,0%	8,0%	10,0%	10,0%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3,0%	3,0%	5,0%	5,0%	6,0%	7,0%	8,0%
Оползотворяване на СО в обратни насипи	8,0%	9,0%	10,0%	11,0%	11,0%	11,0%	12

Влагането на рециклирани строителни материали в строежите също е нещо ново в българското законодателство, постигането на което е отново изключително трудно, тъй като почти липсват фирми и/или предприятия, които преработват и продават рециклирани строителни отпадъци.

4. План за действие към подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ №2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци									
Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци									
Стратегическа цел	**Оперативна цел**	**Мярка/дейност**	**Срок**	**Отговорни лица и институции**	**Бюджет /очаквани разходи/**	**Възможни източници на финансиране**	**Очаквани резултати**	**Индикатори за изпълнение**	
								текущи	**целеви**
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда	**Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци от разрушаване на сгради.**	Изграждане на площадка за събиране и оползотворяване на строителни отпадъци	31.12.2020 г.	Община Търговище	1 200 000 лв.	Частни инвестиции Собствени бюджетни средства ОП„Околна среда”	Екологосъобразно третиране на строителните отпадъци	Предприети мерки за изграждане на площадка	Изградена площадка за събиране и оползотворяване на СО
		Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на планове за управление на строителни отапъдъци	30.12.2015 г.	Кмет на Общината	-	-	Изпълнение на целите за СО	Брой определени длъжностни лица	Управление на СО, образувани в Общината
		Определяне на правила и изисквания за включване в обществените поръчки за избор на изпълнител на СМР.	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Експерти отдел „ОП”			Изпълнение на изискванията на законодателството	Изготвени правила	Създадена организация за покриване на изискванията
		Изменение на общинските наредби и вменяване на изисквания за задължения при третиране на строителни отпадъци и контрол от общинските длъжностни лица по спазването им	30.12.2016 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Гл.юрисконсулт	-	-	Контрол върху дейностите на управление на СО	Променена местна нормативна уредба	Вменена отговорност за третиране на СО
		Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени строителни отпадъци	постоянен	Кмет Ресорен зам.кмет Оператор на площадка за оползотворяване			Водене на отчетност и контрол върху СО	Отчети за образувани и третирани СО	Създадена база данни за СО
		Водене на отчетност за количествата		Кмет			Изпълнение	Справки за	Изпълнение на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		на вложените рециклирани материали в строителството		Ресорен зам.кмет Изпълнител на СМР			изискванията на законодателството	количества вложени материали	целите за влагане на рециклирани СО

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАННИ ОТПАДЪЦИ

1. Въведение и основни положения

Управлението на специфични потоци масово разпространени отпадъци е вменено задължение за всяка местна администрация .

В законодателството са поставени цели за достигане на разделното събиране и рециклиране на различните видове отпадъци, което е на Национално ниво, основно насочено към организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно.

Целите не могат да се постигнат без съдействието на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата.

Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и са поставени условия и изискания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Кмета на Общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

2. Цели на подпрограмата

Стратегическата цел е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци

Оперативната цел за изпълнението й е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

3.1. Електрическо и електронно оборудване /ЕЕО/

Чрез **Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/** са вменени изисквания на местната администрация за оказване на съдействие на организациите по оползотворяване/Ооп/ при изпълнение на задълженията им за събиране на ИУЕЕО и/или изпълнение, чрез участие в организираните системи за разделното събиране на тези отпадъци.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Вариантите за изпълнение на изискванията са няколко:

- Съдействие на организациите по оползотворяване, чрез определяне на места и организиране на система за разделно събиране на тези отпадъци. Местата могат да бъдат обособени площадки за предаване на отпадъците и/или места за разполагане на специализирани контейнери за този вид отпадък. Този вариант не е удачен поради изискването за разполагане на контейнери за събиране на отпадъците. Общината е разположила по няколко контейнера от двете организирани системи за събиране на отпадъците – за битови отпадъци и за разделно събрани отпадъци от опаковки и допълнителна система за ИУЕЕО би усложнила многократно както администрацията, така и гражданите. Вследствие на това ефекта от системата няма да бъде пълноценен. Изграждането на площадка за събиране само на ИУЕЕО би било финансово неизгодно и нецелесъобразно, тъй като е необходимо наемане на работна ръка и предвиждане на експлоатационни разходи, като ток, вода и др.
- Сключване на договор с частни лица, притежаващи площадки за предаване на отпадъци и които имат издаден разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци. При този вариант, чрез договор за сътрудничество могат да се ползват вече изградените площадки за вторични суровини на частни лица и гражданите да се насочват за предаване на ненужното им ИУЕЕО на тях. Варианта не е много подходящ поради това, че регламентираните площадки са малко на брой и лицата които ги експлоатират трудно биха се съгласили за приемането на отпадъците без възнаграждение.
- Третия вариант, за изпълнение на задълженията на Наредбата е сключване на договор с Ооп за събиране на отпадъците от ИУЕЕО на мястото на образуването им, т.е. от домакинствата. Този вариант е най-удачен и приемлив както за администрацията, така и за гражданите. При него не се налага гражданите да извършват никакви разходи по транспортирането на отпадъците от ИУЕОО, а същите могат да предадат директно от дома си. В същото време администрацията няма разходи по експлоатация на площадки и/или специализирани контейнери.

С оглед на гореизложените варианти, Община Търговище е избрала трети вариант като за целта има сключен договор с организация по оползотворяване на отпадъците от ИУЕЕО – „Елтехресурс” АД от 2013 година, който е със срок на действие 3 години. Избраната система между двете страни за събиране на отпадъците от домакинствата е събиране, чрез мобилни групи на място от домовете на гражданите. Записването за предаване на ИУЕОО се извършва след предварително подадена Заявка на обявени телефони и имейл адрес на фирмата в интернет сайта на Община Търговище и е изцяло безвъзмездно и за двете страни. Извозването на отпадъците се извършва на всяко 21–во число от месеца.

Към отпадъците от ИУЕОО спадат и газоразрядните лампи, съдържащи живак. За управлението на този отпадък Общината има изграден склад за съхранение, находящ се в промишлената зона на града. Същият е изграден с безлихвен заем от Предприятието за управление на дейностите по околна среда /ПУДООС/. В склада се съхраняват всички негодни лампи, образувани от уличното осветление в Община Търговище, като и образувани в администрацията. При събиране на голямо количество същите се предават на Ооп, с която Общината има сключен договор. За склада има издаден Разрешителен документ по реда на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЗУО от Директора на РИОСВ- Шумен и всички постъпващи отпадъци в него се записват в отчетна книга по образец, съгласно изисквания на *Наредба №1 от 04.06.2014 г.за реда и образците по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и за водене на публични регистри.*

3.2. Батерии и акумулатори

Изискванията в **Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/** са идентични с тези в Наредбата за ИУЕЕО. В този случай Общината е избрала сключване на договор с Организация по оползотворяване на НУБА „Екобатери"АД. Тук предпочетения вариант за събиране и предаване на тези отпадъци е разполагане на система за разделното им събиране, чрез поставяне на кошчета с вместимост 3 литра. Кошчетата са поставени в училища, градини и различни институции в града, съгласно описаните в таблица IV.4. Обслужването им е посредством подаване на заявка до организацията при запълване на обема им. Този вариант е удачен поради лесната достъпност на кошчетата на повече места и същевременно с това се осъществява и контрол. При организиране на система от контейнери на тротоарните площи не могат да се проследят и опазят от посегателства събраните количества, като също трябва да се отчитат и транспортните разходи по поддържане на системата, което не е удачен вариант.

За по- добра ефикасност на системата е необходимо:

- Постепенно увеличаване на местата на разполагане на кошчетата;
- Провеждане ежегодно на разяснителни кампании;
- Засилване на контрола относно спазването на забраната за изхвърляне на тези видове отпадъци, извън регламентираните за целта места;

3.3. Масла и нефтопродукти

В **Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти** задълженията на органите на местното самоуправление са:

- Определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на Общината;
- Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване;

Тук вариантите за определяне на местата за смяна на отработени масла са идентифициране и посочване на гражданите на всички оторизирани сервизи, където в Общината се извършва тази дейност. Необходимо е да бъде изготвен списък с местата и лицата, отговорни за дейността, който да бъде публично оповестен.

Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на масла може да се окаже на организациите по оползотворяване, чрез сключване на договор. Вариантите са Общината да предложи собствена площадка за събиране на тези отпадъци или да сключи договор с лице, притежаващо вече изградена площадка и което има валидни разрешителни документи за дейности с отпадъци по реда на ЗУО.

За предпочитане е сключване на договор с оператор на вече изградена площадка, тъй като ще се спестят разходите по експлоатация на площадката, ако тя бъде собствена. Към

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

момента Общината няма договор и не извършва събиране на тези отпадъци от домакинствата. Управлението им се разчита на оторизираните сервизи, където се извършва смяната на маслата.

Необходимо е да се проучат всички оторизирани площадки и сервизи и да се сключи договор за сътрудничество при управлението на този вид отпадък. Изпълнението на това изискване може да се осъществи и чрез изграждането на площадката за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата.

В проектната документация на площадката е предвидено поставяне на контейнер за съхранение на отработени масла, което може да улесни изпълнението на задълженията на Общината, свързани с тях.

3.4. Негодни за употреба гуми

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми /ИУГ/ вменява отново същите изисквания както на по-горните специфични отпадъци, а именно определяне на места за събиране на ИУГ на територията на Общината и съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване до предаването им за оползотворяване.

И тук вариантите са сключване на договор с Ооп на ИУГ, за който е необходимо Общината да разполага с площадка където да съхранява посочените отпадъци и/или сключване на договор с оторизирано лице, което експлоатира действаща площадка.

Проблемът с този вид отпадък е голям, тъй като в страната почти липсват рециклиращи предприятия конкретно за този отпадък, а той е силно разпространен. Малкото фирми и организации занимаващи се с оползотворяването му не могат да покрият цялата страна, което създава допълнителни предпоставки за недоброто му управление.

При този отпадък, поради липса на рециклиращи предприятия за Общината най-добрия вариант е сключване на договор с Организация по оползотворяване. За целта е необходимо да бъде изградена площадката за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата, където лесно могат да се събират от гражданите и в последствие да се предават на организацията. Друг вариант е сключване на договор с оторизиран автосервиз за смяна на гуми, който вече има сключен договор за оползотворяване с Ооп или лице, притежаващо разрешителен документ по ЗУО за предаване на негодните за употреба гуми.

3.5. Излезли от употреба моторни превозни средства

Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства /ИУМПС/възлага задължения на кмета на Общината отново за определяне на места и изграждане на Общински площадки за събиране на ИУМПС, като тук изискването е поставено в случай, че лицата които пускат на пазара МПС не са изградили собствени такива. Към момента на територията на Общината има наличие на такива частни площадки и изграждането на такава от Общината ще е нецелесъобразно.

За конкретното изпълнението на това изискване е добре Общината да сключи споразумение с оператор на съществуваща площадка за сътрудничество между двете страни. Конкретни мерки при управлението на тези отпадъци са:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Изготвяне на указания и правила за събиране на излезли от употреба МПС, находящи се на територии общинска и/или държавна собственост;
- Информиране на обществеността за местата, където могат да предадат ИУМПС;
- Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване;
- Ежегоден контрол на всички площадки на територията на Общината, приемащи ИУМПС;

3.6. Едрогабаритни отпадъци

Управлението на едрогабаритните отпадъци е важна част от цялостния процес на планиране на дейността, свързана с управлението на отпадъците в Общината. В голямата си част едрогабаритните отпадъци съдържат голям процент рециклируеми материали като метал, дърво, желязо и др. Въвеждането на организирано предаване и събиране на тези отпадъци ще доведе до нарастване на количествата отпадъци за оползотворяване и същевременно ще намалее риска от замърсяване на околната среда и изхвърлянето им на нерегламентирани за целта места.

Задълженията на местната администрация в законодателната уредба към едрогабаритните отпадъци са осигуряване на площадки, на които гражданите безвъзмездно да ги предават. Община Търговище е започнала изпълнението на изискванията, като има изготвен проект за изграждане на площадка, която да бъде разположена в промишлената зона на града с цел лесната й достъпност.Проблемът при изграждането на площадката е големият финансов ресурс, който е необходим. Планираното финансиране от страна на Община Търговище е със собствени средства, осигурени от ТБО.

Друг вариант за изпълнение на задълженията, свързани с едрогабаритните отпадъци е сключване на договор за сътрудничеството с оператор на съществуващи площадки за събиране на отпадъци, какъвто Общината вече е сключила с фирма „Марекс“ ООД. Необходимо е вземане на решение от страна на общинското ръководство относно начина на осигуряване на площадката, което ще доведе да значително намаляване на количествата, постъпващи за депониране. Решението трябва да определи дали ще се поддържа сключеният договор с оператора на съществуваща площадка и/или ще се изгради такава собствена. Необходимо е да се проведе и информационна кампания сред населението за указване на начина за ползване на площадката, видовете и условията за приемане на отпадъци, поставени забрани, ограничения за предаване на отпадъците, въвеждане на нормативни изисквания за забрана за изхвърляне извън определените места и др. При осигуряване на финансиране, Общината може да извършва веднъж или няколко пъти годишно кампании за организирано събиране на едрогабаритни отпадъци по домовете и/или поставяне на същите на определени посочени от Общината места, от които в последствие да се извозват.

4. План за действие към подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		ЦЕЛ №2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци **Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци**							
		Електрическо и електронно оборудване							
Стратегическа цел	**Оперативна цел**	**Мярка/дейност**	**Срок**	**Отговорнаинституция**	**Бюджет/ очаквани разходи**	**Възможни източници на финансиране**	**Очакван и резултати**	**Индикатори за изпълнение**	
								текущи	**целеви**
увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	**изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци**	Изграждане на площадка за събиране и временно съхранение на отпадъци от ИУЕЕО от граждани	30.12.2020 г.	Община Търговище Частни инвестиции	800 000 лв.	Общински бюджет Частни инвестиции	Разделно събиране на ИУЕЕО	Извършени мерки за изграждане на площадка	Изградена площадка
		Провеждане на кампании сред населението, поне два пъти годишно за запознаване с управлението на тези отпадъци.	30.12.2020 г.	Община Търговище „Елтехресурс”АД	-	„Елтехресурс“ АД	Увеличаване количествата на разделно събрано ИУЕЕО	Проведени кампании	Информираност на населението
		Поддържане на услугата за събиране на отпадъци от ИУЕЕО директно от домовете.	30.12.2020 г.	Община Търговище „Елтехресурс”АД	-	„Елтехресурс“ АД	Увеличаване количествата на разделно събрано ИУЕЕО	Договор за събиране на ИУЕЕО	Разделно събиране на ИУЕЕО
		Оказване на пълно съдействие на организацията по оползотворяване на ИУЕЕО, с която е сключен договор за събирането и предаването им.	постоянен	Община Търговище	-	-	Изпълнение изискванията на законодателството за събиране на ИУЕОО	Проведени съвместни инициативи	Увеличено количество на събираните отпадъци
		Поддържане на актуална информация	30.12.2018	Община	-	-	Прозрачн	Справки за	Създадена база

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		за количествата образувани и събрани отпадъци от ИУЕЕО от организацията на територията на Община Търговище	г.	Търговище „Елтехресурс”АД			ост и информираност при управление на ИУЕОО	количествата ИУЕЕО	данни за ИУЕЕО
		Обобщаване и публикуване на информация за местата на събиране на отпадъци от ИУЕЕО, както и изготвяне на годишна справка за количеството събрано такова.	ежегодно	Община Търговище „Елтехресурс”АД	-	-	Прозрачност и информираност при управление на ИУЕОО	Публикувана информация	Информираност на населението
		Създаване на регистър на лицата, притежаващи разрешителни документи за дейности с отпадъци от ИУЕЕО на територията на Общината	30.12.2016 г.	Община Търговище РИОСВ-Шумен Фирми, притежаващи разрешителни документи за такава дейност	-	-	Прозрачност и информираност при управление на ИУЕОО	Създаден регистър	Създадена база данни за образуваните ИУЕЕО на територията на Общината
		Батерии и акумулатори							
		Оптимизиране на системата за събиране на батерии и акумулатори	ежегодно	Община Търговище „Екобатери”АД	-	„Екобатери”АД	Увеличаване на разделно събраните НУБА	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за гражданите
		Подмяна на амортизирани съдове за събиране на батерии	30.12.2016 г.	Община Търговище „Екобатери”АД	-	„Екобатери”АД	Увеличаване на разделно събраните НУБА	Количество на подменени съдове	Създадена ефективна система
		Увеличаване на съдовете за събиране на батерии и увеличаване на местата за тяхното поставяне.	30.12.2016 г.	Община Търговище „Екобатери”АД	-	„Екобатери”АД	Увеличаване на разделно събраните НУБА	Брой поставени съдове за събиране	Ефективност и достъпност на системата
		Организиране на съвместни	ежегодно	Община	-	„Екобатери”АД	Популяри	Брой проведени	Информираност

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		информационни кампании с организацията по оползотворяване на батерии и акумулатори, с която има сключен договор Общината.		Търговище „Екобатери”АД			зиране използването на системата	кампании	на населението
		Обобщаване и публикуване на данни за количествата на събраните и предадените за оползотворяване отпадъци от батерии и акумулатори на територията на Общината.	ежегодно	Община Търговище „Екобатери”АД	-	-	Прозрачност при управление на НУБА	Публикувана информация и данни	Създадена достъпна база данни за НУБА
		Засилване на контрола от страна на Общината относно спазване на забраната за изхвърляне на отпадъци от батерии и акумулатори, извън регламентираните за целта места	30.12.2020 г.	Община Търговище Дирекция „ИЕ,ТСУА” Контрольори по чистотата	-	-	Увеличаване количествата на разделно събрани НУБА	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата
		Масла и нефтопродукти							
		Определяне и оповестяване на местата в Община Търговище, където се извършва смяна на отработени моторни масла	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	-	-	Разделно събиране на масла	Изготвен и публикуван списък	Създадена база данни за отпадъците
		Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване на тези отпадъци за събирането и предаването на отпадъците.	постоянен	Община Търговище	-	-	Екологосъобразно третиране на отпадъците от масла	Количество събрани отпадъци	Увеличено количество на разделно събрани отпадъци
		Изготвяне на списък с лицата, притежаващи разрешителен документ за извършване на дейности по събиране, съхранение и оползотворяване на отпадъци от масла и нефтопродукти на територията на Общината	30.12.2015 г.	Община Търговище РИОСВ-Шумен Фирми, притежаващи разрешителен документ за дейността	-	-	Прозрачност при управление на отпадъците от масла и нефтопродукти	Изготвен списък	Създадена база данни за лицата извършващи дейности с масла и нефтопродукти

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Изграждане на площадка за безвъзмездно събиране на тези отпадъци от гражданите	30.12.2020 г.	Община Търговище Частни инвестиции	800 000 лв.	Общински бюджет Частни инвестиции	Разделно събиране на отпадъците	Предприети мерки и действия за изграждане на площадка	Изградена площадка
		Изготвяне и оповестяване на списък с местата и лицата, отговорни за дейността по събиране на тези отпадъци.	30.12.2015 г.	Отдел „Екология”	-	-	Информираност и прозрачност при управление на отпадъците	Изготвен списък	Създадена база данни за лицата, събиращи отпадъци от масла
		Поддържане на актуални данни за събраните и предадените за оползотворяване количества на негодните за употреба масла и нефтопродукти.	постоянен	Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	-	-	Информираност и прозрачност при управление на отпадъците	Справки за отпадъци от масла и нефтопродукти	Създадена база данни за управлението на отпадъците
		Негодни за употреба гуми							
		Изготвяне на списък с местата, където могат да се предават отпадъци от негодни за употреба гуми	30.12.2016 г.	Община Търговище РИОСВ-Шумен Фирми, извършващи дейност с тези отпадъци	-	-	Информираност и прозрачност	Изготвен списък	Създадена база данни за НУГ
		Изграждане на площадка/и за предаване на отпадъци от гуми / площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци/	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕТСУА“	800 000 лв.	Общински бюджет Частни инвестиции	Разделно събиране на НУГ	Предприети мерки и действия за изграждане на площадка	Изградена площадка
		Сключване на договор с организация по оползотворяване на негодни за употреба гуми и/или с лице, притежаващо разрешителен документ	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕТСУА“	-	Организация по оползотворване Лице притежаващо	Разделно събиране на НУГ	Предприети действия за сключване на договор	Сключен договор

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		за тази дейност.		Отдел „Екология“		документ по чл.35 от ЗУО			
		Изготвяне на списък с местата в Общината, на които се извършва смяна на автомобилни гуми и където се генерира най-голям поток на този отпадък	30.12.2015 г.	Дирекция „ИЕТСУА“ Отдел „Екология“	-	-	Информираност и прозрачност при управление на НУГ	Изготвен списък	Създадена база данни за НУГ
		Водене на ежегодна отчетност за количествата на образуваните и предадени за оползотворяване негодни за употреба гуми	Ежегодно след сключване на договор	Отдел „Екология“	-		Информираност при управлението на НУГ	Отчети за събрани и предадени НУГ	Създадена база данни за НУГ
		Излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/							
		Изготвяне на указания и правила за събиране на ИУМПС, находящи се на територии общинска и/или държавна собственост	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕТСУА“ Дирекция „ЗТТСД“ ОУ на МВР	-	-	Събиране и третиране на ИУМПС	Изготвени правила/указания	Създадена организация за управление на ИУМПС
		Изграждане на площадка или сключване на договор с оператор на съществуваща площадка за предаване и събиране на тези отпадъци /площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци/	30.12.2016 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕТСУА“ Дирекция „ЗТТСД“	800 000 лв.	Общински бюджет Организация по оползотворяване Частни инвеститори	Управление на ИУМПС	Предприети действия и мерки за изграждане на площадка/сключване на договор	Сключен договор/изградена площадка
		Информиране на обществеността за местата където могат да се предават ИУМПС	30.06.2017 г.	Дирекция „ИЕТСУА“ Отдел „Екология“ Дирекция „АИО“	-	-	Информираност на населението	Публикувана информация за населението	Създадена база данни за ИУПС
		Оказване на съдействие на организации по оползотворяване на ИУМПС	постоянен	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕТСУА“	-	-	Увеличаване количествата на	Количество предадени за оползотворяване ИУМПС	Създадена база данни за ИУМПС

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

				Дирекция „ЗТТСД“			предадени за оползотворяване ИУМПС		
		Идентифициране и водене на регистър на всички площадки на територията на Общината, на които се извършва дейност с ИУМПС	постоянен	Отдел „Екология“ РИОСВ-Шумен	-	-	Увеличаване количествата на предадени за оползотворяване ИУМПС	Създаден регистър	Създадена база данни за ИУМПС
		Изготвяне на график за годишен контрол на всички площадки на територията на Общината извършващи дейности с отпадъци от ИУМПС	ежегодно	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕТСУА“ Отдел „Екология“	-	-	Екологосъобразно третиране на ИУМПС	Изготвен график	Създадена организация за събиране и третиране на ИУМПС съгласно нормативната уредба
		Едрогабаритни отпадъци							
		Осигуряване на площадка за събиране на едрогабаритни отпадъци, чрез изграждане на собствена и/или поддържане на договор с оператор на съществуваща.	30.12.2020 г.	Община Търговище	800 000 лв.	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО Частни инвестиции	Разделно събиране на едрогабаритни отпадъци	Предприети мерки и действия за осигуряване на площадка	Осигурена площадка за събиране на едрогабаритни отпадъци
		Организиране на информационни кампании за популяризиране сред населението, чрез брошури, дипляни и др.	постоянен	Община Търговище	1 000 лв.	Общински бюджет Оператор на площадка „Марекс“ООД	Увеличаване количествата на събраните едрогабаритни отпадъци	Организирани кампании	Създадена организация на информираност на населението
		Организиране на кампании /поне два	30.12.2020	Община	5 000 лв.	Общински	Увеличава	Проведени	Създаване на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		пъти годишно/за предаване на едрогабаритни отпадъци, чрез мобилна група	г.	Търговище Оператор на съществуваща площадка „БКС-Търговище” ЕООД		бюджет Оператор на съществуваща площадка	не количествата на събраните едрогабаритни отпадъци	кампании	ефективност при управление на едрогабаритните отпадъци
		Водене и публикуване на отчетност за събраните и предадени за оползотворяване количества на тези отпадъци	постоянен	Община Търговище Оператор на съществуваща площадка	-	-	Информираност и прозрачност при управление на едрогабаритните отпадъци	Отчети за едрогабаритните отпадъци	Създадена база данни за управление на едрогабаритни отпадъци
		Битови неопасни отпадъци							
		Изграждане на нова клетка за депониране на отпадъците	30.12.2018 г.	Община Търговище Община Попово	5 675 774 лв.	ПУДООС МОСВ ОП „Околна среда” Държавен бюджет	Екологосъобразно третиране на отпадъците	Предприети мерки и действия за изграждане на клетката	Изградена нова клетка за депониране на отпадъци
		Издаване на Комплексно разрешително след изграждане на новата клетка	30.12.2019 г.	Община Търговище Община Попово	15 000 лв.	Собствени бюджетни средства План-сметки	Екологосъобразно третиране на отпадъците	Предприети действия и мерки за издаване на КР	Издадено КР
		Съдействие и търсене на частни инвестиции за изграждане на инсталации за третиране и оползотворяване на отпадъци	постоянен	Община Търговище	-	Частни инвестиции ОП „Конкурентоспособност и иновации“	Увеличаване количествата на третираните и оползотворени отпадъци	Брой проявен инвеститорски интерес и оказано съдействие	Изградена инсталация за третиране на отпадъци

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Изграждане на инсталация за термично третиране на отпадъците	30.12.2020 г.	„Алтернативна енергия Търговище„	-	Частни инвестиции	Увеличаване количествата на третираните отпадъци	Оказано съдействие и предприети мерки	Изградена инсталация за термично третиране

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, КОЕТО ГАРАНТИРА ЧИСТА И БЕЗОПАСНА ОКОЛНА СРЕДА

ПОДПРОГРАМАЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Въведение и основно положение

Информационното осигуряване на дейностите по управлението на отпадъците е с важно значение при процесите на техния контрол. Необходимо е Общината да разполага с достатъчно и надеждни данни за различните видове и потоци отпадъци с които борави или които се образуват на територията й, но се управляват от други лица.

Обобщението на информацията за генерираните отпадъци на територията на Общината, влияе и върху годишното изчисляване на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и за намаляване количествата на отпадъците, депонирани на Регионалното депо.

Едновременно с информационното осигуряване е важно Общината да разполага с квалифицирани кадри в администрацията, които да събират и обработват информацията, както и да изчисляват степента на постигане на годишните цели.

2. Цели на подпрограмата

Стратегическата цел на подпрограмата е управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Оперативната цел за постигането й е подобряване качеството на информацията и административния капацитет в Общината

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Предвид интензивната смяна на законодателството във връзка с промяната на концепцията за третиране на отпадъците в съответствие с европейските изисквания е необходимо актуализация и на Общинските наредби.

Община Търговище има разработена Наредба за управление на дейностите по отпадъците в Община Търговище. Наредбата е инструмент, чрез който на местно ниво се извършва правен контрол върху дейностите по отпадъците.

Наредбата е актуализирана през 2013 г. съобразно изискванията на чл.22 от ЗУО. В нея са заложени следните забрани и задължения:

- Контрол на изхвърлянето на отпадъците;
- Забрана за смесване на определени видове отпадъци;
- Ред за ползване на системите за отпадъци;
- Ред и начин на третиране на битови, строителни, производствени отпадъци, отпадъци от опаковки;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Забрани за разпиляване и изнасяне на отпадъци от контейнерите;
- Забрана изхвърлянето на отпадъци извън регламентираните за целта места;
- Изгаряне на отпадъци;
- Ред за третиране и съхраняване на опасни отпадъци – ИУМП, ИУЕЕО, ИУГ, НУБА и др.

За ефикасно управление на дейностите по отпадъците е необходимо периодично изменение и допълване на Наредбата съобразно изискванията и задълженията на националното законодателство. Необходимо е създаване на ясни правила и задължения между общинските органи, гражданите и фирмите при управлението и ползването на системите за управление на различните потоци отпадъци, както и определяне на наказателната отговорност.

С въвеждане на новите законодателни промени и принципи за управление на отпадъците се налагала преразглеждане и разпределение на административния капацитет в Общината. Необходимо е предприемане на мерки относно:

- Определяне на лица, които да извършват административната дейност, свързана с Регионалното сдружение за управление на отпадъците;
- Отговорни лица за водене на точна ежемесечна отчетност по отношение на управлението на отпадъците;
- Определяне на отговорни лица и структури за изготвяне на програми, проекти, политики и цели по управлението на дейностите с отпадъците;
- Увеличаване на административния капацитет относно извършването на ежедневен контрол върху граждани и фирми при управлението на отпадъците и ефективно прилагане на общинската нормативна уредба;
- Постоянни обучения на длъжностните лица, отговорни за дейността за промените и спазването на нормативната уредба, различните форми и начини на финансиране на проекти, програми, стратегии, обучителни семинари за разработване на политики и системи за отпадъци и др., обучения, свързани с подготовка на проекти, провеждане на процедури за обществени поръчки и др.;
- Определяне на длъжностни лица, отговорни за изготвяне и предоставяне на ежемесечни справки за отпадъците до компетентните органи – РИОСВ и МОСВ;
- Отговорни звена за разработване на системи за мониторинг;
- Лица, отговорни за поддържането на публични регистри и данни за отпадъците;

Осигуряването на надеждни данни за образуваните, събраните, предадените за оползотворяване, рециклиране и обезвреждане отпадъци е най-важната основа в изграждане на политика за правилно третиране на отпадъците в Общината.

Чрез поддържането на актуални данни за отпадъците, могат да се предвиждат и реализират различни концепции, програми и насоки за действие. Примерни мерки, които Общината може да предприеме за това са :

- Изготвяне на регистър на видовете генерирани производствени отпадъци, начина на тяхното третиране, източник на образуване и бъдещо планиране за управлението им;
- Извършване периодично на морфологичен анализ на образуваните отпадъци,

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

чрез който да се следи за вида и състава на отпадъците;
- Осигуряване на обществен достъп на данни за отпадъците в Общината;
- Поддържане на регистър на площадките в Общината, на които могат да се предават за съхранение, оползотворяване или рециклиране различните потоци отпадъци;
- Обезпечаване на дейността на фирмите, ангажирани с извършването на дейностите по отпадъците;
- Извършване на периодични обучения на отговорните лица, извършващи дейности по отпадъците;
- Периодично актуализиране на отчетите на фирмата, извършваща дейността по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците;
- Изготвяне и публикуване на месечни/тримесечни справки за образуваните, събраните и предадените за третиране отпадъци (вид на отпадък, начин на третиране, количество и др.);
- Актуализиране на публичните данните за оторизираните лицата, на които могат да се предават отпадъци, както и мястото, вида и заплащането на услугата;
- Прилагане на различни информационни системи за управление на отпадъците (напр. информационната система, предназначена за отчитане на отпадъци на депа – Депо инфо);
- Изготвяне на справки и отчети относно процента на обхванато население от системите за разделно събиране на отпадъци, събраното количество от тях, оползотворения отпадък от системата и др.;
- Изготвяне на ежемесечни данни за събрани количества опасни отпадъци от домакинствата;

4. План за действие към подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Общината по управление на отпадъците

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда									
Запазване и подобряване на административния капацитет на институциите отговорни за управлението на отпадъците									
Стратегическа цел	**Оперативна цел**	**Мярка/дейност**	**Срок**	**Отговорни лица/ институции**	**Бюджет / очаквани разходи**	**Възможни източници на финансиране**	**Очаквани резултати**	**Индикатор за изпълнение**	
								Текущи	**Целеви**
управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.	**подобряване качеството на информацията и административния капацитет в Общината**	Определяне на лица, които да извършват административната дейност, свързана с Регионалното сдружение за управление на отпадъците	30.12.2014 г.	Кмет Ресорен зам.кмет	-	-	Регионално управление	Определени лица	Административно управление
		Определяне на отговорни лица за водене на точна ежемесечна отчетност по отношение на управление на отпадъците в Общината	30.06.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА” Началник отдел „Екология”	-	-	Управление на отпадъците в Общината	Определени длъжностни лица	Създаване на база данни за управление на отпадъците
		Определяне на длъжностни лица и структури за изготвяне на програми, проекти, политики и цели по управление на дейностите с отпадъците	30.12.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА” Началник отдел „Екология”	-	-	Управление на дейностите по отпадъците	Определени длъжностни лица	Създадена организация и извършване на политика за управление
		Увеличаване на административния капацитет относно извършването на ежедневен контрол върху граждани и фирми при управлението на отпадъците и ефективното прилагане на общинската нормативна уредба.	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА” Началник отдел „Екология”	50 000лв./ год.	План-сметка Общински бюджет	Подобряване организацията на управление на отпадъците	Брой лица,упражняващи контрол	Ефективно прилагане на местната нормативна уредба
		Извършване на периодични обучения на длъжностните лица, отговорни за дейността, включващи промените и прилагането на	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА”	5 000 лв.	Общински бюджет	Подобряване организацията на	Брой извършени обучения	Подобряване на административния

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		нормативната уредба в областта, различните форми и начини на финансиране на проекти, програми, стратегии		Началник отдел „Екология”			управление на отпадъците		капацитет
		Обучителни семинари на длъжностни лица, свързани с подготовка на проекти за управление на отпадъците.	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА” Началник отдел „Екология”	1 000 лв.	Общински бюджет	Ефективно управление на дейностите	Проведени семинари	Компетентност на длъжностните лица
		Определяне на отговорни длъжностни лица за изготвяне и предоставяне на ежемесечни справки за отпадъците до компетентните органи- РИОСВ, МОСВ, ИАОС и др.	30.06.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА” Началник отдел „Екология”	-	-	Спазване на нормативните изисквания	Определени лица	Създадена организация за докладване на дейността
		Създаване на звена за разработване и създаване на различни системи за мониторинг на отпадъците.	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА” Началник отдел „Екология”	-	-	Ефективно управление на дейностите	Създадени звена	Създадена организация за непрекъснат мониторинг
		Определяне на лица за поддържане на публични регистри и данни за отпадъците.	30.06.2015 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Директор дирекция „ИЕ,ТСУА” Началник отдел „Екология”	-	-	Прозрачност при управлението на отпадъците	Определени лица	Създаване на база данни за отпадъците
		Осигуряване на достатъчно и надеждни данни за отпадъците							
		Изготвяне на регистър на видовете генерирани производствени отпадъци, съдържащ начина на тяхното третиране, източник на образуване и бъдещо планиране за управлението им.	30.12.2015 г.	Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Фирми, генериращи производствени отпадъци „БКС-Търговище” ЕООД РИОСВ-Шумен	-	-	Прозрачност и надеждност на данните	Изготвен регистър	Създаване на база данни за отпадъците
		Извършване периодично/най-малко на 5 години/ на морфологичен	30.12.2020 г.	Община Търговище и Община Попово	10 000 лв./анализ	Общински бюджети	Контрол върху	Изготвен морфоло	Събрани данни за

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		анализ на отпадъците, с който да се следи за вида и състава на отпадъците				План-сметки	състава на отпадъците	гичен анализ	състава на отпадъците
		Поддържане на регистър на площадките в Общината, на които могат да се предават за съхранение, оползотворяване или рециклиране различни потоци отпадъци.	30.12.2020 г.	Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	-	-	Контрол върху дейността	Създаден регистър	Създадена база данни за отпадъците
		Обезпечаване на дейността на фирми, ангажирани с извършването на дейности с отпадъците	постоянен	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Дирекция „МДТ”	-	Общински бюджет ТБО	Контрол и съдействие при управлението	План-сметки за дейността	Финансова обезпеченост на дейността
		Извършване на периодични обучения на отговорните лица, извършващи дейности с отпадъците	постоянен	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Управител „БКС-Търговище” ЕООД ДЗЗД „Екосорт Търговище”	10 000 лв.	Общински бюджет „БКС-Търговище” ЕООД ДЗЗД„Екосорт Търговище”	Ефективно управление на дейността	Извършени обучения	Компетентност при управление на отпадъците
		Периодично актуализиране на отчетите на фирмата, извършваща дейността по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците	ежегодно	Експерти от отдел „Екология” „БКС-Търговище” ЕООД	-	-	Ефективно управление на дейността	Отчети за извършвани дейности	Ефективна, оптимизирана и работеща система
		Изготвяне и публикуване на месечни или тримесечни справки за образуваните, събраните и предадените за третиране отпадъци /вид на отпадъка, начин на третиране, количество и др./	ежемесечно	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ДЗЗД„Екосорт Търговище”	-	-	Прозрачност и предоставяне на достатъчна и надеждна информация	Изготвени и публикувани отчети	Създадена база данни за отпадъците
		Актуализиране на публичните данни за оторизираните лица на територията на Общината, на които могат да се предават отпадъци, както и указване на мястото, вида и	30.12.2014 г.	Община Търговище	-	-	Предоставяне на информация на гражданите	Предоставени и публикувани данни	Създадена база данни за отпадъците

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		заплащането за съответната услуга							
		Прилагане на нови информационни системи, отчитащи управлението на отпадъците /системата депо инфо и др./	30.12.2020 г.	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ДЗЗД„Екосорт Търговище”	50 000 лв.	Общински бюджет „БКС-Търговище” ЕООД ДЗЗД„Екосорт Търговище”	Увеличаване контрола върху дейността	Въведени информационни системи	Иновативност при управлението на отпадъците
		Изготвяне и публикуване на справки и отчети, относно процента на обхванато население от системите за разделно събиране на отпадъците, събраното количество, от тях оползотворения отпадък и предадения за обезвреждане.	ежегодно	Община Търговище „БКС-Търговище” ЕООД ДЗЗД„Екосорт Търговище” „Екобулпак”АД	-	-	Прозрачност при управление на отпадъците	Изготвени справки и/или отчети	Създадена организация за набор на информация
		Изготвяне на ежегодни данни за събрани количества опасни отпадъци от домакинствата.	ежегодно	Община Търговище Организации по оползотворяване и/или фирми, с които са сключени договори за събиране на отпадъци „Марекс”ООД	-	-	Контрол върху опасните отпадъци	Изготвени данни и събрана информация	Събрани данни за опасните отпадъци
		Увеличаване на информацията за образуваните отпадъци и прилагане на принципа „замърсителят плаща“							
		Изготвяне на нова методика за определяне на такса“ битови отпадъци“ в Общината	30.12.2017 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Дирекция „МДТ” Дирекция „ФС”	-	-	Ефективно и коректно определяне на таксата	Изготвена методика	Изготвен механизъм за определяне на отпадъците
		Определяне на количеството образувани битови отпадъци на база брой и вместимост на контейнерите на дадено лице или ползвател на услугата, заявило същите в Общината и определяне на таксата на база реалната сума за третирането и обезвреждането му	30.12.2017 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Дирекция „МДТ” Дирекция „ФС”	-	-	Ефективно и коректно определяне на таксата	Определено количество и/или принцип за определяне	Определени количества генерирани отпадъци от ползвателите

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Идентифициране и определяне на броя на ползвателите на организираните системи за събиране на отпадъци по райони или квартали	30.12.2016 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Дирекция „МДТ” Дирекция „ФС”	-	-	Прозрачност при определяне на ТБО	Определен брой на ползватели на услугата	Създадена база данни за броя на ползвателите на услугата
		Изготвяне на оценка на приложимост на предложените методи в Методиката за определяне на такса „Битови отпадъци“	30.12.2017 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Дирекция „МДТ” Дирекция „ФС”	-	-	Прозрачност при определяне на ТБО	Изготвена оценка	Изготвена оценка и определена ефективността на методите за Общината
		Определяне на образуването на „ТБО“ на база количество образуван отпадък и прилагането му така, че събраната такса да покрива всички разходи за дейността.	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Дирекция „МДТ” Дирекция „ФС”	-	-	Прозрачност при определяне на ТБО	Определена методика за образуване	Финансова обезпеченост на избрания метод
		Подпомагане на дейността по управление на отпадъците, чрез образуването на отпадъците в продукт – при компостиране на растителни отпадъци - продажба на готов компост; при преработка на отпадъците- продажба на рециклируеми отпадъци	30.12.2020 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология” Дирекция „МДТ” Дирекция „ФС”	-	-	Екологосъобразно третиране на отпадъците, чрез извличане на финансова обезпеченост	Реализирана печалба от отпадъците	Създадена ефективна и самоиздържаща се система

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ЦЕЛ 4: ПРЕВРЪЩАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА В КЛЮЧОВ ФАКТОР ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

ПОДПРОГРАМАЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Въведение и основно положение

Участието на обществеността е най-важния фактор при управлението на дейностите по отпадъците.

Всички предвидени мерки и цели в настоящата програма и разработените подпрограми към нея са неизпълними без привличане на съдействие от гражни, фирми, организации и др. Именно за това е необходимо изграждане и поддържане на ефективна политика за работа с обществеността.

Взаимния обмен на информация между всички страни ще подобри организацията по управлението на отпадъците и ще подпомогне изпълнението на нормативните актове.

2. Цел на програмата

Стратегическата цел на подпрограмата е превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативната цел е подобряване на информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управлението на отпадъците.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Общината е наложила през годините няколко кампании, които обхващат тематика за управлението на отпадъците и включват активно участие на населението.

Такива кампании са ежегодни през седмицата предшестваща Деня на земята. През нея се организират различни мероприятия за пролетно почистване и поддържане на междублокови пространства, различни инициативи с пенсионерските клубове от града и селата, организират се дейности с деца от детските градини и училищата, като за целта от общинска администрация се заделят средства за награден фонд на тези мероприятия.

Друга наложила се през годините инициатива, в която активно се включват гражданите е Националната кампания „Да изчистим България за един ден”. Общината активно участва в подготовката на мероприятието, като организира безплатно предаване на гражданите на чували и ръкавици, необходими в деня на почистването, както и организация по събирането на събраните отпадъци.

Тези две големи кампании на Общината се организират ежегодно и са станали традиция за гражданите, което е положителен показател за усилията, които се полагат за да

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

се привлече общественото внимание към дейностите по управлението на отпадъците.

Предприетите мерки обаче са недостатъчни предвид все по-нарастващите задължения на Общините по третирането на отпадъците. Необходимо е увеличаване на кампаниите, чрез които да се ангажират възможно най-много граждани.

Дейностите по управлението на отпадъците в Общината трябва да станат напълно прозрачни, като същевременно с това се дадат и повече възможности на населението за участие в процесите.

Необходимо е организиране на ежемесечни информационни кампании и/или други дейности, чрез които населението да се запознава със задълженията както към тях като генератори на отпадъци, така и към администрацията.

Примерни мерки, които Общината може да предприеме в тази насока са :

- Поддържане на актуална информация за дейността, чрез секцията в сайта на Общината - „Околна среда”;
- Създаване на лесни и достъпни условия за предложения и участия на обществеността в изграждане на политиката за управление на отпадъци, в изготвяне на нормативни документи, програми, стратегии, насоки и др.;
- Организиране на различни мероприятия с участието на гражданите /ден на Земята, кампании за почистване на отпадъци, конкурси, свързани с управлението на отпадъците, разяснителни кампании, празненства, обществени прояви и др./
- Повишаване на екологичното съзнание, чрез обучения, изготвяне на брошури, плакати;
- Поддържане на „горещия” телефон за подаване на сигнали, жалби, мнения и предложения, свързани с управлението на отпадъците;

4. План за действие към подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците									
Стратегическа цел	**Оперативна цел**	**Дейност/мярка**	**Срок**	**Отговорно лице/ институция**	**Бюджет/ очаквани разходи**	**Възможни източници на финансиране**	**Очаквани резултати**	**Индикатор за изпълнение**	
								текущи	**целеви**
превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците	**подобряване на информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управлението на отпадъците**	Поддържане на актуална информация за дейността, чрез секцията в сайта на Общината –„Околна среда“	30.12.2015 г.	Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	-	-	Информираност на обществеността	Публикувана и актуализирана информация	Лесна и достъпна информация за отпадъците
		Създаване на лесни и достъпни условия за предложения и участия на обществеността в изграждането на политиката за управление на отпадъците, в изготвянето на нормативни документи, програми, стратегии, насоки и др. свързани с отпадъците в Общината.	30.12.2016 г.	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	-	-	Участие на обществеността при управление на дейността	Създадени правила и условия за участие на обществеността	Създадена практика за обществено участие при управлението на отпадъците
		Организиране на различни мероприятия с участие на гражданите /ден на Земята, кампании за почистване на отпадъци, конкурси, свързани с управление на отпадъците, разяснителни кампании, празненства, обществени прояви/	ежегодно	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	12 000 лв. /по 2 000 лв./год./	Общински бюджет План-сметка „Екобулпак”АД	Информираност и участие на гражданите	Организирани кампании, конкурси, мероприятия	Създадени условия за привличане на населението
		Повишаване на екологичното съзнание в гражданите, чрез организиране на обучения, изготвяне на брошури, плакати и др.	ежегодно	Кмет Ресорен зам.кмет Дирекция „ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”	10 000 лв.	Общински бюджет	Информираност и участие на гражданите	Изготвени брошури, проведени обучения и др.	Информирано и компетентно население
		Поддържане на „горещия“ телефон за	постоянен	Дирекция	-	-	Участие на	Подадени	Контрол

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		подаване на сигнали, жаби, мнения и предложения, свързани с управление на отпадъците		„ИЕ,ТСУА” Отдел „Екология”			гражданите при контрола на дейността	сигнали, жалби, мнения и др. на горещия телефон	върху отпадъците, чрез участие на гражданите

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

VI. РАЗДЕЛ ШЕСТИ

6. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

На национално ниво главният стратегически план от който произхожда настоящата програма е Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Съгласно Закона за управление на отпадъците, Общинските програми за управление на отпадъците трябва да отговарят и да са съобразени със структурата, целите и предвижданията на Националния план, както и да съвпадат с неговия планов период.

Настоящата програма е изготвена в пълно съответствие с Националния план за управление на отпадъците и с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците.

Общинската програма за управление на отпадъците е в координация и с други национални планове, като:

- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020 г.
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г. /проект/

В Националния стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране са описани начините и мерките за достигане на целите, заложени в ЗУО за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. Тези начини и мерки са заложени и в настоящата програма на местно ниво. За достигането им е разработена подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците.

Стратегическия план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложени в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в Общинската програма на местно ниво. За изпълнението на мерките и целите е разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

В Националния план за управление на утайките от ПСОВса предвидени мерки и дейности, които следва да се предприемат за намаляване количествата на депонираните утайки и използването им за други цели, като например за торене на земеделски ниви, за компостиране и др. Такива мерки са предвидени и в настоящата програма за управление на отпадъците, като същите са описани в анализа на отпадъците, а не като подпрограма, тъй като за утайките, генерирани от ГПСОВ-Търговище е разработена отделна общинска програма.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

На местно ниво Общинската програма за управление на отпадъците е в пряка връзка с Общинската програма за опазване на околната среда, като се представя като приложение към нея.

Други документи на местно ниво, които връзка с програмата е Общ устройствен план на гр.Търговище, като в него са обозначени предвижданите за изграждане площадки за третиране на отпадъците.

В Общински план за развитие 2014-2020 г. на Община Търговище има разработен раздел „Опазване на околната среда" и в него са включени екологичното състояние и рисковете на води, въздух, почви, шум, както и дейностите по управление на отпадъците.

VII. РАЗДЕЛ СЕДМИ

7.СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

7.1.Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Програмата за управление на отпадъците е динамичен документ, за който е необходимо да бъде организирано наблюдението на изпълнението й, с цел реализиране и достигане на всички заложени мерки и цели.

За целта е необходимо ръководството на Общината да определи съответната Дирекция и/или отдел в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Наблюдението на изпълнението на програмата е дълъг процес, при който е необходимо събирането на голяма база данни за отпадъците. Необходимо е ясно да се разпределят отговорностите на съответните длъжностни лица, отговарящи за дейността, както и на тези пряко или косвено свързани с тези дейности.

Наблюдението на изпълнението на програмата изисква да се следи за спазване на заложените мерки и цели, както в програмата, така и в подпрограмите към нея и да се отчитат, съгласно определените индикатори за изпълнение на конкретните дейности.

При отклонение от приетите мерки и цели е необходимо да се докладва това на ръководството и своевременно да се предприемат коригиращи мерки.

7.2.Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Съобразно Закона за управление на отпадъците, органът който одобрява и контролира Общинските програми за управление на отпадъците е Общинския съвет на съответната администрация.

Съгласно чл.52 от ЗУО ежегодно кмета на Общината, внася в Общинските съвет Отчет за изпълнение на програмата за предходната година, като същият след приемането му се изпраща в Регионалната инспекция по околна среда и води за сведение.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Съобразно с изискванията е необходимо ежегодно да се събира информация, обобщава и представя пред общински съвет за изпълнението на програмата и плановете за действие към подпрограмите.

Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредъка на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки при наличието на мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

7.3.Процедура за актуализация на програмата

Необходимост от актуализация на общинската програма за управление на отпадъците може да възникне:

- в резултат на промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки,
- или в резултат на значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

В случай на възникване на някои от горните обстоятелства е необходимо програмата да бъде актуализирана. Актуализация на настоящата програма се извършва по същият начин, както разработването на нова такава и отново трябва да бъде съгласувана и одобрена от Общинския съвет на Общината.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1.Анализи на състоянието на управлението на отпадъците:

1.1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

1.2. Анализ на отпадъците

1.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

1.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

1.5.Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

1.6. Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

1.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

1.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

2.Прогнози

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

1.1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ

Анализът на действащото законодателство и програмни документи има за цел да установи в каква степен националното законодателство се прилага на местно ниво, също така да се установи дали то е приложимо към дейността на съответната общинска администрация или има необходимост от промяна на местните нормативни документи.

Анализът проследява приложимостта на законодателството към документите и изискванията на местно ниво, както необходимостта от промяна в тях, необходими действия за изпълнението им, необходимост от разработване на допълнителни нормативни документи, програми и стратегии на местно ниво.

За по-точно определяне на степента на приложимост на нормативните документи в Община Търговище е направена сравнителна оценка на националното законодателство с прилаганите мерки от страна на администрацията за изпълнението им, степен на изпълнение и/или пречки за неизпълнение и неприложимост на законодателството, разработени на местно ниво Наредби за спазване на изискванията и др., както следва:

Нормативна уредба	Изисквания	Приложимост
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ /ЗУО/	**Общи изисквания към Общините**	
	Въведена е йерархията при управление на отпадъците	Приложимостта на това изискване е бавен и продължителен процес, както за Община Търговище, така и за всички Общини в България, тъй като тепърва предстои изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъци.
	Въведени са количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата	Целите са реалистични и напълно постижими за Община Търговище, тъй като на територията на града има изградена частна инсталация за сепариране на отпадъци и Общината има сключен договор за извършването на дейността.
	Поставени са изисквания към Общините най-късно до 31 декември 2020 г. за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.	За прилагане на изискването Общината е започнала дейности по изграждане на площадка за компостиране. Тепърва предстои труден процес за отделянето на отпадъка от общия битов и постепенно достигане на целите.
	Въведени са цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци	На този етап тези цели са неизпълними и неприложими за Община Търговище, тъй като липсва каквато и да е инфраструктура за третирането им, както в Общината, така и в цялата Област. Общината е извършила проектиране на площадка за третиране на строителни отпадъци, чрез която да се достигнат тези цели, но изпълнението и изисква голям финансов ресурс, който не може да бъде осигурен .
	Определени са правила и изисквания за	Община Търговище участва в Регионално

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	сдружаване на общините в регионални сдружения за управлението на битовите отпадъци на регионално ниво.	сдружение за управление на отпадъците за Регион Търговище с Община Попово, чрез използване на общо депо за депониране на отпадъци.
	Заложени са изисквания към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места над 5000 жители и курортните населени места да събират разделно отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или на организация по оползотворяване.	В Наредбата за управление на отпадъците в Община Търговище са регламентирани условията за изпълнение на изискванията на закона.
	Въведени са отчисления за извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци, чрез депониране, необходимо да покрива бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото	Извършва се ежемесечен превод на отчисленията, съобразно количеството на депонираните отпадъци, като с всяка година финансовия ресурс става непосилен за Общината
	Въведени са отчисления за депониране на отпадъци на общинско или регионално депо за всеки тон депониран отпадък. Отчисленията имат за цел да се намали количеството депонирани отпадъци и да се увеличи рециклирането и оползотворяването им.	Извършва се ежемесечен превод на отчисленията, съобразно количеството на депонираните отпадъци, като с всяка година финансовия ресурс става непосилен за Общината, а намаление на размера може да се достигне след достигане на определените цели, които са поетапни.
	Указани са изискванията и реда за предоставяне на информация за дейности, свързани с отпадъци	Информация за дейности с отпадъци се предоставя ежемесечно на компетентните органи
	Конкретни изисквания към кметовете на Общините	
	Осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други.	Съдове за отпадъци са осигурени на населението, като ежегодно се допълват и заменят.
	Събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им	Услугата се предоставя, като разходите за това се поемат от такса „Битови отпадъци”.
	Почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии в населените места, предназначени за обществено ползване	Услугата се предоставя, като разходите за това се поемат от такса „Битови отпадъци”.
	Избор на площадки, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Прилага се при необходимост
	Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община.	Прилага се.Услугата за събирането на строителните отпадъци от ремонтна дейност се извършва в Община Търговище от 2013 г.
	Разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и за поетапното постигане на целите на общината	Общината има сключен договор с организация по оползотворяване на отпадъци и изпълнява задълженията си.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	за повторна употреба и рециклиране на тези отпадъци	
	Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определянето на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства и електронно и електрическо оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла, излезли от употреба гуми)	Дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци са организирани частично в Общината, т.е. все още не са обхванати всички видове отпадъци.
	Организиране на разделно събиране на опасните битови отпадъци от бита и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане, като напр. опаковки от и негодни препарати за растителна защита, използвани за градините на домакинствата, опаковки от химикали и препарати и стари такива и др.	Общината е сключила договор с оператор на съществуваща площадка и е организирала предаването на опасните отпадъци от бита.
	Разделно събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци, (в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на тези отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане), както и за постигане за целите за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци на общинските депа и постигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците;	Изпълнението на задълженията за събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци е частично. Все още не е организирано напълно, но са взети мерки за осъществяването им.
	Осигуряване на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита и от ремонтна дейност на домакинствата, зелени отпадъци и други във всички населени места над 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места	Осигурена е площадка, но към момента използваемостта й е много ниска.
	Почистването от отпадъци на общинските пътища, вкл. техните сервитути,	Изискването се прилага при необходимост
	Поддържане на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци.	Създаден е регистър в сайта на Общината и са определени правилата за вписване на юридическите лица в него с Наредбата за управление на отпадъците в Община Търговище
	Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, организиране на почистването им;	Това изискване е голям проблем за всички населени места в страната, което коства на Общините големи усилия и финансови ресурси. Необходимо е да се обърне по-голямо внимание върху проблема и да се усили контрола.
	Съдействие за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба	Към момента в Общината няма постъпили инвеститорски интерес относно създаване на такива центрове, но при проявен такъв

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

		Общината би оказала съдействие.
	Осигуряване на информация на обществеността по всички ангажименти на общините, чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин и провеждане на информационни кампании за населението и бизнеса, свързани с разделното събиране на отпадъците	Прилага се
	Разработване и изпълнение на общинска програма за управление на отпадъците.	Изискването се прилага. Ежегодно се изготвя отчет за изпълнение на програмата и се внася за одобрение в Общинския съвет.
	Разработване на общинска наредба за управление на отпадъците.	Общинската Наредба е разработена и през 2013 г. в съответствие с изискванията на закона е актуализирана.
Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изисквания та, на които трябва да отговарят площадкит е за разполаган е на съоръжени я за третиране на отпадъци	При избор на площадки за разполагане на депа и/или други съоръжения за отпадъци, Общините трябва да се съобразят с техническите изисквания към площадките, посочени в Наредбата.	Прилага се при необходимост
Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изисквани ята за изграждан е и експлоата ция на депа и други съоръжени я и инсталаци и за третиране на отпадъци.	При изграждане на депа и други инсталации и съоръжения за отпадъци общините трябва да включат в документацията за избор на изпълнители на договорите за изграждането и за последваща експлоатация на инсталациите и съоръженията съответните технически условия и изисквания, посочени в Наредбата.	На този етап на Община Търговище тепърва ще и предстои да изгражда нова клетка за депониране на отпадъци и да прилага новите изисквания на Наредба. Приложимостта на изискванията на Наредбата към дейностите, които Общината ще извършва ще се установи, след приключването им.
Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класифика цията на отпадъцит	Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от Общините.	Изискванията на Наредбата се прилагат от оператора на Регионалното депо в с.Пайдушко при приемане на отпадъци, както и от Общината при боравене с различните видове отпадъци.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

е.		
Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.	Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъците, включително информация и от Общините.	Ежегодно оператора на депото представя изискващата се информация в ИАОС, съгласно Наредбата. Общината представя отчет за извършваните дейности с отпадъците от газоразрядни лампи за които има издадено разрешително за съхранение.
Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци	С Наредбата се определя размера на отчисленията за депониране и за закриване на депата до 2020 г., които заплащат Общините, реда за тяхното превеждане и възможностите за използването им, както и случаите, в които Общините се освобождават от заплащане.	Прилага се. Ежемесечно се превеждат отчисления по сметка на РИОСВ-Шумен за депонираните отпадъци. Отчисленията са голямя тежест за Общините, тъй като техния размер нараства всяка година, а разходите на Общините по извършване на дейностите с отпадъците не намаляват. Към момента Общината все още не е предявила искане за освобождаване и/или намаляване на отчисленията, тъй като не са достигнати необходимите цели за това
Наредба за разделно събиране на биоотпадъците.	Поставени са изисквания към дейностите по събиране, в т.ч. разделно събиране и третиране на биоотпадъците;	Все още това изискване не е напълно приложено в Общината, но в настоящата програма са заложени мерки за осъществяване на дейността.
	Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО, да постигат цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци.	Целите не са постигнати, тъй като се осъществяват поетапно всяка година. Заложени са мерки за изпълнението им. Като цяло изискването е трудно изпълнимо поради липсваща инфраструктура за третирането им.
	Определени са методиките за изчисляване и докладване на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО	Докладване на целите е трудно изпълнимо на този етап поради липсващата информация за отпадъците, както и на актуален морфологичен анализ на отпадъците. Докладването се изпълнява, но то не е реално. Реалните количества на видовете отпадъци ще могат да се проследят и докладват точно едва след 2-3 години след като се приложат необходимите мерки от настоящата програма за събиране на информацията и за изграждане на инфраструктурата.
	Определен е ред за разпределението на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО и по чл. 10, ал. 1 между	Ангажиментите на Общините, участващи в Регионалното сдружение са разпределени,

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	отделните общини в регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО;	като следва да се проследи и изпълнението им.
Наредба за третиране на биоотпадъците	Наредбата регламентира основните критерии за третиране на биоотпадъците, включително изискванията за качество на компоста, ферментационния продукт, органичния почвен подобрител и стабилизираната органична фракция от МБТ. Определени са условията, при които компостът и ферментационният продукт престават да бъдат отпадък и могат да бъдат пуснати свободно на пазара.	На този етап това изискване все още не е приложимо поради факта, че Общината няма изградено съоръжение за третиране на биоотпадъците. Приложимостта на изискването ще може да се проследи след изграждането му.
	Поставени са изисквания за вземане на проби за качество на материалите, получени при третиране на биоотпадъците, както и минимални изисквания за етикетиране и областите на употреба на крайните продукти от биологичното третиране на биоотпадъците. Изискванията на наредбата са от съществено значение за общините, които ще изграждат системи за третиране на биоотпадъците и ще произвеждат компост.	Както и в по-горното изискване и тук е необходимо изграждането на съоръжението за да се проследи изпълнението му.
Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали.	Наредбата определя случаите, в които общините имат отговорности за отпадъци от строителство и от разрушаване на сгради, както и изискванията към възложителите на строителни дейности, включително когато общините се явяват възложители на строителните дейности.	Задълженията все още не с а напълно приложени поради липсваща инсталация/съоръжение за третиране на строителни отпадъци на територията на Общината.
	Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.	Общината разполага със склад за съхранение на строителни отпадъци, който представлява бивша кариера. Запълването със строителни отпадъци е по проект за рекултивация, като на този етап до изграждане на инсталация за третиране на строителни отпадъци, тази дейност също може да се счита за вид оползотворяване, тъй като същите се използват за възстановяване на нарушен терен.
Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци.	Изискванията се отнасят и за общините, когато осъществяват/възлагат дейности с производствени и опасни отпадъци	При възникване на необходимост от извършване на дейности с производствени и/или опасни отпадъци се следят изискванията на Наредбата.
Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води, чрез употребата	При оползотворяване на утайките от пречиствателните станции за отпадъчни води от населените места на общините, операторът, на който е възложена тази дейност, трябва да осигури изискванията на наредбата относно качеството на утайките, когато се използват в земеделието, осигуряването на проби и мониторинг.	Все още наредбата не е приложима в Общината, тъй като образуваните утайки се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци в с.Пайдушко.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

им в земеделието		
Наредба за опаковки и отпадъци от опаковки	Както и в ЗУО и тук са заложени изисквания за осигуряване места за поставяне на съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки, задължително за курортните населени места и населените места над 5000 жители. В Наредбата са посочени минималният общ обем на съдовете по категории населени места и изискванията за разполагането на съдовете;	Прилага се. Общината има договор за сътрудничество с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки.
	Изисквания за сключване на договори с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки или с лице, притежаващо разрешително по ЗУО за изграждане на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на Общината.	Приложено е
	Осигуряване и организиране на подходящи мерки за недопускане на посегателства и кражби от контейнерите за разделно събиране на отпадъците от опаковки.	Мерки са заложени в местната нормативна уредба, но е необходимо да бъде увеличен контрола.
	Съдействие при подготовката и провеждането на разяснителните кампании на организациите по оползотворяване	Прилага се. Ежегодно се организират кампании с организацията по оползотворяване.
Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори	Организиране на дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА	Общината е сключила договор с организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори и са организирани дейностите по разделното им събиране.
Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти	Определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информиране на обществеността за местоположението им и за условията за приемане на отработени масла – когато тези места са разположени върху имот общинска собственост	Не са определени местата, тъй като все още не организирано събирането на тези отпадъци.
	Съдействие за извършване на дейности по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане – когато има сключен договор за извършване на дейности по събиране на отработени масла и предаването им на инсталации за оползотворяване или обезвреждане с организации за оползотворяване на отработени масла или с лица, които изпълняват индивидуално задълженията или с други лица, притежаващи съответното разрешително или регистрационен документ.	По тази мярка Общината не е приложила изискванията напълно, като в настоящата програма са заложени мерки за това.
	Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т. ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на	Не е проявен интерес от страна на организациите и не са търсили съдействие от Общината.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване	ИУЕЕО	
	Организиране на изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО по ЗУО, чрез сключване на договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО и/или с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или с други лица, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО на територията на съответната Община.	Изпълнява се. Общината е организирала разделно събиране на тези отпадъци, чрез организация по оползотворяване на ИУЕЕО.
	Изготвяне и утвърждаване на график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно.	Прилага се
	Контрол върху изпълнението на задълженията във връзка със сключените договори за разделно събиране на ИУЕЕО	Изискванията за контрола върху изпълнение на задълженията са засегнати в местната нормативна уредба
Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства	Определяне на местата на територията на общината за предаване на ИУМПС в съответствие с Общинската програмата за управление на отпадъците и Общинската наредба по чл. 22 ЗУО	Не са определени места, тъй като Общината не е организирала дейностите по управлението на този отпадък, но са заложени мерки за това в настоящата програма
	Организиране дейностите по събирането на ИУМПС съгласно изискванията на Закона за движение по пътищата и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което уведомява съответната областна дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС;	Все още не се изпълнява. Предприети са мерки за организирането им.
	Извършване на гореописаните дейности, чрез сключване на договор с организации по оползотворяване на ИУМПС и с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално	Не се изпълнява. Общината тепърва ще прави проучвания за сключване на договор с организация.
Наредба за изисквания та за третиране на излезли от употреба гуми	Определяне на местата за събиране на излезли от употреба гуми, когато се разполагат върху общински терен, и информиране на обществеността за местоположението им и условията за приемането на гумите.	Не е приложено поради това, че на територията на Общината няма определени места върху общински имоти за събирането на отпадъците.
	Оказване на съдействие за събирането и съхраняването на излезлите от употреба гуми и предаването им за оползотворяване и обезвреждането им, съгласно условията на договор с организация за оползотворяване на гуми или с лица, индивидуално изпълняващи задълженията си, ако общината е сключила такъв договор.	Все още Общината не е сключила договор за събиране и съхраняване на тези отпадъци. В настоящата програма са предвидени мерки за организиране на дейността.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Закон за опазване на околната среда	Закона определя насоките и целите на екологосъобразно управление на отпадъците, както и общите задължения на лицата и компетентните органи за управление на отпадъците. ЗООС регламентира процедура за извършване на екологична оценка на планове и програми. Съгласно изискванията, екологична оценка се извършва на планове и програми, които са в процес на изготвяне и/или одобряване от централни и териториални органи на изпълнителната власт, органи на местното самоуправление и Народното събрание. Законът определя обхватът на задължителната екологична оценка. За планове и програми, за които извършване на екологична оценка не е задължително, се извършва преценка за необходимостта от извършването й, съгласно процедура, определена в Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.	Прилага се. Когато в Общината се изготвят програми и/или планове за същите се извършват процедури по преценка за екологична оценка.
Закон за местните данъци и такси	Закона определя местните данъци и такси, включително такса „Битови отпадъци”, приходите от която постъпват в общинския бюджет.	Съобразно изискванията на Закона Общината определя такса „Битови отпадъци” на населението . Към момента изискванията се прилагат, като основен проблем ще бъде пред Общината за определяне на таксата на база количество отпадъци, а не както до сега на база данъчна оценка на имотите. Изпълнение на изискването следва да се проследи при годишното отчитане на изпълнение на настоящата програма през 2016 г.
Закон за устройство на територия та	Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория – с незначителен риск и сложност. Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради: - Оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране.	Прилагат се. В Общината има отдел „ТСУ” и „Архитектура и строителство”, които следят за изпълнението на изискванията.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	- Премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО. -В разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране. -На фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.	
Закон за опазване на земеделските земи	В закона се съдържат разпоредби за мерките за опазване на земеделските земи, които следва да бъдат предприети при употреба на отпадъци. Законът забранява използването на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието и горите, както и използването за напояване на води, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми	Към момента не се прилага, тъй като утайките се депонират на депо.
	В закона са регламентирани основните изисквания при рекултивация на нарушени терени, включително на сгуроотвали, хвостохранилища, сметища и други депа за отпадъци	Прилага се при необходимост от разработване на проекти за рекултивация на нарушени терени.
	Местна нормативна уредба	
	Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Търговище	Наредбата е актуализира в съответствие с изискванията на ЗУО през 2013 г. , но по-голяма част от подзаконовата нормативна уредба на ЗУО е излязла след приемане на Наредбата, а същевременно с това в настоящата програма са заложени и нови мерки при управление на отпадъците, което налага актуализирането й.
	Наредба за опазване на обществения ред в Община Търговище	В Наредбата има разработена част „Хигиена”, което касае и задължения на гражданите при управление на отпадъците. Същата не е променяна от приемането й, а във връзка с новите промени на нормативната база това се налага.
	Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Търговище	В тази Наредба са прецизирани всички такси, които се събират от гражданите за услугите, които извършва Общината, включително и по управление на отпадъците. При необходимост и/или добавяне на нови дейности, същата трябва да бъде допълнена.
	Наредба за принудително изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи	В наредбата не са вмъкнати нови изисквания на ЗУО и Наредба за управление на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	или части от тях на територията на Община Търговище	строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали, което налага нейното актуализиране.

Съгласно направената оценка на Националното и местното законодателство и степента на приложимост на същите към структурата, дейностите и капацитета на местната администрация основните изводи са, че Община Търговище в по-голямата част от изискванията успява да ги вменява към своята дейност. Някои от изискванията изискват време и ресурси за осъществяването им като за целта са заложени различни мерки и дейности, както в настоящата програма, така и в местните нормативни документи.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1.

1.2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Генерираните отпадъци на територията на Община Търговище са основно неопасни отпадъци. Генерират се смесени неопасни отпадъци от домакинствата, производствени отпадъци от фирмите, извършващи производствена дейност, растителни отпадъци от домакинствата, от поддръжка на зелените площи, парковете, градините, строителни отпадъци от ремонтна и строителна дейност.

Съществуващата практика в Община Търговище, както и във всички Общини в Република България е обезвреждане на отпадъците, чрез депониране. Общинска администрация е набелязала мерки, които трябва да следва и постепенно да изпълнява за насочване на отпадъците към други методи на третиране, освен депонирането. За съжаление тази практика е нова за страната и въвеждането й ще трае повече време, като всички дейности ще се извършват на бавни етапи, тъй като липсва инфраструктурата за третиране на отпадъците. Необходимите съоръжения и инсталации ще се осигуряват със собствени средства от Общинските бюджети, което ще отнеме много време за въвеждането им в експлоатация.

Справките, които са водени през годините в Общината показват, че отпадъците значително се увеличават, вследствие на развиващата се икономика и производствена дейност, като на пазара се увеличат все повече разнообразието от продукти, които след консумация са сериозен генератор на отпадъци. Въпреки това администрацията е положила големи усилия, чрез различни мероприятия и дейности тази тенденция да не се отрази значително върху годишното количество на депонираните отпадъци.

Данните за количествата образувани отпадъци през годините на територията на Община Търговище са дадени в таблица 1.

Таблица 1.1

Видове отпадъци	**Количества, образувани отпадъци по години в тонове**						
	2007 г.	**2008 г.**	**2009 г.**	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013**
Битови	23 459, 00	36,354,020	34 124.83	24 678.86	17 019.45	15 425,64	14 820,4
Производствени	285,00	94,500	1 341.85	1 205.72	2 279.09	2 413,52	2 919,89
Общо годишно	**23 744,00**	**36 448,520**	**35 466,68**	**25 884,58**	**19 298,54**	**17 839,16**	**17 740,29**

Съгласно отразените количества в таблицата през годините се наблюдава кратък период на увеличение на отпадъците и постепенно намаляване на количествата. Намаляването се дължи на различни дейности и кампании на общинската администрация по

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

управлението на отпадъците. Положително влияние оказва и въведената в града система за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

Според статистическите данни правени през последните 7 години от Националния статистически институт/НСИ/ тенденцията е към намаляване на общото количество депонирани отпадъци в страната, както следва:

Таблица 1.2.

Битови и строителни отпадъци	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
Образувани битови отпадъци							
Общо образувани битови отпадъци - хил. тона	3680	3548	3314	3615	3561	3091	2753
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	475	461	433	474	470	410	380
Събрани битови отпадъци от обслужваните населени места							
Обслужвани населени места – брой	2388	2780	3128	3445	3988	4238	4364
Население в обслужваните населени места – брой	6794062	6932761	7086139	7192756	7330933	7394983	7247946
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране - %	87,8	90,0	92,5	94,4	96,6	98,2	98,9
Събрани битови отпадъци от обслужваните населени места - хил. тона	3144	3103	2980	3359	3421	3041	2727
Събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население - кг/чов./г.	463	448	420	467	467	404	376

Статистиката показва, че депата за битови отпадъци намаляват значително през годините, поради изграждането на нова политика и насоки за третиране на отпадъците в страната. Първоначалното изграждане е започнато със закриване на всички образувани сметища в малките населени места в Общините, въвеждане на организирана система за извозване на отпадъците в населените места и депонирането на всички образувани отпадъци на регламентирано депо, отговарящо на всички изисквания на законодателството. На по-късен етап е въведена и система за Регионално ползване на едно депо от няколко Общини с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г./НПУДО/. Целта на тази мярка е ограничаване на площите заети от депа за отпадъци, с което да се намали замърсяването на околната среда и да се понижат разходите по експлоатацията, а също и да се насърчат Общините към използване на други методи за третиране на отпадъците.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Данните за броя на депата в страната и депонираните на тях отпадъци по последни статистически данни са следните:

Таблица 1.3.

ДЕПА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
Депа за битови отпадъци – брой	537	482	435	349	278	172	164
Общо приети отпадъци на депата - хил. тона	3611	3223	3738	3987	3948	3725	3506
в това число:							
Събрани на депата и временно съхранени битови отпадъци - хил. тона	3237	3103	3324	3369	3692	3067	2727
от които:							
Депонирани битови отпадъци - хил. тона	3144	2751	2980	3359	3421	3041	2568
Предадени за рециклиране битови отпадъци - хил. тона	.	0,35	0,17	.	5,81	26,09	159,77
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци - хил. тона	.	.	.	410	396	380	508
Заета площ от депата - дка	7669	23012	6384	6198	5308	4930	5046
Остатъчен капацитет на депата - $м^3$	2633 4772	21896 950	2579 2524	2365 9943	1855 7893	1813 2432	13618 234

Както се вижда от представените данни, най-късно до 2020 година количествата на депонираните отпадъци в страната ще намалява сравнително, поради въведените Национални цели за намаляване на депонираните отпадъци. Капацитетите на депата за отпадъци са почти запълнени, а заетите площи от тях са хиляди декари, което крие сериозен риск за замърсяване на околната среда.

Съгласно Директива 2008/98/ЕО на европейският парламент и въведената с нея йерархия за управление на отпадъците се очаква намаляване на депонираните отпадъци и увеличаване количеството на оползотворените и рециклирани такива.

Транспонирането на Европейските директиви относно управлението на отпадъците в Република България е направено, чрез Закона за управление на отпадъците и издадените подзаконови нормативни документи. Поставени са национални цели за намаляване количеството депонирани отпадъци, които следва да се изпълнят от Общините, както следва:

- Цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;

2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;

3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Цели за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци - най-късно до 31 декември 2020 г. до 35 на сто от общото количество на отпадъците.

Целта на въведените срокове е постепенно увеличаване на рециклирането и оползотворяването на отпадъците, с което да се сведе до минимум депонирането им, оказващо редица вредни въздействия както върху околната среда, така и върху хората. Необходимо е да се повиши ефективността на използването на ресурсите.

Дългосрочната цел на тази политика е да се намали количеството образувани отпадъци, а когато образуването на отпадъци не може да бъде избегнато, да се насърчава тяхната стойност като ресурс и да се постигнат по-високи равнища на рециклиране и безопасно обезвреждане на отпадъците.

Отпадъкът следва да се разглежда като ресурс, от който могат да бъдат извлечени редица ползи след неговото преработване, било то като източник на енергия или при неговата повторна употреба или рециклиране.

Количеството на битовите отпадъци представлява най-голямата част от всички отпадъци, генерирани на територията на Общината. Преобладаващата част са органични хранителни отпадъци, пластмасови опаковки, метални опаковки от бира и безалкохолни напитки, стъклени бутилки, хартиени опаковки и др.

1.1.Събиране на битовите отпадъци

Община Търговище е въвела организирано сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците във всички населени места от 2007 г.

Броят на поставените съдове за отпадъци е изчислен съгласно *Ръководството за определяне броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на отпадъци,* разработено от Министерство на околната среда и водите /МОСВ/.

Съгласно него броя на необходимите съдове за събиране на отпадъци е определен по формула на база норма на натрупване на отпадъците и брой на населението в конкретното населено място.

Честотата на извозване на съдовете за отпадъци е изчислена по същата методика. В град Търговище честотата на извозване е най-малко два пъти на седмица или около 182 дни в годината, а в селата – веднъж на две седмици или 52 пъти на година.

Районите и честотата на извозване се определят всяка година за следващата със Заповед на Кмета на Общината, съгласно изискванията и сроковете на Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/.

Към месец януари 2015 г. в град Търговище са разположени общо 1 052 бр. контейнери тип „ Бобър, в кв.Въбел и кв.Бряг - 144 бр. и в селата на Община Търговище – 1 104 бр. Дейностите по събирането и извозването на контейнерите с отпадъци се извършват от фирма „БКС- Търговище” ЕООД, с която Общината има сключен договор след проведена обществена поръчка с предмет: “Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци от населените места

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

в община Търговище, стопанисване на Регионално депо за неопасни битови отпадъци в с. Пайдушко, поддържане на склад за инертни и строителни отпадъци в с. Пролаз, снегопочистване на улиците и тротоарите в град Търговище".

Ежегодно се изготвя график за сметосъбирането на отпадъците, определен със заповед на кмета на Общината. Всяка година се извършва ремонт на средно около 80-90 броя контейнери от типа „Бобър„. Контейнерите се ремонтират отново от фирма „ БКС-Търговище „ЕООД и включва подмяна на ходови колелета, отварящи се устройства /капаци/ ипружини.

Всички отпадъци на територията на Община Търговище, както и тези от територията на Община Попово се извозват на Регионално депо за неопасни отпадъци в с.Пайдушко, Община Търговище.

През 2011 година е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Търговище /РСУО/ с председател – кмета на Община Търговище и членове – кмета на Община Попово. Сдружението е създадено съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г./НПУДО/. Целта е да се обединят усилията на Общините в изграждането на екологосъобразни съоръжения за третиране на отпадъците, отговарящи на нормативната база и представляващи минимален риск за околната среда. Чрез създаване на Сдружението двете Общини си поделят разходите по поддръжката, експлоатацията и мониторинга на депото и вземат общи решения за бъдещото третиране на отпадъците си.

Тъй като не е икономически изгодно и на двете Общини различните потоци отпадъци като растителни и строителни да бъдат извозвани и третирани до Регионалното депо е взето Решение, с което всяка Община урежда начините за тяхното третиране на територията си, а битовите отпадъци, които не могат да бъдат оползотворени се обезвреждат на депото.

При определянето на политиките за събирането и третирането на отпадъците, решаващият фактор е транспортния разход. Тъй като Регионалното депо е отдалечено от град Търговище, администрацията насочва усилията си към изграждане на съоръжения и системи в града, където ще може да се обхване по- голям поток от отпадъците.

Община Търговище е въвела организирано сметосъбиране във всичките си населени места. Към този момент 100% от населението е обхванато от системата. Въпреки това е необходимо ежегодно оптимизиране на системата за достигане на повишаване качеството на услугите и задоволяване нуждите на населението. Тази оптимизация може да се извършва, чрез редица дейности и мероприятия. Някои от тях включват:

- Разместване на контейнери, с цел повишаване на използваемостта;
- Поставяне на допълнителни контейнери на места, където се ползват от по-голям брой хора и недостигат;
- Подмяна на амортизирани контейнери;
- Увеличаване кратността на обслужване на контейнерите. Честотата на извозване на отпадъците е проблем в селата на Общината, където жителите заплащат по-малки такси ТБО и средствата за обслужване на контейнерите не достигат. Тук е необходимо разработване на други механизми за изчисляване на таксата, с които да се осигурят достатъчно средства за дейността;
- Оптимизиране на маршрутите за събиране и транспортиране на отпадъците;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Закупуване на нова специализирана транспортна техника за обслужване на контейнерите;
- Осъществяване на координация между фирмата, на която е възложено събирането и транспортирането на отпадъците и отговорните служители от Общинска администрация – експерти отговорни за контрола на дейността, кметове и кметски наместници по населените места, контрольори по чистотата и др.

1.2.Морфологичен анализ на битовите отпадъци

За определяне на състава на отпадъците и бъдещите мерки за тяхното третиране е направен морфологичен анализ на отпадъците през 2010 г. От него се вижда, че въпреки периода на анализа – зима в по - голямата си част отпадъците съдържат хартия, картон, пластмаса, стъкло и др. отпадъци, които са рециклируеми и/или оползотворими. Резултатите от направеният анализ са посочени в следващата таблица.

Таблица 1.4.

№	Групи отпадъци	%
1	Хранителни	5,61
2	Хартия	5,24
2,1	Велпапе	0,00
2,2	Картон	0,00
3	Полимери	9,77
3.1.	ПЕТ	3,20
3.2.	ПЕВН	3,54
3.3.	ПЕНН	1,61
3.4.	ПС	0,98
3.5.	ПП	0,45
4	Стъкло	2,58
5.	Метали черни и цветни	0,26
5.1.	Метални опаковки стоманени	0,00
5.2.	Метални опаковки алуминиеви	0,05
6.	Композитни	0,22
6.1.	Кутии от сокове	0,00
6.2.	Картонени чаши	0,00
7	Текстил	2,87
8	Гуми	0,00
9	Кожа	0,69
10	Растителни	1,80
11	Дървесни	0,73
12	Пепел, сгур, тор и пръст	40,30
13	Инертно, в.т. строителни	0,00
14	Други	29,76

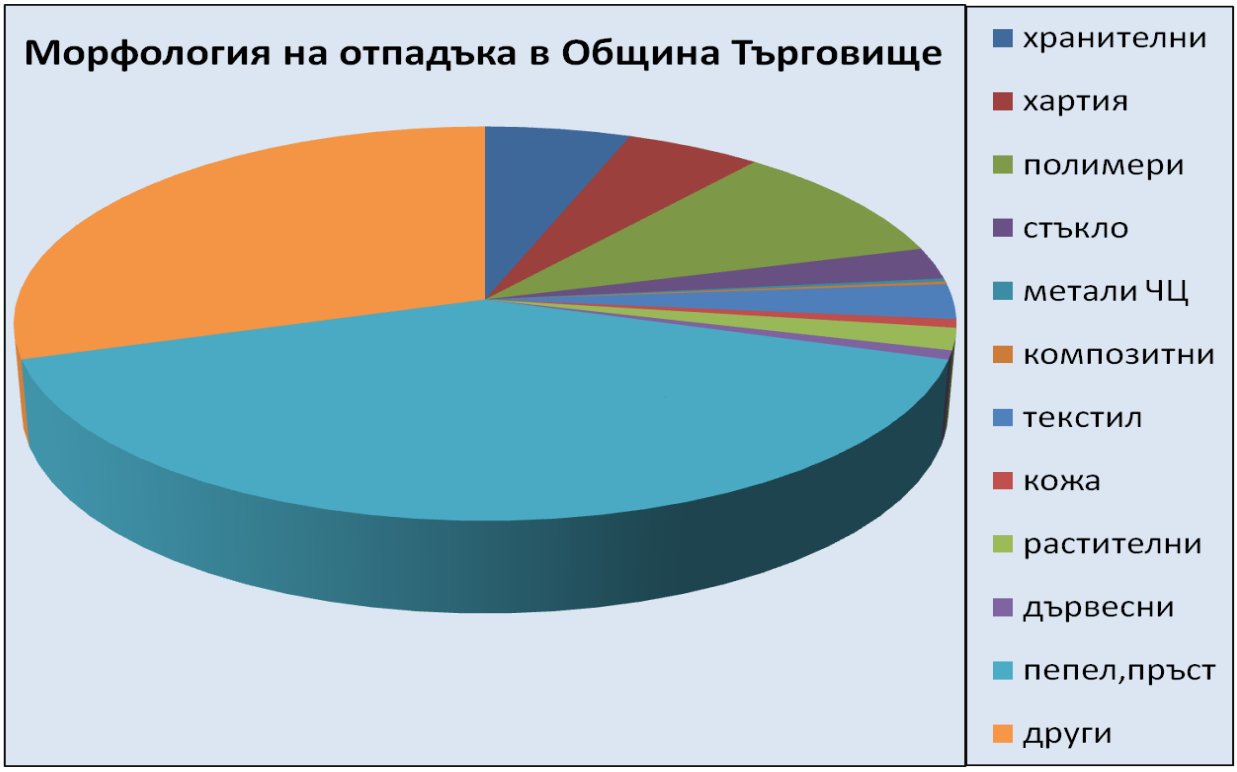
Съгласно отразените данни от анализа на отпадъците, в най-голям процент е съдържащата се пепел и сгурия, които през зимния сезон преобладават.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Без изключение, отпадъците от градовете и от селата са с високо пепелно съдържание (съдържат дървесна пепел), която не може прецизно да се отдели от общата маса на отпадъците. Тя се среща като прах, каша и полуразтворена маса. Поради високата влага, пепелта е полепнала върху всички други видове отпадъци като е създала неразделяем филм. Този факт е налице, независимо от обстоятелството, че общинската администрация е въвела изискване, дървесната пепел да се оставя до контейнерите за битови отпадъци, събира се отделно и се транспортира до депото отделно от другите материали.

Повечето горими материали (отпадъци от хартиени и полимерни опаковки, градински и дървесни видове) са в сравнително ниско процентно отношение в сравнение с летния период.

В следващата графика са отразени нагледно процентите на различните видове отпадъци в общия поток, съгласно извършеният анализ.

За пролетно-летният сезон не е правен морфологичен анализ на отпадъците, но видимо при разтоварване на отпадъците се наблюдава тенденция към все повече разрастващите се количества на отпадъците от хартиени и картонени опаковки.

В тази връзка бъдещите действия на общинска администрация са насочени към отделянето на тези отпадъци от общия поток битови отпадъци с цел тяхното рециклиране и/или оползотворяване.

1.3. Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране

С Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци и с ЗУО са въведени изисквания за поетапно намаляване на депонираните биоразградими отпадъци и забрана за депониране на следните отпадъци:

- Течни отпадъци;
- Отпадъци, определени като експлозивни, корозивни, оксидиращи, леснозапалими или запалими;
- Болнични и други клинични отпадъци;
- Гуми;
- Отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа;
- Неидентифицирани и нови химични вещества, възникнали в резултат на научноизследователска, развойна и учебна дейност;

Забраните са заложени и в Комплексното разрешително на депото. Задълженията за спазването им са възложени на оператора на депото, чрез постоянни визуални проверки на постъпващият отпадък и, чрез проверка на документите, придружаващи отпадъка.

Комплексното изпълнение на тези забрани е транспонирано в Общинските наредби, касаещи управлението на отпадъците, както и чрез конкретни набелязани мерки от страна на Общинското ръководство:

- При попадане на гореописаните отпадъци в потока битови отпадъци, същите се отделят от него и се предават на оторизирани фирми за тяхното оползотворяване и/или обезвреждане на договорни отношения;
- Болничните заведения имат въведени задължения за сключване на самостоятелни договори за обезвреждане на опасните си отпадъци от дейността си на инсинератори;
- Търсене на съдействие от съществуващите пунктове за смяна и продажба на гуми, които да приемат безвъзмездно негодните за употреба гуми от гражданите.
- Изграждане на площадка за безвъзмездно приемане от граждани на опасни отпадъци, образувани в резултат на жизнената дейност на домакинствата;
- Оказване на съдействие на фирми и институции, съхраняващи опасни химични вещества за предаване на същите на оторизирани лица за безопасното им обезвреждане;

1.4. Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци.

Общото количество на събраните рециклируеми отпадъци от началото на въвеждането на системата за разделно събиране на отпадъците до края на отчетната година - 2014 г. е 1 305.42 тона, разпределени по години и материали, както следва:

Таблица 1.5.

	2007 г.	**2008 г.**	**2009 г.**	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013 г.**	**2014 г.**

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Общо събрани /тон/	**37,255**	**14,34**	**41,246**	**126,00**	**173,50**	**168,068**	**410,08**	**334,934**
От тях:								
Хартия	7,803	0,244	0,976	58,430	62,500	51,780	258,010	243,237
Пластмаса	8,272	3,826	2,600	38,550	40,280	30,189	48,334	46,687
Метал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,000
Стъкло	21,180	10,270	37,670	29,02	53,900	86,099	103,736	45,01
Дървесни материали	0,00	0,00	0,00	0,00	16,820	0,00	0,00	0,00

От 2013 г. Общината има сключен договор с ДДЗД „Екосорт Търговище" за извършване на услуги по предварително третиране на смесените битови отпадъци на Община Търговище със срок на изпълнение 5 години /60 месеца/. Съгласно условията на договора, услугите по предварително третиране на отпадъците се извършват на площадка, разположена в промишлената зона на гр.Търговище.

Ввсички отпадъци, събрани от контейнерите за смесени битови отпадъци на територията на Общината преминават през инсталацията за предварително третиране, преди депониране, а от 2015 г. са включени и всички населени места на Общината – общо 51 броя , където ще се отделят рециклируемите и оползотворими отпадъци, а останалите неподлежащи на третиране се депонират на депото.

Общия разрешен капацитет на инсталацията, описан в разрешителния документ по реда на Закона за управление на отпадъците е за сепариране на 25 000 тона отпадъци годишно, като самата инсталация има възможност и за двойното му увеличение.

От месец април на инсталацията е монтирано допълнително и сито, което отделя ситната фракция като пепел, пръст, камъни и др. минерали от отпадъците, която се ползва за запръстяване на работния участък на депото.

За 2014 г., от сепарирането на смесения битов отпадък на град Търговище са постъпили общо **10 364.34** тона, от които са извлечени и предадени за рециклиране и оползотворяване **2 773,06** тона.

Средния процент на извлечен оползотворим отпадък от общото постъпило количество е **25,94%**.

Цената на тон обработен отпадък варира взависимост от процента извлечен отпадък, като минимум са заложени 10% извлечени оползотворими и/или рециклирани отпадъци .

Данните за количеството и видовете на извлечени рециклируеми и оползотворими отпадъци през 2014 г. са показани в таблицата по долу:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Таблица 1.6.

Код	Наименование	януари	февруари	март	април	май	юни	юли	август	септември	октомври	ноември	декември	Общо
191205	стъкло	16,98	11,40	14,16	15,08	6,56	6,18	6,06	7,12	7,56	5,90	8,80	8,68	**114,48**
191201	Хартия и картон	10,58	17,72	12,30	19,78	14,88	19,82	24,08	23,02	26,18	24,62	21,82	19,10	**233,90**
191202	Черни метали	1,30	0,98	3,14	4,18	3,14	4,02	3,32	3,92	5,24	5,24	3,92	3,16	**41,56**
191203	Цветни метали	0,52	0,48	0,18	0,66	0,80	0,72	0,90	1,22	1,26	1,30	0,68	0,62	**9,34**
191204 HDPE	Пластмаса HDPE с висока плътност	0,78	1,96	0,96	1,20	2,38	2,42	2,70	2,26	2,90	0,00	2,34	2,50	**22,40**
191204 LDPE ц.	Пластмаса LDPE с ниска плътност – цв.	5,50	5,54	7,02	6,16	3,96	5,62	5,70	5,84	9,06	8,78	6,76	5,16	**75,10**
191204 LDPE б.	Пластмаса LDPE с ниска плътност – безцветен	2,26	3,66	2,66	3,48	2,70	2,94	2,84	2,52	2,08	4,12	3,68	12,08	**45,02**
191204 PET б.	Пластмасови опаковки- PET б.	6,66	6,26	6,50	9,34	8,24	11,56	7,78	11,90	11,72	9,90	4,78	9,36	**104,00**
191204 PET ц.	Пластмасови опаковки- PET ц	3,94	3,86	4,96	5,20	6,84	7,46	8,64	8,92	8,72	4,24	9,58	4,84	**77,20**
191204 тв.пл.	Твърда пластмаса	0,80	1,72	0,86	2,20	1,54	0,48	1,24	1,18	0,72	2,92	0,40	0,10	**14,16**
191210	RDF	10,600	0,880	6,880	4,980	15,080	30,120	27,580	45,040	38,780	41,680	32,020	22,160	**275,80**
191209	Фракция	0,00	0,00	138,68	233,16	139,34	136,32	160,24	161,48	176,52	186,02	184,28	244,06	**1 760,10**
	ОБЩО:	**59,92**	**54,46**	**198,30**	**305,42**	**205,46**	**227,66**	**251,08**	**274,42**	**290,74**	**294,72**	**279,06**	**331,82**	**2 773,06**

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

2. СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

„Строителните отпадъци" са отпадъците, получени в резултат на строителната дейност на строителни площадки, както и отпадъци от разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения. Основните образувани строителни отпадъци на територията на Община Търговище се състоят от бетон, тухли, керемиди, камъни, земни маси, керамика, изолации, фаянс и др.

Всички строителни отпадъци на територията на Община Търговище се извозват и складират в с.Пролаз. Общината притежава склад за строителни отпадъци, който представлява бивша кариера за ломен камък и за него е разработен и одобрен проект за рекултивация на нарушения терен със строителни отпадъци, инертни материали и земни маси.

Отпадъците, разрешени в проекта за рекултивация, които могат да бъдат приемани в склада в с.Пролаз, съгласно Наредба №2 за класификация на отпадъците са следните:

Таблица 2.1.

Код на отпадъка	Описание
10 11 03	Отпадъчни материали на основата на стъклени влакна
15 01 07	Стъклени опаковки
17 01 01	Бетон
17 01 02	Тухли
17 01 03	Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия
17 01 07	Смеси на бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от споменатите в код 17 01 06
17 02 02	Стъкло
17 05 04	Почва и камъни, различни от споменатите в код 17 05 03
19 12 05	Стъкло
20 01 02	Стъкло /само разделно събрано/
20 02 02	Почва и камъни /само за отпадъци от градини и паркове, с изключение на горен почвен слой, торф/

Складирането на отпадъците се извършва, чрез издаване на Разрешително по предварително подадено заявление в Община Търговище и заплатена такса. На склада в с.Пролаз няма кантар и количествата на постъпващите отпадъци не може да се измери. Като база за количеството отпадъци се взема капацитета на автомобилите, с които се извозват, като същият се заявява предварително в подаденото заявление за издаване на разрешително. Затова и годишното количеството на складираните строителни отпадъци и земни маси е приблизително и няма как да се измери с точност.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Количествата на складираните строителни отпадъци в с.Пролаз, представени в куб.м. са следните:

Таблица 2.2.

Година	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012**	**2013 г.**	**2014 г.**
Общо Количество: в т.ч.	6 659,50	76 689,50	5 971,30	11 780	11155
Строителни отпадъци	1 528,00	2 156	4 123,00	1 809	2969
Земни маси	5 131,5	74 533,50	1 848,30	9 971	8186

Складирането на строителните отпадъци на бившата кариера в с.Пролаз е вид оползотворяване, тъй като същите се ползват за рекултивацията на нарушеният терен.

Тази мярка обаче е недостатъчна за достигане на заложените цели по оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци в Закона за управление на отпадъците.

Съгласно издадената *Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали* във връзка с чл.43, ал.4 от ЗУО са заложени количествени цели за материално оползотворяване по видове строителни отпадъци, както следва:

Код на отпадъка	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
17 01 01 бетон	85%	85%	85%	85%	85%	85%	85%
17 01 02 тухли	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 01 03 керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 02 01 дървесен материал	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
17 02 02 стъкло	27%	36%	44%	53%	62%	71%	80%
17 02 03 пластмаса	47%	52%	58%	63%	69%	74%	80%
17 04 05 желязо и стомана	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 01 мед, бронз, месинг	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 02 алуминий	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
10 04 03 олово	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 04 цинк	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 06 калай	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 11 кабели, различни от упоменатите в 17 04 10	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 03 02 асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01	53%	58%	62%	67%	71%	76%	80%
Пътен сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
ЖП сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Във връзка с поставените цели вариантите за изпълнението им пред Община Търговище са два. Първи вариант е изграждане на собствена площадка за третиране и оползотворяване на тези отпадъци. Недостатък на този вариант е във финансовия ресурс, тъй като съоръженията за третирането на отпадъците са скъпи, а Общината не може да отдели такива средства от бюджета си. Освен разхода за инвестицията е необходим и финансов ресурс за експлоатацията на инсталацията, необходимо е водене на точна отчетност за количествата постъпили, оползотворени и рециклирани отпадъци.

Друг вариант би могъл да бъде да се привлече частен инвеститор, който да направи инвестицията и да определи единна цена за оползотворяването и рециклирането на отпадъците. При този вариант Общината би могла да спести голям финансов и човешки ресурс и няма да се налага да изпълнява всички изисквания на Наредбата.

Община Търговище е предприела действия, насочени към изграждането на площадка за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци. Предвидената площадка е в регулационните граници на град Търговище в близост до градската пречиствателна станция за отпадни води /ГПСОВ/. Отредената площ за тази дейност е 10 000 м^2. Съгласно изготвеният работен проект на площадката се предвижда:

- Зона за приемане и съхранение на приеманите отпадъци. В нея се разпределят сортираните отпадъци по вид на материала: бетон, керамика, асфалтобетон, смесени фракции, скални материали и др.;
- Обособена е Зона за разполагане на съоръжения за оползотворяване на строителни отпадъци /в т.ч. трошачна и пресевна инсталация/;
- Зона за съхранение и товарене на готовата продукция;
- Зона за разполагане на контейнери за събиране на рециклируеми отпадъци, като метали, хартия, пластмаси, дървесина и др., попаднали сред основните потоци;
- Битовка и кантар за претегляне на постъпилите количества отпадъци;

Предвижданата площадка е едно модерно съоръжение, с което ще се изпълняват националните цели за оползотворяване на строителните отпадъци. Проблемът пред Община Търговище е необходимият голям финансов ресурс за инвестицията. Тъй като средствата се осигуряват от бюджета на Общината, реализацията на тази инвестиция ще бъде много трудна и продължителна във времето.

По - удачен вариант за изграждането на площадката е същата да се даде на концесия и/или на търг, чрез които да се привлекат частни инвеститори, които да изградят съоръжението и да го поддържат.

3. ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОТПАДЪЦИ

На територията на двете Общини, ползващи Регионалното депо – Търговище и Попово има около 20 предприятия, които формират производствени отпадъци. Тъй като няма други съоръжения и/или инсталации за третиране на тези отпадъци, единствения вариант за тяхното третиране е обезвреждане, чрез депониране.

Депонирането на производствените отпадъци се извършва посредством сключване на тристранен договор между оператора на Регионалното депо в с.Пайдушко, фирмата, притежаваща отпадъците и собственика на депото- Община Търговище. Фирмите,

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

образуващи производствени отпадъци и с които се сключват договори на територията на Общините Търговище и Попово са следните:

Таблица 3.1.

Фирма	Код на отпадъците	Производствена дейност, от която се образуват отпадъците
„ККХБК България”АД	02 07 04 02 07 05 20 03 01	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
„ЛВК Винпром”АД	02 07 99 20 01 08	Отпадъци от производство на алкохолни напитки
„Тракия глас България” ЕАД	10 11 10 10 11 14 10 11 20 20 03 01	Отпадъци от производство на стъкло и продукти от стъкло
„Хершер”ЕООД	20 01 11	Отпадъци от производство на облекла
"ЧИСТОТА БАЛКАНИ" ЕООД	20 01 08	Отпадъци от хранителни магазини
„Енерсис”АД	20 03 01	Смесени битови отпадъци
"Це Фау Ве Мод" ООД	20 01 11	Отпадъци от производство на облекла
"Водоснабдяване и канализация"ООД	19 08 01 19 08 02 19 08 05	Отпадъци от пречиствателна станция за отпадни води
"АСТРО ТРЕЙД" ООД	20 03 01	Смесени битови отпадъци
„ЕСКЕЙП-ГРУП” ООД	02 01 03 17 09 04 20 01 99 20 03 01	Отпадъци от производство на птици
"БРЯГ-СК" ЕООД	02 01 03 20 01 99 20 03 01	Отпадъци от производство на птици
"МЛАДОСТ 2002" ООД	20 01 11	Отпадъци от производство на облекла

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

"МИЛКТРЕЙД БГ" ООД	02 05 02	Отпадъци от млекопреработвателната промишленост
„Балконф” ЕООД	20 01 11	Текстилни материали
„Ескейп груп”ООД	02 01 03 20 01 99	Отпадъци от отглеждане на пилета
„Феба-1”ЕООД	10 09 03 10 09 08	Отпадъци от леене на черни метали
„Чугунена арматура България”АД	10 09 03 10 09 08 16 11 04	Отпадъци от леене на черни метали
„Родина Попово”ООД	20 01 11	Отпадъци от производство на облекла
„Роса”АД	10 01 01	Отпадъци от производство на растителни масла
„АГРОТЕХРЕМОНТ” АД гр. Попово	10 09 03 10 09 08	Отпадъци от леене на черни метали

По-голямата част от производствените отпадъци не подлежат на последващо третиране и единствения вариант за тяхното обезвреждане, е чрез депониране. Това затруднява в голяма степен постигането на целите за намаляване на депонираните отпадъци на депата.

Едновременно с това от една страна Община Търговище не може да ограничи количеството на тези отпадъци, които се депонират на депото, а от друга фирмите са задължени да заплащат отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците, които всяка година се покачват, а реално отпадъците им не могат да бъдат намалени, поради липсващата инфраструктура за третирането им.

Необходимо е да бъдат предприети мерки и от двете страни за ограничаване депонирането на производствените отпадъци на регионалното депо и да се търсят алтернативни методи за тяхното третиране.

Така например текстилните отпадъците от производство на облекла биха могли да се предават за оползотворяване, чрез изгаряне. Този вариант е удачен, тъй като при него отпадъците се оползотворяват на 99%. Проблемът при него е, че в региона няма наличието на такава инсталация за изгаряне на отпадъци. Такива съоръжения има само в 2-3 големи града в България, което обезмисля тяхното третиране по този начин, тъй като транспортните разходи са големи.

Отпадъците от кетъринг и хранителни магазини са в по - голямата си част биоразградими. Същите може да се използват за компостиране и за изгаряне. Както упоменахме по-горе изгарянето не е най-икономичния вариант, поради слабата му

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

разпространеност в България, но компостирането е лесен и икономичен начин за третирането им.

Останалите производствени отпадъци като тези от производство на стъкло, от производство на алкохолни напитки и от леене на метали не подлежат на преработка. Това са отпадъци, които трудно биха могли да се оползотворят и/или рециклират, а за съжаление практиката в България показва почти нулев процент на оползотвореност на тези отпадъци.

Със годините и с увеличаване на производството отпадъците започват все повече да нарастват, което се дължи и на липсата на рециклиращи инсталации в България.

В следващата таблица е показно нарастващото количество на депонираните производствени отпадъци на Регионалното депо в с.Пайдушко, образувани от производствените процеси на предприятията в Общините Търговище и Попово:

Таблица 3.2.

2009	2010	2011	2012	2013
1 272.96 т.	1 385,29 т.	2 109.55 т.	2 051.44 т.	2 657.06 т.

Необходимо е провеждане на разяснителни кампании и насърчаване на бизнеса към т.н. ”чисти технологии”. Фирмите и предприятията се нуждаят от стимул за търсене и на други методи за третиране на отпадъците или внедряване на нови технологии, целящи намаляване образуването на отпадъците. Като вариант може да се насочи бизнеса за развиване на идеи и проекти за финансиране от Оперативна програма „Конкурентоспособност и иновации 2014-2020 г.“

4. Утайки от ПСОВ

Управлението на получените утайки, в резултат от пречистването на отпадните води в Общините е национален проблем, за който тепърва навлиза законодателство за тяхното управление.

Количеството на генерираните утайки се увеличава с всяка изминала година, а единствения към момента метод за тяхното третиране е депонирането. В резултат на това се наблюдава тенденция към бързо запълване на депата за отпадъци, което е нецелесъобразно, като се има предвид, че голяма част от утайките могат да се оползотворяват.

Съгласно издадената *Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието* се дават конкретни насоки за третирането на утайките, като почвен подобрител в земеделските земи и/или за рекултивация на нарушени терени, като се определят и параметрите на които трябва да отговарят получените утайки.

В Проекта на Националния стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Република България за периода 2014-2020 г. се предоставят възможности и насоки за третиране на утайките чрез:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

оползотворяване върху земеделски площи; оползотворяване при рекултивация на нарушени терени и депа; енергийно оползотворяване; обезвреждане на утайки чрез депониране; компостиране.

Община Търговище има разработена и одобрена Програма за управление на утайките от ГПСОВ- Търговище от 2010 г. В програмата са включени част от гореизброените варианти за третиране на утайките, поради което след излизането на Националния план за управление на утайките, същата трябва да бъде актуализирана. Към момента, съгласно предвидените мерки в Общинската програма, образуваните утайки се съхраняват на специално изградена за целта площадка в границите на ГПСОВ –Търговище. Съхранението на утайките е за срок минимум една година, през която същата трябва да се изсуши. След изтичане на времето за съхранение на утайката се правят лабораторни изследвания от акредитирана лаборатория за съдържание на опасни вещества. При добри резултати, същата се извозва на Регионалното депо в с.Пайдушко, където се депонира. Общото количество на депонираните утайки на Регионалното депо през 2014 г. е **1 091,030** тона.

За добро управление на утайките е необходимо предприемане на следните мерки:

- Актуализация на общинската програма за утайките след излизане на Националния стратегически план за управление на утайките;
- Проучване на възможностите и избор на конкретен метод на третиране на утайките в Общината;
- Намаляване на количествата депонирани утайки на Регионалното депо, с цел удължаване на капацитета на клетката;
- Спазване на ограниченията за съдържание на тежки метали и опасни вещества в утайките;
- Предвиждане на мерки за контрол на образуваните утайки;

Изводи и препоръки

Съгласно направения анализ на отпадъците могат да се направят изводи, че Общината е обхванала и управлява по-голямата част от образуваните отпадъци на територията й, като своевременно е предприела мерки за достигане на заложените в ЗУО цели. Организирана е система за събиране на отпадъците във всички населени места, извършва се ежегодната й оптимизация, предвидени са и се изпълняват мерки за предварително третиране на отпадъците, разработена е програма за управление на утайките, предприети са действия за управление на строителните отпадъци.

С оглед на гореизложените мерки и действия, за достигане цялостното изпълнение на законодателството се препоръчва:

- Обхващане на възможно най-голям поток от образуваните отпадъци на територията на Общината;
- Предварително третиране на цялото количество, образуван отпадък, преди депонирането му;
- Въвеждане на ефикасна и удобна за гражданите система за разделно събиране на различните потоци отпадъци;
- Стриктно спазване на изискванията на законодателството;
- Екологосъобразно управление на образуваните утайки от ГПСОВ-Търговище;
- Въвеждане на ясни правила и мерки за достигане на заложените изисквания по

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

отношение на строителните отпадъци;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1.

1.3.АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Система за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Община Търговище е въвела организирано сметосъбиране във всички населени места от 2007 г., чрез поставени контейнери по населените места с обем 1,1 куб.м., 2 куб.м. и 4 куб.м. Всички сметища по населените места са закрити през 2008 г. по предварително съгласуван и одобрен график с Регионалната инспекция по околна среда /РИОСВ/– гр.Шумен.

Единственото депо на територията на Общината, на което се обезвреждат отпадъците от организираната система за битови отпадъци е в с.Пайдушко и е въведено в експлоатация през 1996 г.

Всяка година общинска администрация закупува контейнери тип „Бобър" с обем 1,1 $м^3$ за допълване на системата си по населените места в Общината. През 2013 г. са закупени и контейнери за събиране на строителни отпадъци с вместимост 4 куб.м. - 19 бр., с които се цели изпълнение на задълженията на Общините, вменени със Закона за управление на отпадъците за събиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност от домакинствата.

Една част от контейнерите /1,1.$м^3$/, са разпределени по населените места, съгласно разработената от Министерство на околната среда и водите *Методика за определяне на броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на отпадъци*, друга част са разположени в града и кварталите, а останалите са на склад, с цел подмяна на амортизирани съдове. Общ брой на контейнерите към месец януари 2014 година е :

- **1,1 m^3** – в гр.Търговище и кварталите Въбел и Бряг – 1 176 бр., в селата на Общината – 1067 бр.;
- **2 m^3** – в град Търговище – 15 бр., в селата – 2 бр.;
- **4 m^3** - гр. Търговище- 40 бр., в селата- 3 бр.;

Общо брой на контейнерите в града и селата 1,1 m^3 – 2 243 бр., от които собственост на Община Търговище - 1064 бр., а останалите на фирмата ангажирана с дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване – „БКС-Търговище" ЕООД.

Извозването на отпадъците е организирано, чрез одобрен график от общинска администрация с разпределение по райони, както следва:

№	Район	Брой контейнери / тип „Бобър"- 1.1.$м^3$
1.	**Търговище** –първи градски район	547 бр.
2.	**Търговище** – втори градски район	436 бр.
3.	**Търговище** - предприятия	50 бр.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

4.	**Търговище-** кв.Въбел	107 бр.
5.	**Търговище** – кв.Бряг	36 бр.
6.	**Район Лиляк** /Лиляк, Александрово,Пресиян, Цветница, Братово,Божурка, Пайдушко/	140 бр.
7.	**Район Съединение** /Съединение, Голямо Соколово, Бистра,Ралица, Давидово/	98 бр.
8.	**Район Дралфа** / с.Дралфа, с.Момино, Здравец, Подгорица, Голямо Ново, Росина, Кошничари,Кръшно, Маково, Миладиновци/	199 бр.
9.	**Район Черковна** / с.Черковна, Копрец, Търновца,Преселец, Драгановец, Вардун,Пролаз/	148 бр.
10.	**Район Макариополско** /с.Макариополско, Буховци, Буйново, Твърдинци, Пресяк, Мировец/	136 бр.
11.	**Район Надарево** /с.Надарево, Пробуда, Алваново, Ловец, Острец, Осен, Васил Левски/	132 бр.
12.	**Район Кралево** / с.Кралево, Певец, Дългач, Баячево, Овчарово, Руец/	148 бр.
13.	**Район Разбойна- Стража** / Разбойна, Стража/	66 бр.
Общо за всички райони:		2243 бр.

Ежегодно се извършва ремонт на контейнерите, включващ подмяна на ходовата част /колела/, подмяна на пружини, гайки, болчета и др. Всяка година се извършва инспекция на ефикасността на системата и при необходимост се поставят контейнери на нови точки в града и се подменят някои съдовете, поради тяхната амортизация.

След проведена обществена поръчка по реда на Закона за обществени поръчки, на 04.09.2014 г. Община Търговище е сключила договор с фирма „БКС-Търговище” ЕООД с предмет: : “Поддържане чистотата на територииите за обществено ползване, сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци от населените места в община Търговище, стопанисване на Регионално депо за неопасни битови отпадъци в с. Пайдушко, поддържане на склад за инертни и строителни отпадъци в с. Пролаз, снегопочистване на улиците и тротоарите в град Търговище“.

Извършваните ежегодни дейности по поръчката са следните:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Почистване на локални замърсявания с товарачна машина – извършва се почистване със специализирана машина на новообразувани локални замърсявания в населените места на Общината, покрай уличните банкети, вилни зони и др.;
- Натоварване и транспортиране на отпадъци с автомобил до 5 тона, 10 тона и 20 тона – ежедневно се наторват и транспортират събраните отпадъци от ръчното метене на улиците, почистването на тревните и тратоарни площи, също и от почистените локални замърсявания;
- Събиране и транспортиране на строителни отпадъци – събирането на строителните отпадъци е услуга на Община Търговище за събиране от ремонтни дейности от домакинствата на отпадъци по адреси, след предварително подадена Заявка в общинската администрация;
- Изграждане на площадки – джобове за контейнери – изграждат се така наречените джобове, представляващи вдлъбнатини в тротоарите, с които се цели поставените контейнери да не пречат на движението на автомобилите по уличните платна.
- Ръчно метене на улици и площади;
- Ръчно почистване на тротоарни площи от трева, бурени и др.;
- Механизирано метене на улици – извършва се със специализиран автомобил, който минава по уличните платна и с монтираните на него четки почиства натрупаните отпадъци. През есенния сезон, когато има усилен листопад се използва специален автомобил с шланг, който изсмуква падналите листа.
- Миене на улици и площади;
- Механизирано почистване от тревни кълнове и косене по улични настилки итротоарни площи;
- Механизирано косене с дискова брана по улични банкети;
- Почистване, ремонт и подмяна на улични дъждоприемни шахти;
- Ремонт на контейнери тип „Бобър” 1,1 м^3;
- Снегопочистване, опесъчаване и зимно поддържане на улици в града;
- Поддържане на склад за инертни и строителни отпадъци
- Обслужване, охрана и поддържане на Регионално депо, включващо обработка, разриване, запръстяване, уплътнявяне с булдозер на отпадъци ;
- Мониторинг на Регионално депо за неопасни отпадъци – извършва се постоянен контрол на параметрите на околната среда в района на депото, в съответствие с условията на Комплексно разрешително № 269-Н1/2014 г.; докладване на резултатите от собствения мониторинг и представяне ежегодно в РИОСВ на Годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексното разрешително”.

Ежегодно до 30 октомври се изготвя график за сметосъбирането на отпадъците, определен със заповед от Кмета на Общината по райони.

За 2014 г. и 2015 г. организацията по сметосъбиране и сметоизвозване е определена по следния начин:

- **I Район** – /гр.Търговище/ - територията заключена в регулационните граници на населеното място с честота на извозване за контейнери тип „Бобър” с вместимост 1,1 м^3**.** – най-малко два пъти на седем дни, а контейнери 2 м^3 и 4 м^3 - най-малко един път на седем дни.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- **II Район -** Обекти извън регулацията на град Търговище, включващи имоти по плана на местността „Драката" и имоти по плана на курортен комплекс „Парка-север" с периодичност на извозване на отпадъците – най-малко един път на четиринадесет дни.
- **III Район** - квартали на гр.Търговище- кв."Въбел", кв."Бряг", с.Разбойна и с.Стража /територии заключени в регулационните граници на населените места/ с периодичност на извозване най-малко един път на седем дни.
- **IV Район-** села с организирано сметоизвозване - /с.Лиляк, с.Александрово, с.Пресиян, с.Цветница, с.Братово, с.Пайдушко, с.Божурка, с.Горна Кабда, с.Дралфа, с.Момино, с.Здравец, с.Подгорица, с.Росина, с.Кошничари, с.Голямо Ново, с.Кръшно, с.Маково, с.Миладиновци, с.Вардун, с.Черковна, с.Копрец, с.Търновца, с.Преселец, с.Драгановец, с.Пролаз, с.Бистра, с.Давидово, с.Ралица, с.Голямо Соколово, с.Съединение, с.Руец, с.Овчарово, с.Баячево, с.Певец, с.Кралево, с.Дългач, с.Надарево, с.Осен, с.Ловец, с.Острец, с.Буховци, с.Буйново, Твърдинци, с.Пресяк, с.Мировец, с.Макариополско, с.Алваново, с.Пробуда, с.Васил Левски/ с честота на извозване най-малко един път на четиринадесет дни.
- **V Район-** всички застроени имоти извън регулационните граници на населените места, неупоменати в предходните райони- с честота на извозване най-малко два пъти в годината.

Събирането на отпадъците се извършва със следната техника:

- За обслужване на контейнери тип" Бобър" 1,1 м^3, тип Вариопреса с автомобили:
  - Mercedes – 16 м^3 , 1 бр.;
  - Skoda - 14 м^3, 1 бр.;
  - MAN – 20 м^3 , 1 бр.;
  - MAN - 16 м^3 , 1 бр;
  - BMC - 20 м^3 , 1 бр.;
  - Iveko - 14 м^3, 1 бр;

- За обслужване на контейнери с вместимост 2 м^3 и 4 м^3:
  - Тип контейнеровоз – 3 броя;

- За събиране и транспортиране на отпадъци от площади, алеи, паркове и от почистване на локални замърсявания:
  - Самосвал до 5 т. – 6 бр.;
  - Самосвал до 10 т. – 3 броя;
  - Самосвал до 20 т. – 1 брой;
  - Багер –товарач – 1 брой;
  - Челен товарач - 2 броя;

Профилактиката по дезинфекцията на съдовете за отпадъци се изпълнява четири месеца годишно през летния сезон /от месец май до месец август/ два пъти месечно по райони на извозването на отпадъците.

Извозването на отпадъците се извършва със специализирани транспортни средства за събиране и извозване на битови отпадъци от контейнери тип „Бобър"- 1,1 куб.м., 2 куб.м. и обем 4 куб.м. На този етап 100% от населението на Община Търговище е обхванато от организираната система за събиране на битовите отпадъци.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Финансирането на разходите по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, както и за поддържане чистотата на територииите за обществено ползване, обезвреждането на отпадъците, чрез депониране, експлоатацията на Регионалното депо и др. се извършва, чрез „Такса битови отпадъци”/ТБО/ по реда на Закона за местни данъци и такси /ЗМДТ/. Образуването на таксата се извършва след изготвяне и одобряване на план- сметка за разходите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата за съответната година.

Таблица 1.

Общо предвидени разходи по план - сметка за сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата през годините /в лв. с ДДС/			
2011 г.	**2012 г.**	**2013 г.**	**2014 г.**
2 672 517.65	3 201 831.06	3 646 148.20	3 500 001,60

2. Системи за разделно събиране на отпадъци

2.1.Разделно събиране на отпадъци от опаковки

Общината има сключен договор за сътрудничество с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екобулпак” АД от 2006 г. С допълнително споразумение от 2012 г. Договора между двете страни е продължен. Процента на обхванато население за цялата Община, включително и населените места е 67%, а броя на обслужваното население е 49 235 жители.

Системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки обхваща град Търговище и селата Лиляк, Васил Левски, Стража и Разбойна и е по „дву-контейнерен тип” – с жълти и зелени съдове. Броя на съдовете към 2014 г. са както следва:

- „Жълти” тип „Бобър”- 1100 л.- за събиране на хартия, картон, пластмаса и метал - общо брой разположени -159 бр.
- „Жълти” тип „Кофи”- с вместимост 360 л., 240 л. и 120 л.- за събиране на хартия, картон, пластмаса и метал с общ брой 173 бр.
- „Зелени”- тип „Иглу” – с обем 1400 л.- за събиране на отпадъци от стъклени опаковки с общ брой на разположение 170 бр.

Ежегодно се изготвя и се съгласува от Общинска администрация – Търговище и от „Екобулпак” АД списък с броя и местата на разположение на контейнерите за разделно събиране на отпадъците. Със списъка се актуализира системата, като непрекъснато се търси нейната най-голяма ефективност и удачност за гражданите.

Съдовете за разделно събиране на отпадъците от хартия, пластмаса и метал се обслужват два пъти седмично в града и два пъти месечно в селата, а съдовете за събиране на стъклени опаковки – един път месечно в града и при запълване в селата.

Всички събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъците се извозват до инсталация за тяхното сепариране /отделяне/. Инсталацията се намира на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

територията на гр. Търговище и е собственост на „Екобулпак”АД, които са възложили функциите по експлоатацията и събирането на отпадъците на фирма „Екокомерс” ЕООД.

Общото количество на събраните рециклируеми отпадъци от началото на въвеждането на системата за разделно събиране на отпадъците до края на отчетната година - 2014 г. е 1 305,42 тона, разпределени по години и материали, както следва:

Таблица 2.1.

	2007 г.	**2008 г.**	**2009 г.**	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013 г.**	**2014 г.**
Общо събрани /тон/	**37,255**	**14,34**	**41,246**	**126,00**	**173,50**	**168,068**	**410,08**	**334,934**
От тях:								
Хартия	7,803	0,244	0,976	58,430	62,500	51,780	258,010	243,237
Пластмаса	8,272	3,826	2,600	38,550	40,280	30,189	48,334	46,687
Метал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00
Стъкло	21,180	10,270	37,670	29,02	53,900	86,099	103,736	45,01
Дървесни материали	0,00	0,00	0,00	0,00	16,820	0,00	0,00	0,00

Ежегодно се провеждат различни разяснителни кампании, както съвместно с Общината, така и самостоятелно от организацията. Кампаниите целят запознаване на населението с целите и функциите на системата, разделното събиране на отпадъците от домакинствата и офиса, ползите за околната среда от разделното събиране на отпадъците и др.

Основна насоченост на кампанията е съсредоточена към децата от детските градини и училищата, тъй като трябва да се възпитава екологичното мислене още от най - ранна възраст. В тази насока се канят деца и на място в сепариращата инсталация, с което се цели сами да проследят пътя на отпадъка и неговото третиране.

2.2. Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/

От 2011 г. Община Търговище има сключен договор за сътрудничество с организацията по оползотворяване на НУБА - „Екобатери” АД. Съгласно договорените отношения между страните е организирана система за разделното събиране на тези отпадъци, чрез поставяне на кошчета с вместимост 3 литра. Кошчетата са поставени основно в общински и държавни институции, както и в офиси и сгради на фирми, където се образуват в по-голямо количество, поради по-лесната достъпност и контрол. Събирането се извършва от организацията по предварително подадена заявка при запълване обема на съдовете. Общия брой на точките на разположение на кошчетата е 80, разпределени както следва:

Таблица 2.2.

№	Име на обект	адрес

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

1.	Община Търговище	Площад „Свобода”
2.	Обединен детски комплекс	Площад „Стоян Мавродиев”
3.	Младежки дом	Ул.”Васил Левски”
4.	Читалище	Ул.”Васил Левски”- площад
5.	Библиотека	Площад „Стоян Мавродиев”
6.	МБАЛ-Търговище	Кв.”Запад”№1
7.	„БКС-Търговище”ЕООД	Ул.”Петлешков”
8.	„Общински пазари”	Ул.”Гладстоун”
9.	Областна администрация	Площад „Свобода”
10.	ЦДГ №1 „Веселушко”	Ул.”Трапезица” №1
11.	ЦДГ №2 „8-ми март”	Ул.”Н.Рилски” №1
12.	ЦДГ №3 „ Здравец”	Ул. „Стефан Куцаров” №7
13.	ЦДГ №4 „Славейче”	Ул.”Скопие” №6
14.	ЦДГ №5 „Червена шапчица”	Ул.Л.Каравелов”№29
15.	ЦДГ №6 „Пролет”	Ул.”Трети март”
16.	ЦДГ №7 „Снежанка”	Кв.”Запад”1
17.	ЦДГ №8 „Слънце”	Ул.” Кубрат”
18.	ЦДГ №9 „Приказка”	Кв.Запад №2
19.	ЗДГ №10 „Радост”	Ул.”Дунав”
20.	ОДЗ „Пчелица”	Ул. „Н.Симов” №6
21.	I СОУ	Ул.”Капитан Данаджиев” №22
22.	II СОУ	Бул. „Трайко Китанчев” №39
23.	I ОУ	Ул. „Иван Вазов” №3
24.	II ОУ	Ул.”Руен „№19
25.	III ОУ	Ул.”Бяло море” №25
26.	IV ОУ	Кв.”Запад” №2
27.	ПГИЧЕ	Кв.”Запад” №2
28.	Спортно училище	Ул.”Цар Симеон „ №7
29.	ПТГ	Ул.”Ал.Стамболийски”№29
30.	ПГИИ	Ул.”Братя Миладинови” №42
31.	ПГТХВТ	Ул. „29-ти януари” №10
32.	ПГЕС	Ул. „Ал.Стамболийски” №27
33.	ПГЗ	Ул. „Митрополит Андрей” №1
34.	„Кауфланд България ЕООД	Ул. „Александър Стамболийски”27
35.	Техномаркет	Ул. „Александър Стамболийски” №42
36.	„Пасат Електроникс” ООД	Ул.”Хаджи Димитър”№22
37.	„Кацарски сървиз”ООД	Ул.”Трети март”№32
38.	„Роберт Бош” ЕООД	Ул. „29-ти януари”№7 - автомания
39.	„Ауто плюс България” ООД	Ул. „Трети март” №1
40.	„Зора- М.М.С” ООД	Ул. „Ал. Стамболийски” №40-44
41.	Office 1 Superstore	Ул.”Митрополит Андрей” №25
42.	„Тракия глас Лоджистик”ЕАД	Кв.”Въбел”, Индустриална зона
43.	„Лагардер Сървис Б-я”ЕООД	Ул. „Александър Стамболийски” №27
44.	„Петрол” АД	ул.”29-ти януари”
45.	„Еко България” ЕАД	Промишлена зона, околовръстен път
46.	ЕТ „Данисто- Стойчо Стойков” и ЕТ „Влад- Вера Стойчева”	Ул. „цар Симеон Велики”2, м-н за домашни потреби „Палитра”
47.	ЕТ „Мисурджиева”	Ул. „Паисий”№1

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

48.	„ Морела”ООД- хран.м-н	Кв. „Запад” срещу бл.36
49.	„Роси- зет ЕООД	Ул. „Стефан Църов” №6
50.	ЕТ”Дани-Йорданка Александрова”	Базар „Сюрен”
51.	„ДЗЗД Лъки-2”	Ул.”Цар Симеон”- комплекс „Лора”
52.	ЕТ”Влад- Вера Стойчева”	Ул.”Цар Симеон”№2
53.	ЕТ”Данисто”	Ул. „Цар Освободител”№2
54.	„ЕМУ”АД	Ул.”Ал.Стамболийски”№4
55.	„Елкомер-33” ООД	Ул.”Трапезица”№26, м-н ел.материали
56.	„Русеви 33”	Ул.”Спиридон Грамадов”№33
57.	„Скиптър Ге”ООД	Ул.”В.Левски”,централен реп, фото”Елит”
58.	„Алекс 9006”ООД	Ул.”Гладстоун”№4
59.	„Алекс 9006”ООД	Ул.”Митрополит Андрей”№1
60.	ЕТ Иванка Василева”	Ул. „Раковска”№ 101
61.	ДЗЗД ГАМССА	Ул.”Братя Миладинови”№ 31
62.	ДЗЗД ГАМССА	Базар „Сюрен”
63.	„Станислава-83”ЕООД	Ул.”Христо Ботев”№21
64.	„ЦБА Търговия”ЕООД	Ул.”Гладстоун” №1, пазара
65.	„ЦБА Търговия”ЕООД	Ул.”Трапезица”№15
66.	„ЦБА Търговия”ЕООД	Ул.”Сюрен”№3, запад 2
67.	„Бохема”ООД	Ул.”Васил Левски”№5, м-н Гард
68.	„Бохема”ООД	Базар Сюрен, м-н Гард-запад
69.	„Елмакс”	Ул.”Кюстенджа”№3
70.	„Елмакс”	Ул.”Паисий”№4
71.	ДЗЗД „Русеви-33”	Ул.”Спиридон Грамадов”№33
72.	ЕТ”Марвела-31-М.Йорданов”	Ул.”Ал.Стамболийски”№26
73.	„Аделина-2005”ЕООД	Ул.”Първи май”№29
74.	„Аделина-2005”ЕООД	Бул.”Трайко Китанчев”№33
75.	ЕТ „Инка-Венелин Велинов”	Кв.Запад, бл.6
76.	ЕТ „Йорданка Александрова”	Базар Сюрен
77.	СД „Констант- М”	Ул.”Васил Левски”№11, м-н Малкият принц
78.	„Форте нет”ООД	Ул.”Г.С.Раковски”№22
79.	ЕТ „Янинка Борилска-Яна”	Ул.”Васил Левски”№11
80.	„Радита”ООД	Местност Първи долап- бензиностанция

2.3.Разделно събиране на Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване/ИУЕЕО/

Община Търговище извършва разделно събиране на отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, чрез сключен договор от 2013 г. с организация по оползотворяване „Елтехресурс” АД.

Събирането на отпадъците е организирано от организацията, чрез мобилни групи директно от домовете на гражданите по предварително подадена заявка. На сайта на Общината са обявени телефони и имейл адрес на фирмата изпълнител, на които гражданите подават заявки за извозване на отпадъците си. Самото събиране на отпадъците се извършва на всяко 21-во число от месеца.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

2.4.Разделно събиране на отпадъци от черни и цветни метали /ОЧЦМ/, едрогабаритни и опасни отпадъци

Закона за управление на отпадъците изисква от органите на местната власт да осигурят площадки за безвъзмездно събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите. Целта е тези отпадъци да не попадат в общия поток на битовите отпадъци, тъй като в по-голямата си част съдържат опасни компоненти, както за околната среда, така и за хората. В изпълнение на изискванията, Община Търговище има сключен договор с фирма „Марекс" ООД. Фирмата притежава разрешителни документи за дейности с отпадъци и собствена площадка, отговаряща на нормативните изисквания в промишлената зона на град Търговище. Съгласно договорните отношения, фирмата е обособила площ от действащата си площадка за безвъзмездно събиране на отпадъци от домакинствата. Задължение на фирмата е и ежегодно предоставяне в Общинска администрация на отчет за количествата и видовете на събраните отпадъци, както и начинът на тяхното третиране. Отпадъците, които гражданите могат да предават на площадката са уточнени в приложение към договора, неразделна част от него:

Таблица 2.3.

Код	Наименование
02 01 10	Метални отпадъци
12 01 01	Стърготини, стружки и изрезки от черни метали
12 01 02	Прах и частици от черни метали
12 01 03	Стърготини, стружки и изрезки от цветни метали
12 01 04	Прах и частици от цветни метали
13 01, 13 02 и 13 03	Трансмисионни течности, масла
15 01 10*	Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества
16 01 03	Излезли от употреба гуми
16 01 04*	Излезли от употреба МПС
16 01 06	Излезли от употреба МПС, които не съдържат течности или други опасни компоненти
16 01 07*	Маслени филтри
16 01 13*	Спирачни течности
16 01 14*	Антифризни течности, съдържащи опасни вещества
16 01 15	Антифризни течности, различни от упоменатите в 16 01 14
16 01 17	Черни метали
16 01 18	Цветни метали
16 05 04*	Газове в съдове под налягане (включително халоони), съдържащи опасни вещества
16 05 05	Газове в съдове под налягане, различни от упоменатите в 16 05 04
17 04 01	Мед, бронз, месинг
17 04 02	Алуминий
17 04 03	Олово
17 04 04	Цинк
17 04 05	Желязо и стомана
17 04 06	Калай
17 04 07	Смеси от метал

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

17 04 11	Кабели, различни от упоменатите в 17 04 10
19 10 01	Отпадъци от желязо и стомана
19 10 02	Отпадъци от цветни метали
19 12 02	Черни метали
19 12 03	Цветни метали
20 01 11	Текстилни материали
20 01 27*	Бои, мастила, лепила/адхезивни и смоли, съдържащи опасни вещества
20 01 28	Бои, мастила, лепила/адхезивни и смоли, различни от упоменатите в 20 01 27
20 01 29*	Перилни и почистващи препарати, съдържащи опасни вещества
20 01 30	Перилни и почистващи препарати, различни от упоменатите в 20 01 29
20 01 31	Цитоксични и цитостатични лекарствени продукти
20 01 32*	Лекарствени продукти, различни от упоменатите в 20 01 31
20 01 40	Метали
20 03 07	Обемни отпадъци

Забележка:

- ***в кодовете 20 01 27* и 20 01 28 попадат следните отпадъци:*** *политура, грунд (за метали,дърво), боя, багрило, лак (за дърво) и продукти за поддържане на дървени изделия, смоли, лепила, аерозолни бои, бои за автомобили, бои за оцветяване на яйца, разтворители*
- ***в кодовете 20 01 29* и 20 01 30 влизат следните отпадъци:***

  дезинфектанти, съдържащи киселини, алкохоли, алдехиди, пероксиди и др., препарати за почистване на стъкла, фурни, белина, отстраняващи петна, универсални почистващи повърхности за подове, бани, кухни, детергенти

- ***в код 20 03 07 се включват:***

  едрогабаритни отпадъци от бита като шкафове, гардероби, легла, дивани,фотьойли, матраци и др.

В списъка на приеманите отпадъци са включени възможно най- много видове отпадъци, които могат да се образуват от жизнената дейност на домакинствата. Ежегодно същият ще се допълва и актуализира с цел обхващане на повече видове отпадъци, с което ще се създаде ефективна система за разделно им събиране.

Предаването на отпадъците от черни и цветни метали се извърша свободно от гражданите на оторизирани площадки в града, на т.н. „вторични суровини”. За улеснение на гражданите в обхвата на договора с фирма „Марекс” ООД са включени и тези отпадъци. С решение на Конституционния съд на Република България е отменено изискването на ЗУО за безвъзмездното предаване на ОЧЦМ от битов характер. Във връзка с това гражданите могат да предават тези отпадъци срещу заплащане, ако нормативната уредба не окаже друго, а останалите отпадъци - едрогабаритни и опасни се предават безвъзмездно.

3. Предварително третиране на отпадъци

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Съгласно чл. 38., ал.1 от *Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци* на депата се приемат предварително третирани отпадъци. В съответствие с дефиницията „замърсителят плаща" разходите по предварителното третиране се извършват от лицата, при чиято дейност се образуват.

Предварителното третиране на смесените битови отпадъци, образувани от домакинствата е отговорност на Общинска администрация, тъй като населението заплаща за тях „такса битови отпадъци". Отговорността за третиране на останалите отпадъци, образувани извън организираната система по сметосъбиране и сметоизвозване е на причинителите и притежателите им.

Съгласно § 1 от горецитираната Наредба №6 "Предварително третиране" са всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците с цел да се намали обемът им или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им.

Предварителното третиране има за цел отделяне на оползотворими компоненти от общия поток на отпадъците преди окончателното им депониране или подготовка за оползотворяването им. Чрез сепарирането обемът на отпадъците за депониране се намалява значително, с което се удължава експлоатационния срок на депата.

За постигане на целите за рециклиране, както и извличане на максимално количество оползотворими и рециклируеми отпадъци от общия поток и предотвратяване на постъпването им на депото, Община Търговище е предприела мерки за преминаването на образуваните битови отпадъци през инсталация за предварително преработване, преди депониране. За целта са проведени процедури по реда на Закона за обществените поръчки /ЗОП/ и е сключен договор със сдружение ДЗЗД „Екосорт-Търговище" за предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

Към момента всички смесени битови отпадъци от територията на град Търговище постъпват в инсталацията за тяхното третиране, като тенденцията е към постепенно увеличаване количеството на третираните отпадъци и включване на всички населени места.

От месец април 2014 г. на инсталацията е монтирано сито, което отделя фракцията от общия поток отпадъци, представляваща пепел, пръст и други минерали, попаднали в контейнерите за отпадъци заедно с битовия отпадък. Получените количества фракция се оползотворяват, чрез запръстяване на работните участъци на Регионалното депо.

С оглед предприетите мерки от страна на администрацията за третиране на отпадъците, бъдещите количествата, които ще постъпват на депото през годините ще намаляват, с което се цели и постигането на Регионалните целите за намаляване депонирането на отпадъците.

За съжаление обаче тази мярка е крайно недостатъчна за изпълнение на целите за рециклиране и ограничаване на количествата на депонираните отпадъци.

За достигане на заложените проценти в Закона за управление на отпадъците е необходимо предприемане най-малко на следните мерки:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Поетапно увеличаване на системата от цветни контейнери за разделно събиране на отпадъците от опаковки;
- Третиране на всички отпадъци от населените места на територията на Община Търговище, преди тяхното депониране;
- Създаване на система за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от територииите за обществено ползване, паркове, градини, ресторанти, заведения за бързо хранене и др.;
- Създаване на системи за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци;
- Създаване на системи и организиране на кампании за разделно събиране на опасни отпадъци от потока битови отпадъци /вкл. батерии, акумулатори, електрическо и електронно оборудване, газоразрядни лампи, отпадъци от черни и цветни метали, отпадъци от бои, лакове и др./
- Създаване на системи за разделно събиране, третиране, оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци;

За изпълнение на гореописаните мерки, със Закона за управление на отпадъците са въведени отчисления за депониране на отпадъци на Регионалните депа, както и такива за следексплоатационните им грижи. Отчисленията за депониране на отпадъците целят ограничаването количеството на депонираните отпадъци и насочване на местните администрации към търсене на други методи за тяхното третиране, според определената йерархия за третиране на отпадъците. Тъй като сумите, които се начисляват са за тон депониран отпадък и нарастват всяка година е наложително приоритетно да се търсят варианти за изграждане на съоръжения за третиране на различните потоци отпадъци, както и на системи за тяхното разделно събиране.

Натрупаните средства се изразходват от Общините именно за такива съоръжения, което дава и допълнителен стимул за изграждането на същите.

Съгласно целите в Закона за управление на отпадъците :

1. Най-късно до 2020 г. трябва да се ограничат количествата на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на отпадъците;
2. Най-късно до 2020 г. – подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

Изпълнението на целите се постига, чрез предприемане на определени мерки за поетапното им изпълнение:

- За изпълнението на целта за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци е необходимо предприемане на следните действия:
  - Изграждане на съоръжение/инсталация за третиране на биоразгадими отпадъци.
  - Изграждане на система за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от паркове, градини, територии за обществено ползване, домакинства, поддръжка на зелени площи и др.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Създаване на организация по събирането на отпадъците и ясна отчетност на количествата и видовете събрани отпадъци;

За изпълнение на целите трябва да има изготвени графици за събиране на отпадъците от градините, парковете, ресторантите, домакинствата и др. Предвид характера на отпадъка трябва да се има предвид , че той не може да се съхранява както смесените отпадъци и неговата честота на събиране и извозване трябва да бъде поне на 2-3 дена. При събирането трябва да се води ясна отчетност на събраните количества биоразградими отпадъци по видове и кодове, съгласно Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, трябва да се отчитат количествата на предадените от гражданите и фирмите отпадъци, както и количествата на образувания материал след неговото третиране. Всички тези дейности по отчитане са необходими за доказване на изпълнението на целите, т.е. ако Общината събира разделно отпадъците, но не води точна отчетност за събраните, образувани и оползотворени отпадъци, то същите няма как да бъдат признати като изпълнение на целите по Закона за управление на отпадъците.

Съвкупността от всички тези мероприятия и мерки ще доведе до изграждане на една ефикасна система за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците. Чрез поетапното постигане и прилагане ще се изпълнят задълженията на Общината за разделното събиране на отпадъците, ще намалеят количествата на депонираните биоотпадъци на Регионалното депо, вследствие на което и таксите за депониране на отпадъците ще намаляват.

- За постигането на заложените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници е необходимо разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на отпадъците и третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

За целта, Община Търговище е започнала да предприема мерки съвместно с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки /Ооп/ „Екобулпак„ АД. Организацията е дългогодишен партньор на Общината за постигане на резултатност относно разделното събиране на отпадъците. От самото изграждане на системата, целите на двете страни са насочени към по-висока резултатност и информираност на гражданите. С всяка година броя на контейнерите и точките на разположение се увеличават за по-голяма достъпност на гражданите до тях.

Към 2014 година в Община Търговище има изградена ефективна двуцветна система, състояща се от жълти контейнери- за събиране на хартия, картон, пластмаса и метал и зелени контейнери – за събиране на стъклени опаковки; Към този момент системата обхваща територията на град Търговище и четири села – с.Васил Левски, с.Лиляк, с.Разбойна и с.Стража.

За достигане на Националните цели за разделно събиране на отпадъци и обхващане на по- голям процент население целите на администрацията са насочени към поетапно увеличаване на населените места, обхванати от системите за разделно събиране.

Друга мярка е третирането на отпадъците, преди тяхното депониране, което може да стане, чрез сепариране.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Сепарирането е известен и работещ метод, който е по-лесно осъществим, като при него отпадъците се разделят ръчно или механично по компоненти и от общият поток битов отпадък се извличат оползотворимите и рециклируеми отпадъци. Останалите след сепарирането отпадъци, които не могат да бъдат използвани се депонират на депо за неопасни отпадъци и/или в съоръжения за термично третиране.

И тук, както и при предната цел е много важна комуникацията със жителите на Общината, като те трябва да разберат ясно отговорностите си . Необходимо е непрекъсната информираност и отговорност за разделното събиране на отпадъците.

Домакинствата трябва ефективно да започнат разделянето на отпадъците и ползването на цветните контейнери, за да не се налага Общината да прави разход за сепариране на отпадъците, а да насочи тези средства към подобряване на системите и изграждане на съоръжения за третиране на различните видове отпадъци.

През 2013 г. Община Търговище е провела обществена поръчка по реда на Закона за обществените поръчки с предмет: „ *Предоставяне на услуги на Община Търговище по предварително третиране натвърди битови неопасни отпадъци, включващи сортиране и оползотворяване на отпадъци, генерирани на територията на Община Търговище, преди тяхното депониране”.*

Вследствие на това е избран изпълнител и е сключен договор с ДДЗД „Екосорт Търговище” със срок на изпълнение 5 години /60 месеца/. Съгласно условията на договора, услугите по предварително третиране на отпадъците се извършват на площадка, разположена в промишлената зона на гр.Търговище.

Годишното количество битов отпадък, което се генерира от жизнената, търговска, производствена и други дейности, от жителите и обитателите на общината, възлиза на около 16 000 тона. Обект на дейностите по предмета на поръчката, представляват смесените битови отпадъци, с код 20 03 01 от Наредбата №2 за класификация на отпадъците. Основните източници на тези отпадъци са:

- битов отпадък генериран от домакинствата;
- битов отпадък от административни, социални и обществени сгради;
- -отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, заведения за обществено хранене, когато нямат характер на опасни отпадъци.

<u>Описание на инсталацията за предварително третиране на отпадъците</u>

Инсталацията, на която се третират отпадъците на Община Търговище се намира в промишлена зона на град Търговище и е собственост на „Екобулпак”АД. Същата е предоставена на фирма „Екокомерс” ЕООД на договорни отношения за експлоатация.

След проведена процедура по Закона за обществените поръчки /ЗОП/ за изпълнител е определено и е сключен договор с ДЗЗД „Екосорт Търговище”. Дружеството е регистрирано

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

по ЗЗД в регистъра по Булстат и представлява обединение между две юридически лица, регистрирани в търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията, а именно: Екокомерс" ЕООД с дялово участие 99% и „Екобулсорт"ЕАД – 1%, разполагащи със съответните документи по чл.35 от ЗУО за дейности с отпадъци. Услугите по предварително третиране на смесени битови отпадъци с код 20 03 01 се осъществяват от Екокомерс ЕООД въз основа на Разрешителен документ №15-ДО-229-00 от 10.12.2012 г. издаден от Директора на РИОСВ- Шумен.

Съгласно предложената технология, пристигналите на площадката за предварително третиране на отпадъци автомобили със смесени битови отпадъци се измерват на автокантар, разположен на входа на площадката, след което се разтоварват в отсек за постъпващи отпадъци. След това се извършва първоначална инспекция, като се отделят едрогабаритни и други неподлежащи на рециклиране отпадъци, които се събират в контейнери и се извозват на депото за обезвреждане. Технологичният процес се основава на принципа на позитивното отсортиране – от общият поток да се отнемат само оползотворимите суровини – фолия, хартия, пластмаси, метали.

Инсталацията за предварително третиране се състои от няколко сектора – входящ сектор, сепариране, бункерно пространство и балиране.

Входящият сектор е отделен от площадката за постъпващи отпадъци с цел предпазване на съоръженията от замърсяване и повреждане и се състои от транспортьори. Отпадъците се зареждат в бункер посредством кошов товарач и върху транспортьора се извършва втора инспекция.

Отпадъците се извеждат с наклонен транспортьор и се прехвърлят върху хоризонтален лентов транспортьор за сепариране, който влиза в кабината за сепариране. Тя е затворено помещение, с естествено и изкуствено осветление и климатизация. В нея се извършва основната дейност по сепарирането на отпадъка – от двете страни на преминаващия транспортьор са обособени работни места за ръчно отделяне и разделяне по видове на оползотворимите отпадъци: минимум пластмаси, хартия, PET бутилки, метали, RDF /калорични отпадъци за изгаряне с оползотворяване на енергията/.

Работещите вземат определения за тяхното работно място вид отпадък от повърхността на лентата и го пускат през специални отвори, в бункерно пространство под нея. То е разделено с прегради, в които да се събират съответните материали.

След това суровините се отвеждат до хидравлична преса за балиране, която оформя бали, като връзването им става автоматично. Балите излизат от пресата в пространството на депото за бали, където се подреждат посредством газокар. От там се изнасят и складират в склад за бали, от където се извозват към крайни предприятия за оползотворяване при натрупването на достатъчно количество.

Остатъците от неоползотворими отпадъци се събират в контейнер, в който след напълването му се извозват до Регионалното депо за крайно обезвреждане.

Съгласно условията на договора, Изпълнителят следва да отсортира и да предаде за оползотворяване минимум 10% отпадъци спрямо входа от общото тегловно количество твърд битов неопасен отпадък, за съответния период, доставен от община Търговище.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Видовете суровини от отсортирания отпадък са хартия, пластмаси, фолиа и други видове полимерни материали, метали и др. подобни.

Задължение на избрания Изпълнител е цялостно организиране по експлоатацията и поддръжката на инсталацията, включително осигуряване на работници и поддържаща техника. Организацията и разходите за транспортиране на отпадъците до сепариращата инсталация и за транспортиране и предаване за обезвреждане на останалите след сепариране отпадъци са за сметка на Възложителя.

4. Депониране. Регионално депо за неопасни отпадъци .

Община Търговище разполага с депо, находящо се в с.Пайдушко, което функционира от 1996 г. Същото е изградено по проект изработен от бившето „Научно-производствено предприятие по комунално стопанство" гр. Бургас през 1983 г. Проектният му капацитет е 393 800 m^3. Експлоатацията му е започнала на 02.08.1996 г. Първоначално в него са депонирани отпадъците от град Търговище, а след въвеждане на система за събиране на отпадъците от цялата община (2007г.) там се депонират всички твърди неопасни отпадъци на Общината.

През 2005 г. по инструкция на Министерство на околната среда и води /МОСВ/ за него е изготвен План за привеждане в съответствие с изискванията на *Наредба №8 от 24.08.2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.* Планът е изготвен в съответствие с *Указания за разработване на планове за привеждане на съществуващи депа за отпадъци в съответствие с нормативните изисквания, утвърдени със Заповед №РД-1242 от 24.11.2004 г.* на министъра на околната среда и водите. Същият е утвърден от Регионална инспекция по околна среда и води – гр.Шумен с Решение №00-01-00/07.10.2005 г.

От 2009 г. депото на Община Търговище в с.Пайдушко е определено за Регионално с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците/НПУДО/, което да се ползва от Общините Търговище и Попово. Към момента то е единственото регламентирано депо за обезвреждане на отпадъците на територията на двете Общини.

Община Търговище не разполага с депа в експлоатация на територията си, които не съответстват на европейските изисквания, определени с Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъците.

Съгласно Заповед № 307/24.06.1996 г. на кмета на община Търговище депото е безвъзмездно предоставено за стопанисване и управление на "БКС-Търговище" ЕООД. Избраната технология на депониране се осъществява посредством уплътняването на отпадъците с булдозер и последващото им запръстяване с пръст или инертни материали. Депонирането и обезвреждането на отпадъците се извършва по приетата в проекта и одобрена технология включваща следните дейности:

- изграждане на клетки с височина 1,5 м;
- разстилане отпадъците на пластове;
- уплътняване на отпадъците с булдозер;
- запръстяване на отпадъците с почвен слой с дебелина 30 см.;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- уплътняване на отпадъка и запръстяващия слой.

Запръстяването се извършва в срок 24 часа след разтоварването на отпадъците. На терен на депото Операторът осигурява запас от пръст или инертни материали достатъчен за запръстяване на отпадъците поне за три дни. В случай, че отпадъците не бъдат своевременно запръстени, те се обработват с инсектицидни препарати, не по-късно от 48 часа след депонирането им на депото.

За определяне на политиките по управление на отпадъците и за изграждане на отделните системи за разделното им събиране и намаляване на количествата на депонираните отпадъци е необходимо да се проследи количеството на образуваните отпадъци през годините и да се определи тяхното третиране.

В следващата таблица е показано количеството на постъпилите за депониране смесени отпадъци на Регионалното депо в с.Пайдушко през годините, като от 2009 г. са включени и образуваните отпадъци от Община Попово:

Таблица 4.1.

Видове отпадъци	**2008 г.**	**2009 г.**	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013 г.**
Производствени	94,500	1 459.54	1 385.29	2 573.03	2 617.58	3 087.30
Битови	36 354,020	38 126.31	32 915.68	22 496.12	22 057.26	21 472.67
Общо годишно:	36 448,520	39 585.85	34 300.97	25 069.15	24 674.84	24 559.97

Със въвеждането на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки се наблюдава тенденция към намаляване на количествата депонирани отпадъци на Регионалното депо от Община Търговище. Чрез непрекъснато разширяващата се система от цветни контейнери на територията на Общината, се увеличава и количеството на предадените за рециклиране и оползотворяване отпадъци, както и намалява количеството на депонирани такива.

Общо събраните и предадени за оползотворяване отпадъци от разделното събиране на отпадъците за периода от създаване на системата до последният период на отчитане - 2013 г., които не са постъпили на Регионалното депо са както следва:

Таблица 4.2..

Видове отпадъци	**2008 г.**	**2009 г.**	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013 г.**
Хартия и картон	0,244 т.	0,976	1,920	35,200	67,360	258.010

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Стъкло	10,270	37,670	21,100	39,520	82,460	103.736
Пластмаса	3,826	2,600	0,890	0,180	503,060	48.334

От изложените данни ясно се вижда, че с годините различните мероприятия като увеличаване на броя на контейнерите за разделно събиране, увеличаване на точките на разположение, организиране на различни кампании за популяризиране сред населението, количеството на разделно събраните отпадъци рязко се увеличава. Практиката показва, че организирането на различни кампании води до увеличаване на отговорността на жителите на Общината към опазването на околната среда. Популяризирането на разделното събиране от администрацията е насочено и към подрастващите, като целта е създаване на ранно екологично съзнание в тях и създаване на чувство за отговорност към заобикалящата ни среда.

Регионалното депо за неопасни отпадъци на Общините Търговище и Попово е разположено на около 15 км югозападно от град Търговище в имот №000044, местност „Кедик Балкан". Общата площ е 163,569 дка. Достъпът до него е по път III-4009 (Търговище – Лиляк) от РПМ и общински пътища TGV 1017 и TGV 1053 (Лиляк – Пайдушко).

От 2007 г. Община Търговище има изготвен план за закриване на депото в с.Пайдушко, който е съгласуван и одобрен от Директора на РИОСВ-Шумен с №4527/05.09.2007 г. Съгласно проектната документация на депото, неговата експлоатация е предвидена до 2014 г. Тъй като реално в клетката за депониране на отпадъци има още капацитет е извършено ново преизчисляване на натрупаните отпадъци, заетия и свободния капацитет. В резултат на това е установено, че клетката може да поеме още до 100 000 тона отпадъци, което сравнено с отпадъците, които се депонират от Общините Търговище и Попово – 25 000 т/год. увеличава експлоатацията на клетката с още 3-4 години.

Поискано е разрешение от МОСВ за увеличаване на капацитета на депото, в резултат, на което същото е дадено с издаване на Ново Комплексно разрешително на депото с Решение №269-Н0-И0-А0/2014 г. на Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда/ИАОС/. С него капацитета на регионалното депо е увеличен с още 100 000 тона, т.е. експлоатацията на клетката ще продължи до 2017-2018 г. Средствата за закриване на клетката ще се осигурят от отчисленията, които Общините Търговище и Попово плащат на тон депониран отпадък на депото по чл.60 от Закона за управление на отпадъците. Едновременно с увеличаване капацитета на съществуващата клетка е изготвена и проектна документация за изграждане на нова клетка за депониране на отпадъците, която ще се намира непосредствено до съществуващата.

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците, Общините, включени във всеки от регионите, определени с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците (НПУДО 2009-2013г)., създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от Регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци.

В изпълнение на това на 03.02.2011 г. е създадено **Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) за регион Търговище**, състоящо се от председател – кмета на Община Търговище и членове – кмета на Община Попово.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Целта на сдружението е взаимно подпомагане между Общините при третирането и обезвреждането на отпадъците им. Чрез използването в един регион на едно общо депо от участващите в региона Общини се цели намаляване на разходите по експлоатацията на съществуващите депа и намаляване на вредното им въздействие върху компонентите на околната среда. Също така насоките на екологичното законодателство са постепенно преминаване към други методи за третиране на отпадъците, освен депониране. За целта са създадени Регионалните сдружения, с които, чрез общи финансови ресурси да се търси най-икономичния и екологичен начин третирането на отпадъците.

Във връзка с определянето на депото за Регионално и новото екологично законодателство е необходимо същото да се разшири и модернизира за да покрива минималните изисквания на Директива 1999/31/ЕО за депониране на отпадъците и да допринася за създаването на ефективна самоиздържаща се система за управление на отпадъците. Тъй като капацитета на клетката е почти изчерпан и експлоатацията й ще продължи още 3-4 години, Общините са предприели действия за изграждане на нова клетка за депониране на отпадъци, находяща се непосредствено до съществуващата.

Дейностите по отреждане на терена и изготвяне на всички необходими документи за новата клетката са започнали още от 2008 г. На 29.12.2008 г. между Община Търговище и МОСВ е подписан Договор № 58231- С032 за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.” за проект «*Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект за интегрирано управление и обезвреждане на отпадъците на Общините Търговище и Попово»*. След откриване на процедури по реда на ЗОП, Община Търговище е изпълнила следните дейности: Предварителни проучвания; Геодезично, инженерно-геоложко, хидрогеоложко и хидроложко проучване; Анализ на ползите и разходите; Морфологичен анализ на генерираните отпадъци. При сключване на Договора условията, поставени от оперативната програма са за последващо финансиране за изпълнение на СМР до фаза Идеен проект. След промяна на концепцията за финансиране на по-късен етап от изпълнението на договора, новите изисквания за финансиране на СМР са да бъде налице технически проект. Вследствие на гореизложеното, през 2011 година договорът е прекратен, чрез Споразумение между двете страни. Тъй като за изграждане на клетката са необходими още документи, Общините със свое финансиране до момента са извършили следните дейности:

- изготвен е Подробен устройствен план /ПУП/ на обекта;
- проведени са процедури по реда на глава Шеста от Закона за опазване на околната среда, като е изготвена Информация по приложение №2 към чл.6 от Наредбата за ОВОС и Оценка по чл.99а от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) за доказване на Най-добри налични техники /НДНТ/, които са одобрени от РИОСВ и ИАОС;
- издадено е Решение на Директора на РИОСВ –Шумен, с което се постановява да не се извършва ОВОС за инвестиционно намерение „Изграждане на нова клетка за депониране на неопасни отпадъци от Общините Търговище и Попово”;
- внесено е предложение до Комисията по земите към МЗХ и е издадено Решение за промяна предназначението на земеделски земи, с което е утвърдена площадка за изграждане на „Регионално депо за неопасни отпадъци за Общините Търговище и Попово”;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Проведена е обществена поръчка за избор на изпълнител за Работно проектиране на „Регионално депо за неопасни отпадъци за Общините Търговище и Попово", вследствие на която е сключен Договор с фирма „Нипроруда"ООД. На 28.01.2014 г. фирмата е предала готовите работни проекти на Община Търговище. След приемането им същите са своевременно съгласувани със следните институции: Регионална здравна инспекция /РЗИ/, „Водоснабдяване и канализация" ЕООД /ВиК-Търговище/, Пожарна безопасност и защита на населението /ПБЗН/.
- Изготвена е Оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите съгласно Закона за устройство на територията/ЗУТ/ от независим консултант;

Предстои кандидатстване за държавно финансиране на Строително- монтажните работи за изграждане на новата клетка, които по количествено- стойностна сметка възлизат на 5 675 774 лв. .

Самото изграждане на клетката ще продължи около 2 години, тъй като терена, предвиден за клетката е много труден и с голям наклон, което ще затрудни изкопните работи. След осигуряване на финансиране ще се избере изпълнител по реда на Закона за обществените поръчки. Експлоатацията на новата клетка ще продължи в зависимост от натрупаните отпадъци, като отреденият терен за депониране е 30 000 $м^2$, а капацитета за депониране на отпадъците - 377 000$м^3$.

От началото на експлоатацията на съществуващата клетка на депото през 1996 г. до момента негов оператор е Общинска фирма „БКС-Търговище"ЕООД. Първоначално стопанисването на депото е предадено на фирмата, чрез Заповед на кмета на Община Търговище, а в последствие, чрез обществена поръчка по реда на Закона за обществените поръчки, които се провеждат ежегодно. Разходите по стопанисването на депото се поделят между двете Общини, според процента на депонираният отпадък от двете Общини, а именно: Община Търговище -77%, Община Попово -23 %.

Съгласно Закона за опазване на околната среда (ЗООС), депото попада в обхвата на приложение №4 - *Депа, приемащи над 10 т. отпадъци на денонощие или с общ капацитет над 25 000 т., с изключение на депата за инертни отпадъци* . Във връзка това през 2008 г. с Решение №269-Н0-И0-А0/2008 г. на Министерство на околната среда и водите е издадено Комплексно разрешително /КР/. Според него дневният капацитет на депото е 86 тона, а общият е 364 000 тона, а със промяната и издаването на ново КР капацитета е увеличен с още около 100 000 тона.

Съгласно новото КР разрешеният капацитет на съществуваща клетка е следният:

№	Инсталация	Позиция на дейността по Приложение № 4 на ЗООС	Капацитет [t/24h]	Капацитет [t]
1	Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Търговище и Попово – гр. Търговище	5.4	86	474 000

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Срока на експлоатация на клетката е до запълване на посочения в разрешителното капацитет, който към 01.2014 г. е 366 067 тона, т.е. остава свободен капацитет до запълване на клетката 107 933 тона. Средно годишното количество на депонираните отпадъци от Общините Търговище и Попово, както и от фирмите, депониращи производствени отпадъци е около 25 000 тона.

Съгласно условията поставени с КР №269-Н1/2014 г. Регионалното депо може да приема на територията на площадката само следните отпадъци с код и наименование, съгласно Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, в общо количество до 30 000 тона/година, с цел тяхното обезвреждане /D 5 – специално проектирани депа/:

Код	**Наименование**
02 01 01	Утайки от измиване и почистване
02 01 03	Отпадъци от растителни тъкани
02 01 04	Отпадъци от пластмаси (с изключение на опаковки)
02 01 07	Отпадъци от горското стопанство
02 01 09	Агрохимични отпадъци, различни от упоменатите в 02 01 08
02 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 03 01	Утайки от измиване, почистване, белене, центрофугиране и сепариране/разделяне
02 03 02	Отпадъци от консерванти
02 03 04	Материали, негодни за консумация или преработване
02 03 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 03 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 04 01	Почва от измиване и почистване на захарно цвекло
02 04 02	Нестандартен калциев карбонат (сатурачна кал)
02 04 03	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 04 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 05 01	Материали, негодни за консумация или преработване
02 05 02	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 05 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 06 01	Материали, негодни за консумация или преработване
02 06 02	Отпадъци от консерванти
02 06 03	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 06 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 07 01	Отпадъци от измиване, почистване и механично раздробяване на суровини
02 07 02	Отпадъци от алкохолна дестилация
02 07 03	Отпадъци от химично обработване
02 07 04	Материали, негодни за консумация или преработване
02 07 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 07 99	Отпадъци, неупоменати другаде
03 01 01	Отпадъци от корк и дървесни кори

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

03 01 05	Трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, талашитени плоскости и фурнири, различни от упоменатите в 03 01 04
03 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
03 03 01	Отпадъчни кори и дървесина
03 03 02	Утайки от зелена луга (от оползотворяване на отпадъчна луга)
03 03 05	Утайки от обезмастиляване при рециклиране на хартия
03 03 07	Механично отделени отпадъци от процеса на получаване на целулоза чрез развлакняване на отпадъчна хартия и картон
03 03 08	Отпадъци от сортиране на хартия и картон, предназначени за рециклиране
03 03 09	Отпадъчен шлам, съдържащ вар
03 03 10	Отпадъчни влакна, утайки от механична сепарация, съдържащи влакна, пълнители и покривни материали
03 03 11	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им, различни от упоменатите в 03 03 10
03 03 99	Отпадъци, неупоменати другаде
04 01 01	Леш и изрезки от варосвани кожи,
04 01 02	Отпадъци от варосване на кожа
04 01 07	Утайки, в частност от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, несъдържащи хром
04 01 08	Отпадъци от издъбена кожа, съдържащи хром (хромов шпалт, стружки, изрезки, прах от шлайфане на кожа),
04 01 09	Отпадъци от апретиране, крайна завършваща обработка на кожи
04 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
04 02 09	Отпадъци от смесени материали (импрегниран текстил, еластомер, пластомер)
04 02 10	Органични вещества от природни суровини (напр. мазнини, восъци)
04 02 15	Отпадъци от апретиране, крайна завършваща обработка, различни от упоменатите в 04 02 14
04 02 17	Багрила и пигменти, различни от упоменатите в 04 02 16
04 02 21	Отпадъци от необработени текстилни влакна
04 02 22	Отпадъци от обработени текстилни влакна
04 02 99	Отпадъци, неупоменати другаде
05 07 99	Отпадъци, неупоменати другаде
06 05 03	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 06 05 02
07 01 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 07 01 11
07 02 15	Отпадъци от добавки, различни от упоменатите в 07 02 14
07 03 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им, различни от упоменатите в 07 03 11
07 04 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им, различни от упоменатите в 07 04 11
07 05 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 07 05 11
07 05 14	Твърди отпадъци, различни от упоменатите в 07 05 13
07 06 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 07 05 11
07 07 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	от упоменатите в 07 07 11
08 01 12	Отпадъчни бои и лакове, различни от упоменатите в 08 01 11
08 01 14	Утайки от бои или лакове, различни от упоменатите в 08 01 13
08 01 18	Отпадъци от отстраняване на бои или лакове, различни от упоменатите в 08 01 17
08 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
08 02 01	Отпадъчни покривни прахове
08 02 02	Утайки от воден разтвор, съдържащи керамични материали
08 02 99	Отпадъци, неупоменати другаде
08 03 07	Утайки от воден разтвор, съдържащи печатарски мастила
08 03 15	Утайки от печатарски мастила, различни от упоменатите в 08 03 14
08 03 18	Отпадъчен тонер за печатане, различен от упоменатия в 08 03 17
08 04 10	Отпадъчни лепила/адхезиви и уплътняващи материали, различни от упоменатите в 08 04 09
08 04 12	Утайки от лепила/адхезиви и уплътняващи материали, различни от упоменатите в 08 04 11
08 04 14	Утайки от водни разтвори, съдържащи лепила/адхезиви или уплътняващи
08 04 99	Отпадъци, неупоменати другаде
09 01 07	Фотографски филми и фотохартия, съдържащи сребро или сребърни съединения
09 01 08	Фотографски филми и фотохартия, несъдържащи сребро или сребърни съединения
10 01 01	Сгурия, шлака и дънна пепел от котли (с изключение на пепел от котли, упомената в 10 01 04)
10 01 02	Увлечена/летяща пепел от изгаряне на въглища
10 01 03	Увлечена/летяща пепел от изгаряне на торф и необработена дървесина
10 09 03	Шлака от пещи
10 09 08	Използвани отпадъчни леярски сърца, матрици и пресформи, различни от упоменатите в 10 09 07
10 09 10	Прах от отпадъчни газове, различен от упоменатия в 10 09 09
10 09 12	Други частици, различни от упоменатите в 10 09 11
10 09 14	Отпадъчни свързващи материали различни от упоменатите в 10 09 13
10 09 99	Отпадъци, неупоменати другаде
10 10 08	Използвани отпадъчни леярски сърца, матрици и пресформи, различни от упоменатите в 10 10 07
10 10 10	Прах от отпадъчни газове, различен от упоменатия в 10 10 09
10 10 12	Други частици, различни от упоменатите в 10 10 11
10 10 14	Отпадъчни свързващи вещества, различни от упоменатите в 10 10 13
10 10 99	Отпадъци, неупоменати другаде
10 12 01	Отпадъчна смес преди термично обработване
10 12 03	Прахови частици и прах
10 12 05	Утайки и филтърен кек от пречистване на газове
10 12 06	Отпадъчни леярски форми
10 12 08	Отпадъчни керамични изделия, тухли, керемиди, плочки и строителни материали (след термично обработване)
10 12 10	Твърди отпадъци от пречистване на отпадъчни газове, различни от

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	упоменатите в 10 12 09
10 12 12	Отпадъци от глазиране, различни от упоменатите в 10 12 11
10 12 13	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване
10 12 99	Отпадъци, неупоменати другаде
10 13 01	Отпадъчна смес преди термично обработване
10 13 04	Отпадъци от калциниране и хидратиране на вар
10 13 06	Прахови частици и прах (с изключение на 10 13 12 и 10 13 13)
10 13 07	Утайки и филтърен кек от пречистване на газове
10 13 10	Отпадъци от производство на азбесто-цимент, различни от упоменатите в 10 13 09
10 13 11	Отпадъци от композитни материали на циментова основа, различни от упоменатите в 10 13 09 и 10 13 10
10 13 13	Твърди отпадъци от пречистване на газове, различни от упоменатите в 10 13 12
10 13 14	Отпадъчен бетон и утайки от бетон
10 13 99	Отпадъци, неупоменати другаде
11 01 10	Утайки и филтърен кек, различни от упоменатите в 11 01 09
11 01 14	Отпадъци от обезмасляване, различни от упоменатите в 11 01 13
11 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
12 01 05	Стърготини, стружки и изрезки от пластмаси
12 01 15	Утайки от машинно обработване, различни от упоменатите в 12 01 14
12 01 17	Отпадъчни материали от струйно почистване на повърхности/ бластиране, различни от упоменатите в 12 01 16
15 02 03	Абсорбенти, филтърни материали, кърпи за изтриване и предпазни облекла, различни от упоменатите в 15 02 02
16 01 12	Спирачни накладки, различни от упоменатите в 16 01 11
16 01 22	Компоненти, неупоменати другаде
16 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
16 02 16	Компоненти, отстранени от излязло от употреба оборудване, различни от упоменатите в код 16 02 15
16 03 04	Неорганични отпадъци, различни от упоменатите в 16 03 03
16 03 06	Органични отпадъци, различни от упоменатите в 16 03 05
16 11 04	Други облицовъчни и огнеупорни материали от металургични процеси, различни от упоменатите в 16 11 03
17 01 07	Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06
17 02 01	Дървесен материал
17 03 02	Асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01
17 05 06	Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05
17 05 08	Баластра от релсов път, различна от упоменатата в 17 05 07
17 06 04	Изолационни материали, различни от упоменатите в 17 06 01 и 17 06 03
17 09 04	Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03
18 01 04	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции (например превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло за еднократна употреба, памперси
18 02 03	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции
19 01 12	Дънна пепел и шлака, различни от упоменатите в 19 01 11
19 01 14	Увлечена/летяща пепел, различна от упоменатата в 19 01 13,
19 02 03	Предварително смесени отпадъци, съставени само от неопасни отпадъци
19 02 06	Утайки от физико-химично обработване, различни от упоменатите в 19 02 05
19 02 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 03 05	Стабилизирани отпадъци, различни от упоменатите в 19 03 04
19 03 07	Втвърдени отпадъци, различни от упоменатите в 19 03 06
19 05 01	Некомпостирани фракции от битови и сходни с тях отпадъци
19 05 03	Нестандартен компост
19 05 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 08 01	Отпадъци от решетки и сита
19 08 02	Отпадъци от песъкоуловители
19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места
19 08 12	Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11
19 08 14	Утайки от други видове пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатия в 19 08 13
19 08 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 09 01	Твърди отпадъци от първоначално филтруване и от сита и решетки
19 09 02	Утайки от избистряне на вода
19 09 03	Утайки от декарбонизиране
19 09 04	Отработен активен въглен
19 09 05	Наситени или отработени йоннообменни смоли
19 09 06	Разтвори и утайки от регенерация на йонообменници
19 09 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 10 04	Лека прахообразна фракция и прах, различни от упоменатите в 19 10 03
19 10 06	Други фракции, различни от упоменатите в 19 10 05
19 12 07	Дървесни материали, различни от упоменатите в 19 12 06,
19 12 08	Текстилни материали
19 12 09	Минерали (например пясък, камъни)
19 12 12	Други отпадъци (включително смеси от материали) от механично третиране на отпадъци, различни от упоменатите в 19 12 11
20 01 08	Биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене
20 01 10	Облекла
20 01 11	Текстилни материали
20 01 25	Хранителни масла и мазнини
20 01 28	Бои, мастила, лепила/адхезиви и смоли, различни от упоменатите в 20 01 27
20 01 38	Дървесни материали, различни от упоменатите в 20 01 37
20 01 41	Отпадъци от почистване на комини
20 01 99	Други фракции, неупоменати другаде
20 02 01	Биоразградими отпадъци
20 02 02	Почва и камъни
20 02 03	Други биоразградими отпадъци
20 03 01	Смесени битови отпадъци,
20 03 02	Отпадъци от пазари

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

20 03 03	Отпадъци от почистване на улици
20 03 04	Утайки от септични ями
20 03 06	Отпадъци от почистване на канализационни системи
20 03 07	Обемни отпадъци
20 03 99	Битови отпадъци, неупоменати другаде

Разрешено е и оползотворяване на следните видове отпадъци в общо количество до 10000 t/y:

17 01 01	Бетон
17 01 02	Тухли
17 01 03	Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия
17 01 07	Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06
17 05 04	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03
17 05 06	Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05
19 12 09	Минерали (например пясък, камъни),
20 02 02	Почва и камъни

Отпадъците се приемат на депото след предварително уточнен график, въз основа на сключен договор между оператора, Община Търговще и притежателя на отпадъците. При сключване на договора или най- късно до първата доставка на отпадъците, притежателите са длъжни да предоставят на оператора документ, утвърден от контролните органи за основно охарактеризиране на отпадъците в съответствие с т.1.1., Раздел 1, Част I на Приложение № 1 от *Наредба № 6/27.08.2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*, в това число:

- информация за произхода на отпадъците и процеса, в резултат на който се образуват;
- данни за състава, свойствата на отпадъците и поведението им при излужване;
- резултатите от изпитване, които да доказват, че отпадъците отговарят на критериите за приемане, установени в Раздел III на Наредба № 6/27.08.2013г. и Част I на Приложение № 1 от същата наредба и може да бъдат приети на депото;
- границите на изменение на състава и свойствата за отпадъците, които се образуват редовно от един и същи процес, както и ключовите параметри, които трябва да се изпитват при установяване на съответствието;
- описание на извършеното предварително третиране на отпадъците преди депонирането им или посочване на причините, поради които не е необходимо;

Необходимо е и представяне на Работен лист за класификация на отпадъците, утвърден от Регионалната инспекция по околна среда. При изрядност на всички документи, отпадъците се приемат на депото, като на място се прави оглед и сравнение на отпадъците с описанието в документацията, след което се измерва тяхното тегло на електронна везна и данните се записват в отчетна книга оформена по реда на Наредба №2 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичните регистри;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Съгласно условията на Комплексното разрешително не се разрешава извършване на дейност по обезвреждане, обозначена с код D 5 (специално изградени депа), на Регионалното депо за неопасни отпадъци за общините Търговище и Попово на следните видове отпадъци:

1. течни отпадъци;
2. отпадъци, определени с Наредба №2/23.07.2004г. за класификация на отпадъците като експлозивни, корозивни, оксидиращи, леснозапалими или запалими;
3. болнични и други клинични отпадъци от хуманното и ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност, които с Наредба №2 за класификация на отпадъците са класифицирани като инфекциозни;
4. излезли от употреба гуми, с изключение на велосипедни гуми и гуми с външен диаметър над 1400 мм, в т.ч.:

   а) цели гуми - без тези, които се влагат като материал в строителството на депа;

   б) нарязани гуми;

5.отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа съгласно приложение № 1 на *Наредба № 6/27.08.2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*.

5. Термично третиране

На територията на Община Търговище няма изградени съоръжения и/или инсталации за термично третиране на отпадъците, като Общините, включени в Регионалното сдружение за управление на отпадъците не обмислят такъв вариант поради големите инвестиции, необходими за изграждането на такова съоръжение.

На територията на Общината Търговище в с.Дралфа има проявен частен интерес за изграждане на „Инсталация за производство на електроенергия от RDF и биомаса с мощност до 1 MW”.

За целите на намерението инвеститорите „Алтернативна Енергия Търговище” ООД са закупили имот в с.Дралфа. Към момента за намерението има издадено положително становище от директора на РИОСВ-Шумен относно реализацията на инсталацията, изготвен е Подробен устройствен план и предстои промяна на предназначението на земята.

Инвестиционното намерение на инвеститорите представлява система за газификация на сепарирани твърди битови отпадъци и биомаса, чрез производство на електрическа и топлинна енергия.

За целта ще бъде закупен газификатор-Cool Plasma Gasifier от американска фирма Adaptive ARC. Фирмата е патентовала технологията, при която се избягват и премахват в най-ранна фаза на процеса всякакви условия, които биха оставили следи от замърсители. Това е комбинация от студено- плазмени пулсиращи снопове и газрециклиращ процес, наречен регенеративно пречистване. Процеса позволява производство на чист синтетичен газ още в газификационната камера, която е най-ранната точка в процеса.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Допълнителен компонент на технологията Adaptive ARC е интегрирането в процеса на общ възвратно - постъпателен двигател с вътрешно горене („РАЙС”). Вакумът генериран от двигателя, извлича напълно чист синтетичен газ от газификатора и газовия процесор. Част от топлинната енергия на „Райс” и изходящите отработени газове се използват повторно, чрез обратното им връщане към газификатора, буфера и сушилната колона.

Отпадната топлина се използва за намаляване на влагата в постъпващата суровина, като газификатора рециклира в процеса отработените газове, редуцирайки емисиите от изгарянето.

Основните процеси, които ще се извършват на инсталацията са : дробене, неутрализиране, сушене, плазмена газификация, обработка на синтетичния газ и регенеративно пречистване и когенерация.

Във връзка с намерението на инвеститорите, Общините Търговище и Попово на 03.01.2013 г. са провели заседание на Регионалното сдружение, на което са гласували Решение за предварително съгласие за включване в регионалната система на нови мощности за третиране на отпадъци, а именно инсталация за изгаряне на отпадъци на „АЕТ”ООД, както е дадено и предварително съгласие за включване в регионалната система и на други Общини, желаещи да ползват инсталацията след нейното изграждане.

С изграждането на инсталацията, Общините от региона ще имат възможност и за друг метод на третиране на отпадъците си, освен депониране. По този начин депонираните отпадъци на депата ще бъдат сведени до минимум, което ще окаже благоприятно въздействие върху региона и ще намалеят рисковете от замърсяване на въздуха, почвата, водите и др.жизненоважни компоненти на околната среда.

6. Биологично третиране

Биологичното третиране е основния алтернативен на депонирането метод за третиране на биоразградими отпадъци. Към настоящия момент биоразградимите отпадъци, образувани на територията на Община Търговище не се събират разделно. Общината не е въвела система за домашно компостиране.

В съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за третиране на биоотпадъците, Община Търговище е започнала подготовка за изграждане на площадка за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци.

Избраната площадка за изграждане на инсталация за компостирането на тези отпадъци се намира в УПИ X в промишлената зона на град Търговище. Към момента за площадката има изготвен и одобрен работен проект, има получено положително становище за инвестиционното намерение от Директора на РИОСВ-Шумен и предстои нейното изграждане. Очаква се тя да бъде пусната в експлоатация най-късно до 2015 г., като самото изграждане ще се осъществи със собствени финансови средства.

Избраната технология в одобрения проект е компостиране на растителните и биоразградимите отпадъци, образувани на територията на Община Търговище с отворени системи, чрез които материала се смесва и се разполага под форма на трапецовидни купове.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Компостирането е форма на рециклиране, при която биоотпадъка се превръща в компост и чрез него може отново да се включи в естествения кръговрат на веществата, влизайки в изграждането на живата материя.

До настоящия момент Община Търговище не е събирала разделно био- отпадъците и не е правен количествен анализ. Предполага се, че очакваните количества растителни отпадъци за компостиране, които ще постъпят на площадката ще бъдат до 5 000 тона/годишно.

На площадката е предвидено приемането на следните отпадъци:

- зелени отпадъци;
- хранителни отпадъци;
- отпадъци от агро/хранителната промишленост;
- оборска тор;
- битови биоразградими отпадъци;

Материалите, попадащи в обхвата на определението за биоотпадъци са:

Описание	**Код от Европейския списък на отпадъците**	**Бележки**
Отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене (хранителни отпадъци)	20 01 08	От домакинства, ресторанти, столове, барове, кафе-магазини,болници, училищни столове и др.
Отпадъци от обществени пазари	20 03 02	Само биоразградими материали, еквивалентни на кодове 20 01 08 и 20 02 01
Отпадъци от паркове и градини (зелени отпадъци)	20 02 01	От частни гради и обществени паркове, градини, зони и др.
Дървесни материали	20 01 38	Не съдържащи опасни вещества, без мебели и едрогабаритни битови отпадъци

Отпадъците, които подлежат на компостиране се разделят на хранителни отпадъци, „зелени”отпадъци, съдържащи азот (N) и „кафяви” отпадъци, съдържащи въглерод (C). Зелените са тези, които са свежи и влажни, а кафявите са сухи и съдържат повече въглерод.

„зелени”- богати на азот (N)	„кафяви” – богати на въглерод (C).	Хранителни отпадъци
➢ Обелки от зеленчуци и плодове; ➢ Стайни и градински цветя; ➢ Прясно окосена трева; ➢ Изсъхнали цветя; ➢ Оборски тор;	➢ Изсушена трева и листа; ➢ Слама; ➢ Дървесни стърготини; ➢ Сено; ➢ Вейки от клони; ➢ Хляб; ➢ Макаронени изделия;	➢ Развалени плодове и зеленчуци; ➢ Обелки от моркови, картофи, банани, динени кори; ➢ Животински остатъци; ➢ Развалена храна от

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

➢ Утайки от кафе; ➢ Пакетчета от чай; ➢ Свежо сено;	➢ Картонени опаковки; ➢ Черупки от яйца;	животински произход; ➢ Коремни вътрешности на животни; ➢ Остатъци от реколтата) хмел, ядки, черупки) ➢ Дрожди; ➢ Развалено семе; ➢ Тютюневи отпадъци ➢ Брашно/галаш

За да се получи качествен компост е необходимо „зелените” и „кафявите” отпадъци да се смесят в съотношение C:N = 30:1.

Процесът на компостиране е аеробно разлагане на органични материали от микроорганизми при контролирани условия, в почвоподобно вещество, наречено компост. По време на компостирането, микроорганизми като бактерии и гъбички разлагат сложните органични съединения в по- прости вещества и произвеждат въглероден диоксид, вода, минерали и стабилизирани органични вещества (компост). При процеса се отделя топлина, която унищожава патогените (болестотворните организми) и семената на плевелите.

Най- важните условия, обуславящи протичането на компостирането, включват :

- Органични материали, смесени да предоставят хранителни вещества, които поддържат активността и растежа на микробите, включително балансираното снабдяване с въглерод и азот (съотношение C:N);
- Да се осигури достатъчно кислород за аеробните организми;
- Нива на влагата, които поддържат биологичната активност, без това да пречи на аерацията;
- Температурите необходими за микроорганизмите, които растат най-добре в топла среда;

Веднага след като подходящите материали се смесят на куп и микроорганизмите са готови да работят, процеса започва. По време на активната фаза, консумацията на кислород и топлинна енергия са най-високи. След това следва термообработващия период, при който материалите компостират по-бавно.

Разлагането на органичния материал продължава докато всички хранителни вещества са консумирани от микроорганизмите и голяма част от въглерода се превърне във въглероден диоксид. Преди да достигне този момент, компоста се счита, че е готов според предназначението му и фактори, като например съотношението C:N, потребност от кислород, температура и миризма. Факторите, които влияят на процеса включват хранително взаимоотношение, съдържание на влага, концентрация на кислород, pH, площ, условия за процеса на компостиране.

Оптимални свойства на вложените материали за компостиране са:

Характеристика	Допустими граници	Предпочитани граници
Съотношение C:N	20:1- 40:1	25:1- 30:1

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Съдържание на влага	40-65%	50-60%
Съдържание на кислород	>6%	`~16-18.5%
pH	5.5- 9.0	6.5 – 8.5
Обемна плътност	<0.65 т/м^3	-
Температура	45-60 С	55-60 С
Размер на частиците	3-50 мм	Варира*

- Зависи от суровината, размера на купчината и/или метеорологичните условия

Постъпващите растителни отпадъци на площадката, след претегляне на автомобилна електронна везна и след предварителен оглед ще се приемат на обособена площадка, където ще се разтоварват, предварително ще се раздробяват с помощта на дробилна машина /шредер/, ще се смесват по определен начин с различни видове биоразградими отпадъци за достигане на необходимото съотношение на въглерод/азот, след което ще се подготвят редовете с купове. Препоръчителните размери на куповете за компостиране са: височина до 1,50м и ширина максимално до 2,5 м. Дължината на куповете, в зависимост от процесите които протичат и от спецификата на площадката, варира от 6 м до 15м. Разстоянието между отделните купчини е минимум 1,50 м.

Процеса на компостирането ще преминава през три фази: интензивно компостиране, стабилизация и узряване. Първоначално мезофилните организми активно метаболират и се възпроизвеждат. Ако химичните и физичните свойства са близо до оптималните, микробите генерират топлина в рамките на тялото на компоста. Над 45 ^{0}C топлолюбивите микроби виреят (фазаI). Метаболизирането на въглерод и други хранителни вещества продължава, а когато източника на енергия намалява, намалява и топлоенергията генерирана от микробите. Температурата на купа намалява до такава степен, че мезофилните микроби отново стават активни (фаза II). Фаза III е фазата на узряване, пред която биологичната активност и разграждането се забавят, а температурата се доближава до температурата на околната среда. Компоста може да се нарече „узрял”, когато потребността на кислород или микробната активност в проба от материала се доближи до нула. Намаляването на теглото на сухото вещество, дължащо се на обмяна на въглеродния диоксид при процеса на компостирането може да е ½ до ¼.

За всеки стадий ще бъде обособена зона на площадката: открита площадка – зона за интензивно компостиране; открита площадка - зона за стабилизация и консервация; покрита площадка – зона за узряване на компоста; покрита площадка за складиране на готов компост.

В зоната за интензивно компостиране в сравнително кратък период, по- голяма част от органичното вещество ще се натрошава. Това води до постигане на високи температури, които трябва да се контролират. В тази фаза умират патогените. Оптималната температура за компостиране е между 40-60 ^{0}C. Всеки 10 ^{0}C повече удвоява степента на раздробяване. Ако температурата е твърде висока процесът спира. Добрата система за компостиране осигурява контрол на температурата и аеробни условия, като се осъществява обръщане на компостиращия материал. Тъй като капацитета е малък, обръщането на куповете ще се осъществява ръчно. В зоната за стабилизация и консервация ще се постига стабилизиране на компостиращия материал, при което да се постига минимална биологична активност на същият. Това се характеризира с ниски нива на кислород и ниско производство на топлинна енергия. В следващата зона, компоста узрява. Следва съхранение на готовия компост на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

покрита площадка, готова за експедиране. Продължителността на периода на компостиране е ориентировъчно 8 седмици и 7 компостиращи цикъла могат да се извършват за година.

Инсталацията за компостиране е предвидена да бъде разположена на обособена площадка – УПИ Х с площ 5000 м^2, изпълнена от армирана бетонова настилка, с определен наклон, с цел улавяне на формираните отпадни води на площадката.

Зелените отпадъци, които ще пристигат сепарирани на площадката ще се подготвят механично и ще се хомогенизират с помощта на шредер на парченца с големина 15-50 мм, хомогенизират се и ръчно на обособена открита площадка с площ 212 м^2. При лоши метеорологични условия, същите ще се подготвят на покрита площадка – метален навес с площ 212 м$^{2.}$ Готовия компостиращ материал ще се придвижва с помощта на челен товарач към зоната за интензивно компостиране. В зависимост от технологичните процеси, компоста ще се придвижва към следващите зони – зоната за стабилизация и консервация. Стабилизирания компост се придвижва към покритата площадка – метален навес за узряване. Предвижда се навесът да бъде направен от метална конструкция. След приключването на зреенето на компоста, същият ще се придвижва към склада за готова продукция, който също ще бъде покрит метален навес.

За компостиране на хранителни отпадъци се предвижда изграждане на покрит метален навес, където ще се монтират компостери -5 броя, които ще представляват специални контейнери с капаци, с множество вентилационни отвори, осигуряващи достъпа до кислород към компостиращия материал. Хомогенизирането в тях ще се осъществява ръчно, чрез разбъркване. Готовия компост ще се извежда от компостерите през специални плъзгащи вратички и ще се транспортира към склада за готова продукция.

Спецификация на необходимото технологичното оборудване :

№	Наименование на съоръжението	Брой	Мощност kW
1.	Професионален биошредер (храсторез), BIO250, двигател „Хонда”, макс.диаметър ф10 см, 3 ножа, 24чука, капацитет 7-8 м^3, тегло 550 кг.	1	➢
2.	Колесен мини челен товарач SK714-5, мощност на двигателя 34,7 kW, тегло 2350 кг, обем на кофата0,35 м^{3,} максилна височина на повдигане 2620 мм	1	34,7
3.	Компостер за компоситране на хранителни отпадъци – К 800 с обем 820 л, с размери 1230х1080х960 мм, с два капака, с шест плъзгащи вратички, с множество странични отвори, позволяващи проникването на кислород за гниенето.	5	

7. Механо-биологично третиране

Механо-биологичното третиране е процес, при който смесените битови отпадъци преминават през различни процеси на третиране. Първоначално потока отпадък минава през сепарация, т.е отделяне на опасни и едрогабаритни отпадъци, след това минава на механично третиране с цел получаване на енергия и накрая биологично третиране с цел получаване на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

компост. Този процес е доста ефикасен поради това, че дава възможност да бъдат отделени и третирани повече видове отпадъци, но инсталацията е изключително скъпа и с големи капацитети на преработване на отпадъците, което е подходящо за по-големите градове на страната, където се генерира по-голям поток отпадък.

Този вариант на третиране на отпадъците е много удачен и може да покрие заложените национални цели за намаляване депонирането на отпадъци на депа, но не е препоръчителен за Регион Търговище, тъй като генерираният отпадък от двете Общини, ползващи депото – Търговище и Попово е в много малко количество и не може да покрива капацитета на инсталациите за МБТ.

В Националния план за управление на отпадъците механо-биологичното третиране не е включено като опция за финансиране от държавния бюджет и/или от оперативните програми, като се разчита на публично-частното партньорство.

8. Алтернативи за третиране на отпадъците

Съгласно нормативните актове кмета на Общината отговаря за :

- Избор на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за отпадъци и/или други съоръжения за третиране или обезвреждане на отпадъци;
- Определяне на места за разполагане на необходимите елементи на системите за събиране на отпадъци от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и др. и изграждане на площадки за събиране на опасни отпадъци от домакинствата;

Закона за управление на отпадъците вменява изисквания на местните власти за предприемане на действия за изграждане на нови съоръжения за третиране на отпадъците най-малко три години преди изчерпване на капацитета на депото, като Община Търговище е предприела конкретни действия за това.

Съществуват няколко варианта за третиране на битовите отпадъци в страната.

Първият е най-разпространеният в страната - депониране. Чрез депонирането отпадъците се обезвреждат, чрез натрупване върху определена площ и периодично се запръстяват със земни маси. Слабите страни на депонирането са, че при него няма възможност за възстановяване на ресурси, при разлагането на отпадъците се отделя парниковия газ метан, който е много по-силен от въглеродния диоксид, крият сериозен риск от замърсяване на почвите и водите, ако не са правилно изградени и поддържани и при този метод отпадъците не се унищожават напълно, а изискват и по-нататъшни мерки за контрол.

За предотвратяване на неблагоприятните въздействия от дейността по депонирането на отпадъците в националното и европейското законодателство са наложени изисквания за търсене на други средства и методи за обезвреждане на отпадъците.

Втори вариант е механо-биологичното третиране /МБТ/. Тази метод на третиране на отпадъците е комбинация от няколко вида дейности, а именно:

- сепариране на отпадъците с цел отделяне на опасни и габаритни компоненти;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- механично третиране на отпадъците с цел производство на твърди горива, получени от отпадъци (RDF);
- биологично третиране на отпадъците, с цел стабилизирането им и получаване на компост;

При процесите на МБТ се намалява обемът на депонираните отпадъци от 50 до 80 %, в зависимост от технологичното решение и видът на отпадъците, а остатъчната фракция, предназначена за депониране, се уплътнява в по-голяма степен и по-лесно.

Тук могат да се комбинират предимствата на термичното третиране на отпадъци за оползотворяване на енергията и биологичното разграждане на ниско калоричната фракция.

При МБТ процесите, през които преминават отпадъците са два: механичното третиране, в което се включва сепариране на фина и груба фракция и биологично третиране, включващо основно три процеса - аеробно стабилизиране; анаеробно разграждане; биологично изсушаване.

Предимство на механично-биологичното третиране на отпадъците е възможността за постигане на различни цели, сред които предварително третиране на отпадъците, постъпващи за депониране; отклоняване на бионеразградими и биоразградими битови отпадъци, които се депонират, чрез механично сепариране на твърдите битови отпадъци за рециклиране и/или оползотворяване на енергия от гориво от отпадъци (RDF); получаване на биогаз за оползотворяване на енергия, и/или получаване на сухи материали за производство на висококалорична органична фракция.

Недостатък при този метод е това, че не се оползотворява цялото количество генериран отпадък и една част от него постъпва за депониране.

Трети вариант за третиране на отпадъците са термичните методи, при които има възможност за оползотворяване на получената енергия.Прилаганите термични методи са:

- Инсинериране;
- Пиролиза и газификация;
- Комбинирани термични процеси;
- Плазмени методи;

Съществуват различни инсталации и технологии за термично третиране на отпадъците, като най- общо при тях постъпващият отпадък се изгаря при контролирани условия, вследствие на което се получава биогаз, подходящ в зависимост от технологията за отопление, за твърдо и течно гориво и др.

Предимство при този метод, е че почти цялото количество на постъпващия отпадък се изгаря, вследствие на което остатъчното количество оставащо за депониране е минимално.

Недостатъците на този метод се изразяват в това, че не се отделят отпадъците и на термично третиране се подлагат и тези, които биха могли да се оползотворят, чрез други методи. При термичното третиране се разчита на предварително сепарирани отпадъци, което не винаги е гаранция, че всички рециклируеми компоненти от него са извлечени.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

За определяне на най-икономически и целесъобразен вариант за избор на инсталация за третиране на отпадъци в Община Търговище е направена оценка на предимствата и недостатъците на различните методи за третиране на отпадъците:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Фактори, оказващи въздействие при третиране на отпадъци	Методи на третиране на отпадъците		
	Депониране	Механо-биологично третиране	Термично третиране
I . Екологични фактори:			
1.1 Степен на разделяне на отпадъците с цел прилагане на йерархията за управление на отпадъците	При депонирането няма разделяне на отпадъците. Метода е последен в йерархията	Отпадъците се разделят на едра и ситна фракция, биоразградими компоненти, подходящи за компостиране и RDF за оползотворяване, чрез изгаряне	Няма разделяне на отпадъци. При този метод се разчита постъпващите отпадъци да са предварително третирани. Метода е на предпоследно място в йерархията
1.2.Количество на отпадъците след третиране, спрямо общото количество на третираните отпадъци и възможности за обезвреждане	Цялото количество постъпващи отпадъци се обезврежда, чрез депониране	Около 50-80% процента в зависимост от технологията се отделя и оползотворява, а останалото се депонира	Около 80-95% от постъпващия отпадък се оползотворява, чрез изгаряне, останалото количество се депонира
1.3.Шум, вибрации, миризми, разпиляване на отпадъци при съответната технология	Възможно е възникване на шум и вибрации при уплътняването на отпадъците. Миризмите от депонираните отпадъците са до запръстяване на дневния участък. Съществува риск от разпиляване на отпадъци по околните терени при силен вятър.	Въздействието на тези компоненти е в контролирани условия в рамките на площта на съоръжението	Въздействието на тези компоненти е в контролирани условия в рамките на площта на съоръжението
1.4.Очаквани неблагоприятни въздействия след прекратяване на експлоатацията за съответната технология и необходимост от рекултивация, следексплоатационни грижи	След закриване на депото в процеса на разлагане на отпадъците се отделя газ, който следва контролирано да се изпуска и/или изгаря/оползотворява.	Не се наблюдават неблагоприятни въздействия при закриване на инсталацията/съоръжението, тъй като процесите в него протичат при закрити условия.	Не се наблюдават неблагоприятни въздействия при закриване на инсталацията/съоръжението, тъй като процесите в него протичат при закрити условия.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	Необходимо е извършване на мониторинг минимум до 30 години след закриването	След закриване е необходимо площадката да бъде основно почистена и дезинфекцирана	След закриване е необходимо площадката да бъде основно почистена и дезинфекцирана
1.5.Площ на нарушени терени при строителство на съоръжението	Няма	Няма	Няма
1.6.Рискове за биоразнообразите, защитени територии и паметници на културата	При депонирането съществуват рискове за въздействие върху биоразнообразието.	Няма	Няма
1.7.Влияние на технологията от релефа на местността, геоложки особености, посока и скорост на ветрове	да	не	не
II.Технико-технологични фактори			
2.1.Време за изграждане и пускане в експлоатация	2-3 години	1-2 години	1-2 години
2.2.Необходима площ	Минимум 30 000 $м^2$	минимум 15-20 000 $м^2$	минимум 15-20 000 $м^2$ /в зависимост от предвидения капацитет на инсталацията/
2.3.Капацитет на съоръжението - третира ли цялото количество отпадъци	Цялото количество постъпващ отпадък се депонира	От 10 до 50 % от постъпващия отпадък остава за депониране	Около 10 % от постъпилия отпадък остава за депониране.
2.4.Срок за експлоатация	10-20 години	20 г. /при смяна на технологичното оборудване експлоатацията може да продължи за още 20 г./	20 г. /при смяна на технологичното оборудване експлоатацията може да продължи за още 20 г./
2.5.Изразходвана енергия/суровини за обработване на 1 тон отпадъци	≤0,58 KWh/т или до 20% от експлоатационните разходи	≤0,042 MWh/т или до 30 % от експлоатационните разходи	≤0,042 MWh/т или до 30 % от експлоатационните разходи
2.6.Количество на добити материали и енергия спрямо общото им количество в битовите отпадъци	няма	От 50% до 70% са добитите суровини за рециклиране и оползотворяване	Придобитата енергия, чрез термичното третиране е минимум 80% от обработваните отпадъци.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

2.7.Непрекъснат/прекъснат режим на експлоатация	непрекъснат	Непрекъснат/прекъснат в зависимост от технологията	Непрекъснат/прекъснат в зависимост от технологията
2.8.Поддръжка и експлоатация- стойност	50 000 - 100 000 лв.месечно /при капацитет до 30 000 т/год./ в зависимост от определените отчисления за тон депониран отпадък	до 70 000 лв. /при минимален капацитет/	до 70 000 лв. /при минимален капацитет/
2.9.Мониторинг и контрол- наличие на собствени средства за изследване, акредитирани лаборатории	За мониторинг на депо се използват акредитирани лаборатории	Собствен, чрез пречиствателни съоръжения и външен – акредитирани лаборатории	Собствен, чрез пречиствателни съоръжения и външен – акредитирани лаборатории
2.10.Необходимост от профиактика, планови ремонти	не	да	да
2.11.Екологосъобразно управление (временно съхранение,предварително тертиране) на отделени опасни отпадъци и компоненти	Не	да	да
2.12.Здравословни и безопасни условия на труд	да	да	да
III.Икономически фактори			
3.1.Обща стойност на съоръжението	В зависимост от капацитета и предвидените дейности и съоръжения, инвестицията започва от 6 млн.	В зависимост от капацитета и предвидените дейности и съоръжения, инвестицията започва от 8-10 млн.	В зависимост от капацитета и предвидената технология. При минимален капацитет от 10 000 тона/годишно инвестицията ще бъде около 5 млн.
3.2.Експлоатационни разходи	Да, без възвращаемост	Да, със възвращаемост при продажба на извлечените отпадъци за рециклиране и оползотворяване, както и от продажба на компост.	Да, с възвращаемост от продажба на извлечена енергия и/или гориво.
3.3.Други разходи, влияещи върху такса битови отпадъци	Въведени отчисления по реда на Закона за управление на	Не	Не

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	отпадъците за тон депониран отпадък.		
3.4.Приходи, влияещи върху такса битови отпадъци	Не	да	Да
IV.Социални фактори			
4.1.Брой на работни места	Около 7 бр. в зависимост от капацитета	Около 15 бр. в зависимост от капацитета	Около 10-15 бр. в зависимост от капацитета
4.2. Степен на вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда	Да -средно	Да- минимално	Да -минимално
4.3.Подобряване на инфраструктурата в околностите на съоръжението	да	да	Да

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

От всички гореизброени методи на третиране на отпадъците, най-приемлив от икономическа гледна точка за Община Търговище е депонирането на отпадъците на депо, след предварително сепариране, тъй като Региона, в който попада Общината, съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците /НПУДО/ е малък и се ползва само от две Общини.

От друга страна депонирането е последно в йерархията за управление на отпадъците и то трябва да остане като последен вариант след предприемане на другите мерки и дейности в йерархията.

Средствата за изграждане на съоръжения/инсталации за третиране на отпадъци са изключително големи и предвиждат третиране на по-голямо количество отпадъци, което двете Общини - Търговище и Попово не могат да осигурят. От друга страна стои факта, че само първоначалната инвестиция е голяма, а експлоатационните разходи са много по-ниски отколкото при депонирането, като съществува и голяма възможност за възвращаемост на разходите, вследствие на извлечените рециклируеми компоненти от обработката на отпадъка. Обратното при депонирането, първоначалната инвестиция е по-ниска, докато експлоатационните и следексплоатационните разходи са големи и се увеличават всяка година, като липсва възвращаемост на средствата.

На този етап с оглед на изложените мотиви, Община Търговище е избрала метода на депонирането, поради по-ниската първоначална инвестиция и с оглед на изчерпващият се капацитет на съществуващата клетка за депониране на отпадъци. Това обаче не означава, че в бъдеще няма да се търсят и други варианти на третиране на отпадъците, като при осигуряване на финансиране могат да се предприемат стъпки за изграждане и на някои от гореописаните инсталации.

Предвид факта, че на територията на Общината има интерес за частна инвестиция за изграждане на инсталация за термично третиране на отпадъците би било нецелесъобразно да се предприемат мерки от страна на Общината за изграждане на собствена инсталация. След изграждане на частната инвестиция Общината може да ползва на договорни отношения същата, като инвестира в изграждането на инсталация за компостиране на растителни отпадъци и сепариране на отпадъци.

Междувременно с това Община Търговище изпълнява задълженията си по ЗУО, чрез предприемането на мерки още от най-ранни етапи. Първият етап, който е предприет, в предвид новите законодателни промени в екологичното законодателство е привеждане на съществуващото депо в съответствие с нормативните изисквания. За целта са извършени необходимите действия относно недопускане на вредно въздействие върху околната среда в района от дейността на депото, чрез ежедневен мониторинг на компонентите на околната среда в района.

Извършени са и всички дейности по прединвестиционни проучвания за изграждане на нова клетка за депониране на отпадъци. Извършен е морфологичен анализ на отпадъците за определяне на количествата, състава и морфологията на депонираните отпадъци. Въз основа на докладите е разпределено процентното участие на двете Общини, депониращи отпадъците си на депото – Търговище и Попово. Изготвени са проектни разработки за изграждането на нова клетка, която да отговаря изцяло на всички нормативни изисквания, както на националното законодателство, така и на европейското. Същите са съгласувани със всички компетентни органи.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Действията, които следва да се предприемат за изпълнение на изискванията, и чрез които депонирането на отпадъците ще се извършва по възможно най-екологичния и подходящ за околната среда методдо изграждане на други инсталации и/или съоръжения са :

- Осигуряване на финансиране за изграждането на новата клетката. Общата стойност на проекта за изграждане на новата клетката със съпътстващата я инфраструктура е 5 675 774 лв. Предвид голямата сума за изпълнението на дейностите по строително-монтажните работи /СМР/ вариантите са кандидатстване за държавно финансиране, чрез ПУДООС и/или пред оперативните програми, финансирани от европейския съюз;
- След изграждане на новата клетка е необходимо предприемане на действия по закриване на съществуващата. Съгласно разработения проект за техническа и биологична рекултивация за газоотвеждаща система на съществуващата клетка, необходимата сума за закриване е в размер на 2 164 704 лв. Сумата се осигурява поетапно, чрез месечни отчисления по реда на чл.60 от ЗУО;
- След изграждане на новата клетка трябва да се предприемат процедури по издаване на Комплексно разрешително на клетката;
- Необходимо е разработване и прилагане на План за мониторинг;
- Паралелно с изграждането на новата клетка е необходимо предприемане на действия за изграждане на инсталации и/или съоръжения за третиране на отпадъците, с които да се изпълняват целите за намаляване депонирането на отпадъците на депа за отпадъци, вменени в ЗУО.

9. Други методи за обезвреждане/ оползотворяване

На този етап други методи на третиране на отпадъците в Република България не са известни освен по- горе изброените.

Община Търговище не предвижда внедряване на други технологии, тъй като първо е необходимо да доразвие съществуващите и планираните методи и технологии.

10. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

Предвижданията на законодателството по отношение на строителните отпадъците е ново и цели третиране на строителните отпадъци за тяхното повторно използване. Както за битовите отпадъци така и тук са поставени национални цели за рециклиране и оползотворяване на тези отпадъци, както и за влагането в строителството на рециклирани такива.

За изпълнение на целите и изискванията е необходимо да бъде изградена нужната инфраструктура за това. На територията на Община Търговище липсва такава, но са предприети своевременни мерки за осигуряването й.

За целта е проектирана площадка, находяща се в град Търговище, на която да се извършват дейности по оползотворяване/рециклиране на строителни отпадъци.

Предвидените дейности и операции на площадката са:

Площадката ще бъде изградена в УПИ XII, в имот №73626.504.723 с обща площ 9 999 кв.м. в границите на гр.Търговище.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- За ограничаване на свободния достъп до площадката е предвидена ограда и контролно-пропускателен пункт с кантар за измерване на постъпилото количество отпадъци;

- Площадката е проектирана с подходяща настилка, която да осигури целогодишно безпрепятствено движение на тежкотоварна техника и да предотвратява замърсяване на СО и продуктите от оползотворяване на СО.

- На площадката се предвижда обособяване на следните участъци (зони):

  - Зони за съхранение на приеманите отпадъци. Обособени са отделни зони за разделно съхранение на предварително сортираните отпадъци по вид на материала: бетон, керамика, асфалтобетон, смесени фракции, скални материали и др. Предвидена е отделна площ за временно съхраняване на СО, за които има съмнение за замърсяване, докато се извършат необходимите изпитвания и/или се организира депонирането им.
  - Зона, за разполагане на съоръжения за оползотворяване на строителни отпадъци /в т.ч. трошачна и пресевна инсталация/;
  - Зона за съхранение и товарене на готовата продукция;
  - Зона за разполагане на контейнери за събиране на рециклируеми отпадъци, като метали, хартия, пластмаси, дървесина и др., попаднали сред основните потоци.

- Предвидена е достатъчна площ за паркиране на транспортните средства, опериращи на площадката, както и за разполагане на мобилното оборудване.

- Зона / битовка/ за почивка и обслужване на персонала, на която ще се разполагат постройки, фургони или други преместваеми обекти, удовлетворяващи изискванията на Закона за устройството на територията /+ тоалетно помещение/.

Проектираната площадка за оползотворяване, рециклиране на строителните отпадъци отговаря напълно на изискванията на законодателството и с нея би могло да се достигнат поставените цели относно третирането на строителните отпадъци.

Проблемът пред Общината е в големите финансови ресурси, които са необходими за изграждането й. На този етап е взето решение от администрацията същата да бъде отдадена на концесионер, който ще я изгради и експлоатира. При липса на желаещи кандидати, Общината ще търси варианти за поетапното осигуряване на средствата за изграждането й.

11. Инфраструктура за третиране на утайките от ГПСОВ

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

В Община Търговище липсва всякаква инфраструктура за третиране на утайките от ГПСОВ. На територията както на Общината, така и на Областта няма изградени съоръжения и/или инсталации за третиране на тези отпадъци.

За управление на утайките Общината е разработила „Програма за управление на утайките от ГПСОВ", според която същите престояват на отредена за целта площадка в границите на ПСОВ минимум една година, необходима за изсушаването й, след което се третира. ПСОВ е пусната в експлоатация през 2011 г. и едва през 2014 г. възниква необходимостта от третиране на утайките.

Общината не е предприела мерки за осигуряване на инфраструктура за третиране на тези отпадъци. Към момента Националния план за управление на утайките все още не е приет и това дава основание за отлагане решаването на проблемите на Общината с утайките.

Предвижданията за третиране на утайките, както на национално, така и на световно ниво са, чрез употребата им в земеделието като почвен подобрител, чрез използването им за рекултивация на нарушени терени, енергийно оползотворяване и/или чрез компостирането им. При всички варианти е необходимо достигането на добро качество на утайката, преди използването й за каквато и да било цел.

Тъй като не са в Община Търговище, а и въобще в цялата страна третирането на образуваните утайки е проблем, който ще се задълбочава все по-вече с годините, препоръките, които могат да се дадат в случая са след приемане на Националния план за управление на отпадъците да се възложи разработването на нова Общинска програма за управление на утайките, която детайлно да развие възможните варианти за третирането им на територията на Общината и да даде ясни насоки на администрацията и оператора на ПСОВ, относно възможностите за развитие при управлението им.

Основни изводи и препоръки

Общината е организирала разделното събиране на по- големите потоци отпадъци на територията си. Организирала е самостоятелно и/или чрез сътрудничество с организации по оползотворяване различни системи за събиране на отпадъците. Също така съумява да внедрява новите изисквания на законодателството към своите дейности. Все още обаче липсват инфраструктури на територията за третиране на растителни и биоразградими отпадъци, строителни отпадъци, утайки от ГПСОВ. Въпреки предприетите мерки е необходимо същите да бъдат изградени – чрез собствени средства, чрез привличане на частни инвестиции, чрез участие в различни програми за безвъзмездно финансиране и др.

На територията на Общината има изградена инсталация за предварително третиране на отпадъци /сепариране/, която се ползва на договорни отношения. Във връзка с това не се препоръчва на Общината да изгражда собствена такава, а да насочи ресурсите си към третирането на други видове отпадъци.

Необходимо е внедряване на система за разделно събиране на растителните и биоразградимите отпадъци на територията на Общината.Препоръчително е тя да става плавно и с активни информационни кампании с цел подготовка на населението с нея.

Необходимо е предприемане на действия по третирането на строителните отпадъците. Трябва да се вземе бързо решение за изграждането на предвижданата площадка.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Към момента утайките от ГПСОВ са в малко количество и изграждане на инфраструктура за третирането им би било нецелесъобразно. Препоръчително е да се търси вариант за друго оползотворяване, което да е икономически целесъобразно.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

1.4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТОРЛНИТЕ ФУНКЦИИ

1. Функции за управление на отпадъците

Кмета на Общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и Общинската Наредба по чл.22 от ЗУО, като осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

Съобразно цитираните по-горе нормативни документи кметът на Общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;

3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;

5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;

6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;

7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;

8. изпълнението на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;

10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;

12. почистването от отпадъци на общинските пътища;

13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата си, както и по друг подходящ начин;

14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;

15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Извършването на гореописаните дейности се осъществява, чрез длъжностни лица, на които кмета е възложил изпълнението на дейностите от Дирекция „Инвестиции, екология, териториално-селищно устройство и Архитектура” /ИЕТСУА”/ и Отдел „Екология”.

Експертите от отдел „Екология” упражняват непрекъснат контрол върху дейностите по управление на отпадъците, сметосъбирането и сметоизвозването на образуваните отпадъци, системата за разделно събиране на отпадъците, извършват се проверки по сигнали и жалби на граждани, свързани с околната среда, упражнява се контрол върху фирмата, ангажирана с дейностите по обслужване на контейнерите за отпадъци – спазване на графици за извозване и за метене на улици и площади, цялостно изпълнение на дейностите, които са им възложени, чрез договор, информиране на обществеността за дейности и мероприятия свързани с отпадъците, изготвяне и обобщаване на различни планове, програми, справки и др. свързани с горепосочените дейности.

Към Дирекция „ИЕ,ТСУА” са назначени 7 броя контрольори по чистотата, чието финансово обезпечение се поема от „Такса битови отпадъци”. Задълженията на контрольорите включват ежедневни проверки на районите, в които са разпределени за спазване на задълженията на физическите и юридически лица по Общинската Наредба за управление на дейностите по отпадъците. При констатирани нарушения се съставят констативни протоколи и актове за административно нарушение, чието ежемесечно отчитане се осъществява посредством интернет страницата на Общината.

Община Търговище има обявен „горещ телефон” на интернет сайта си за подаване на сигнали по чистотата. На всеки подаден сигнал се извършва проверка и се предприемат конкретни действия.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

На интернет – страницата на Община Търговище има създадена рубрика „Околна среда“ и са оповестени данни за:

1. Лицата, с които са сключени договори/на които е възложено да извършват дейности по събирането на битовите отпадъци, почистване на териториите, предназначени за обществено ползване и транспортирането им за последващо третиране и окончателно обезвреждане. Данните включват: адрес, лице за контакт, телефон/факс/e-mail, на които могат да се подават сигнали, мнения и предложения, както и информация за схемата на разположение на контейнерите за всеки обслужван район/ населено място на Общината и за честота на събирането и транспортирането на битови отпадъци;

2. Лицата, с които са сключени договори за разделно събиране на отпадъци от опаковки и разделно събрани отпадъци от домакинствата. Данните включват: Адрес, лице за контакт, телефон/факс/e-mail, на които могат да се подават сигнали, мнения, предложения и др.;

3. Лицата, на които е възложено събиране и транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, както и информация и телефони за подаване на Заявки от граждани за извозване на отпадъците – до 1 куб.м.

4. Местата за обезвреждане на битови и строителни отпадъци на територията на Община Търговище.

5. Местата, на които са разположени кошчета за събиране на негодни за употреба батерии.

Ежегодно Общински съвет – Търговище приема и актуализира Наредбите, имащи отношение към чистотата на населените места, към организационната структура в Общината, касаещи начина и реда на третиране на отпадъците. Наредбите на територията на Община Търговище, които касаят дейностите по отпадъците са следните:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Търговище;
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Търговище;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Търговище;
- Наредба за опазване на обществения ред в Община Търговище;

През последните години са разработвани различни планове, програми, проекти, имащи връзка с управлението на отпадъците, а именно:

- ❖ Програма за управление на дейностите по отпадъците в Община Търговище за периода 2008 – 2013 година,,.
- ❖ Програма за опазване на околната среда в Община Търговище за периода 2009-2014 г.
- ❖ Програма за управление на утайките от Градската пречиствателна станция за отпадни води- гр.Търговище /актуализация 2010 г./;
- ❖ Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Търговище по чл.22 от ЗУО /2013 г./;
- ❖ Разработен работен проект за изграждане на „Регионално депо за неопасни отпадъци

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

за Общините Търговище и Попово";

- ❖ Разработени работни проекти за „Изграждане на площадки за третиране на отпадъци", включващ три броя площадки: Площадка за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци; Площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата; Площадка за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци;
- ❖ Изготвено и издадено Ново Комплексно разрешително на Регионално депо за неопасни отпадъци;
- ❖ Изготвен проект за техническа и биологична рекултивация и проект за газоотвеждаща система на съществуваща клетка на Регионално депо за неопасни отпадъци в с.Пайдушко;
- ❖ Изготвен е морфологичен анализ за проучване на постъпващите отпадъци на Регионалното депо /2010 г./;

През този програмен период на Община Търговище й предстои изготвяне на Методика за изготвяне на план - сметка и за формиране на „Такса битови отпадъци", изготвяне на нова Програма за опазване на околната среда, изготвяне на Планове или програми за управление на растителни и биоразградими отпадъци във връзка с изграждането на площадката за компостиране, изготвяне на нов Морфологичен анализ на отпадъците и др.

1.1.Отговорни лица за изпълнение на дейностите по отпадъците

Както бе описано по-горе дейностите по управление на отпадъците се извършват от Експерти от отдел „Екология". Към него са назначени 5 броя експерти, както следва: 2 броя еколози (ексерти по опазване на околната среда), два броя експерти по озеленяване и 1 брой експерт по „Хигиена и комунално стопанство". Конкретните дейности извършвани от съответните лица са:

- ➢ Общинска политика за отпадъците - изготвяне на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците – изпълняват се от експерти „ООС"
- ➢ Дейности, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на отпадъци – изпълняват се от експерти „ООС" и „ХКС"
- ➢ Финансово обезпечаване - разработване на годишни план-сметки, определяне на годишните такси за свързаните с отпадъци услуги и други- експерти „ООС" и „ХКС"
- ➢ Дейности по наблюдение и контрол - извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи, налагане на санкции –изпълняват се от експерти „ООС" и „ХКС" и от назначените към Дирекцията контрольори по чистотата.
- ➢ Дейности за информиране и привличане на обществеността - обществени консултации и привличане на обществеността, информационно-разяснителни дейности и кампании - изпълняват се от експерти „ООС" и „ХКС" .

2. Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци

За да се установи състоянието на човешките ресурси в Общината е необходимо първо да се проследи структурата и йерархията на подчинение в администрацията. Това е необходимо за да се установи на кого са подчинени експертите, на които са възложени функции за управление на отпадъците, кой може да осъществява контрол върху тях и кой

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

може да разпорежда определените задачи за изпълнение. Най общо структурата в Община Търговище изглежда така:

Конкретно в случая, експертите извършващи дейности и контрол върху управлението на отпадъците в Общината са подчинени на Началник отдел „Екология". Той от своя страна е на подчинение на Директор дирекция „ИЕ,ТСУА". Директора на дирекцията е на подчинение на ресорния зам.кмет и на кмета на Общината. Отделно към Дирекцията има назначени 7 броя контрольори по чистотата, които са на подчинение на Директора.
Разпределение на отговорностите на всеки един експерт е описано ясно и подробно в длъжностната му характеристика.

Всички назначени експерти в отдела са висококвалифицирани с висше образователна степен и нужните познания за заемане на длъжността. Няма недостиг на човешки ресурс в този отдел, като единственият такъв се наблюдава при контрольорите по чистотата. Там е необходимо да бъдат назначени още допълнителни бройки, чрез които да се засили контрола върху управление на отпадъците в Общината.

Проверките по сигнали и жалби на граждани се извършват от експертите, чрез заявяване на служебна кола – при сигнал в останалите населени места. Общината разполага с 3 броя служебни коли, които се ползват от всички служители на администрацията.Това ограничава възможностите за бързо реагиране на сигнали, жалби, различни проверки на експертите, както и възпрепятства изпълнението на служебните им ангажименти. Необходимо е осигуряване на още служебни автомобили и/или определяне на една, която да се ползва единствено от експертите на отдел „Екология", тъй като същите имат немалко контролни функции.

Всички експерти разполагат с необходимите стаи и компютърно оборудване за изпълнение на задълженията си. Единствено помещението за контрольорите по чистотата е малко и недостатъчно и ръководството трябва да вземе мерки за това.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Констатирано е, че почти липсват обучения и/или семинари на експертите, отговорни за управлението на отпадъците. Необходимо е да бъдат отделяни средства за обучението им, предвид интензивно сменящото се законодателство, както и увеличаването на служебните задължения. Обученията подпомагат, както развитието на съответния експерт в областта, така и натрупването на опит и обмен на контакти и информация с други експерти от други Общини и и/ли институции.

Изводи и препоръки

Въз основа на направените по- горе констатации, може да се обобщи, че Община Търговище е разпределила равномерно функциите на експертите, човешкия ресурс е достатъчен за осъществяване на дейността по управлението на отпадъците, като допълнително се изисква единства увеличаването на контрола върху дейността. Базовата структура е надеждна и организирана, а единствения недостиг е при транспортните средства за осъществяване на контрола. Необходими са предвиждането на средства за различни специализации и обучения на експертите, както и изграждане на политика за стимулиране развитието на различните експерти. Препоръки, които могат да бъдат дадени са:

- Увеличаване броя на контрольорите по чистотата и на тяхната материална база за изпълнение на задълженията им;
- Организиране на периодични обучения на експертите от отдел „Екология” за повишаване на професионалната им квалификация;
- Разпределение на автомобилите, ползвани от администрацията, така че да се използват рационално и ефективно за изпълняване на контролните функции на експерти

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

1.5.АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

1. Мерки за предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

От 2007 година Община Търговище е въвела организирано сметосъбиране във всички населени места на територията си, а от 2008 г. всички нерегламентирани сметища са закрити. Закриването им е осъществено въз основа на изготвен подробен план за закриване на сметищата, който е съгласуван и одобрен от Директора на РИОСВ-Шумен.

Ежегодно Общинска администрация извършва проверки за наличието на изхвърлени отпадъци на закритите сметища в населените места, както и за образувани нови такива.

В по- голямата част от населените места замърсяване липсва, но има и такива, в които се образуват нови локални замърсявания. Предприемат се своевременни мерки за почистване на замърсяванията, както и за недопускането им.

В града локални замърсявания се срещат по- често в близост до вилните зони, на крайпътни отбивки, както и в ромската махала в кв. ”Малчо Малчев”.

Ежегодно в план-сметките за сметосъбиране и сметоизвозване, Община Търговище заделя средства за почистване на образувани замърсявания. Средно годишно Общината извършва почистване на около 30 броя локални замърсявания.

В града са назначени 7 броя контрольори по чистотата, които осъществяват ежедневен контрол за поддържане на чистота в града и предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за целта места. На нарушителите се съставят Констативни протоколи с предписания за почистване и/или Актове за установяване на административно нарушение /АУАН/.

Тъй като населените места в Община Търговище са много на брой – 51 и Общината не може да контролира пряко замърсяванията, а разчита единствено на кметовете на кметствата за справяне с тях, от 2013 година е направена организация за поддържане на чистотата и недопускане на замърсявания със състезателен характер между кметствата.

Ежегодно от общинска администрация се сформира комисия, която извършва проверки по всички населени места. След приключване на проверките и съставяне на Констативни протоколи за чистотата на населените места се съставя Обобщен протокол с предложение за награждаване на най-поддържаните кметства.

Чрез наградите Община Търговище стимулира кметовете да поддържат чистотата на населените места в добър естетически вид.

Инициативи на Община Търговище, свързани с предотвратяване образуването на замърсявания са различни разяснителни кампании съвместно с организацията, обслужваща

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

системата за разделно събиране на отпадъците, различни мероприятия с училищата и градините в седмицата, предхождаща Деня на земята, активното участие на общинска администрация, граждани, фирми и различни организации в кампанията „Да изчистим България за един ден”. Освен с ангажимент към служителите на общинска администрация, Общината указва съдействие на фирми, организации, кметства, училища и др. по предоставянето на материали като чували, ръкавици и др. Едновременно с това се ангажира и с популяризирането на кампанията сред населението, за което също се осигуряват чували, ръкавици и извозване на събраните отпадъци.

Друго мероприятие целящо опазване чистотата на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци е услуга по събиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности от домакинствата в количество до 1 куб.м., която от март 2013 г. Община Търговище извършва. Услугата е във връзка с изискване на Закона за управление на отпадъците и цели улесняване на гражданите и тези отпадъци да не попадат в контейнерите за битови отпадъци, както и да не бъдат изхвърлени на нерегламентирани за целта места. Системата, която Общината е организирала за събирането им е, чрез подаване на заявка от граждани на обявени телефони. Заявките се подават през седмицата, а самото извозване на отпадъците се извършва през последния работен ден от седмицата- петък. Мерките за предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания, които Общината може да предприеме касаят:

- Идентифициране и описване на всички ключови места, където е възможно образуването на локални замърсявания*;*
- Увеличаване броя на контейнерите*;*
- Ограничаване достъпа на автомобили до крайпътни дерета и места, там където е възможно, с цел да не се изхвърлят отпадъци с автомобили, каруци, камиони и др.;
- Подобряване на културата на населението, чрез разработване и прилагане на различни мерки, кампании, програми;
- Увеличаване броя на служебните лица, имащи статут на контролни органи и правомощия за съставяне на актове за административни нарушения;
- Поставяне на предупредителни знаци за забрана за изхвърляне на отпадъци на определени места;
- Ежегодно актуализиране и допълване на системите за организирано сметосъбиране и разделно събиране;
- Уведомяване на населението за начина и местата за изхвърляне на различните видове отпадъци;

За предотвратяване на замърсяване на околната среда през 2000 година Община Търговище по проект, финансиран от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда/ПУДООС/ е събрала всички негодни за употреба пестициди, които имат опасен характер, както за екосистемата, така и за здравето на хората.

Поради редица обективни и субективни причини, свързани с необосновано и безразборно използване на препаратите за растителна защита и тяхната неконтролируемост в процеса на разпадане на бившите ТКЗС, са създадени условия за натрупване на големи количества пестициди. Вследствие, на това Общината съхранява временно същите, поради опасност от разпиляването им в околната среда и неконтролираното използване от случайни лица.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Склада, където са съхранени пестицидите е собственост на Общината и се намира в с.Голямо Соколово в общинска земя- мера IV категория, извън регулацията на населеното място. Имотът се намира северно от пътя по посока с.Голямо Соколово - Дралфа и западно извън населеното място.

По- голяма част от пестицидите са с неизвестен произход. Съхраняват се в склада повече от 10 години, което увеличава риска от замърсяване на околната среда. Опаковките на голяма част от пестицидите са разпокъсани, което крие опасност от изтичане и проникване на същите в почвата. Общото количество на пестицидите е около 72 000 кг и 11,000 л.

През 2011 г. Общината е подала проект пред Предприятието за управление на дейностите по опазване на околна среда /ПУДООС/ за обезвреждане на залежалите пестициди, чрез изгаряне.

Към момента е в ход проект на ПУДООС за обезвреждане на почти всички пестициди, съхранявани в общинските складове на територията на цялата страна. Проекта ще се осъществи по швейцарска програма и склада на Община Търговище е включен в него.

Очаква се след достигане на проекта до финалната му фаза негодните пестициди да бъдат предадени за обезвреждане, а склада закрит и обезопасен.

2. Закриване и рекултивация на площадки, терени и/или депа

2.1.Клетка за депониране на неопасни отпадъци

През 2017-2018 г. на Община Търговище и предстои да закрие клетката за депониране на неопасните си отпадъци, находяща се на Регионалното депо в с.Пайдушко. Клетката се експлоатира от 1996 г. и проектирано е с капацитет 618247,22 куб.м Към момента заема площ 37,713дка, която е част от поземлен имот ПИ №000044. Имотът е урбанизирана територия извън строителните граници на населеното място – терен за техническа инфраструктура – съоръжения и инсталации за третиране на оптпадъци. Имотът граничи от всички страни със земеделски земи. Достъпът до него е по път III-4009 (Търговище – Лиляк) от РПМ и общински пътища TGV 1017 и TGV 1053 (Лиляк – Пайдушко). До депото има асфалтов двулентов път имот - ПИ №000033 - отклонение в дясно от TGV 1053.

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА КЛЕТКА

Площ на имота -№000044	**163569 м^2**
Площ, заета от съществуващата клетка	**37 713 м^2**
Площ, при запълване и рекултивация	**40 854 м^2**
Капацитет на депото	**618 247,22 м^3**
Запълване с отпадъци по години	
От 1996 до 2007г	**231 436,25 м^3**
от 2007г до 2010г	**125 064,21 м^3**
от 2010г до 2013г	**136 746,77 м^3**
от 2013г до 2017г	**125 000,00 м^3**

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

През 2008 г. са проведени редица мероприятия за привеждането й в съответствие с нормативните изисквания на българското и европейско законодателство. За закриването й е изготвен проект за техническа и биологична рекултивация, чрез който се цели минимално въздействие върху компонентите на околната среда.

Проекта предвижда и изграждане на газоотвеждаща система, чрез която да се улавят и извеждат извън депото образуваните газове от процесите на гниене на отпадъците и тяхното безопасно третиране.

Съгласно Закона за управление на отпадъците и Наредба №6 от 27.08.2013 г. *за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*собственикът на депото, т.е. Общината има задължение за извършване на мониторинг на депата до 30 години след тяхното им закриване.

За целта в проекта са предвидени и дейности за извършването на мониторинг през този период.

Проекта за закриването предвижда изпълнение на няколко етапа: Техническа рекултивация, Биологична рекултивация, изграждане на газоотвеждаща система паралелно с натрупването на отпадъците и при закриването на цялостно завършване, и последен етап мониторинг на компонентите на околната среда.

Предвижданията на техническата рекултивация са проектното тяло на депото да се оформи чрез:

- ✓ частично преоткосиране на съществуващия насип отпадъци непосредствено до опорната дига
- ✓ частично преоткосиране на съществуващия насип отпадъци непосредствено до ново проектирания технологичен път.
- ✓ предепониране на отпадъците от зоната, непосредствено прилежаща към петата на откосите на депото. В петата се подравнява зона с ширина 3-до 3,50м по цялата периферия на депото, предназначена за разполагане на закотвящата канавка, периферния дренаж и канавките за повърхностно отводняване.
- ✓ изпълнение на берма с ширина 3м в западния откос на депото, непосредствено над дигата,ограничаваща участък от съществуващия откос с наклон 1:3.
- ✓ над бермата се преоткосира съществуващия насип от отпадъци с наклон до 1:4,5 и се изпълнява донасипване с отпадъци до кота 441м.

Газовите кладенцище се изпълняват едновременно със запълването на депото Съществуващите газови кладенци ГК1 и ГК2 се надграждат, а ГК2 и ГК3, които не се изпълнени към момента се изгражадат с изпълнение на основа - бетонова плоча върху пласт от отпадъци с височина 1,5м.

Горният изолиращ екран е конструиран съгласно изискванията на Наредба №6. Изгражда се върху оформеното по проект отпадъчно тяло, като преди изпълнението му отпадъците се покриват с подравняващ пласт от земни маси 15см.

Полагането на материалите за горен изолиращ екран по откосите и платото на депото се изпълнява в следната последователност:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- ✓ Площен газов дренаж;
- ✓ Минерално уплътнение;
- ✓ Площен дренаж;

Биологичната рекултивация ще се изпълни съгласно Наредба N 26/ 1996г., а именно: "За рекултивация и подобряване на слабо продуктивни земи" към биологичната рекултивация се отнасят дейностите по подобряване условията на месторастене и култивирането на растителност.

Съгласно тези изисквания предвидените в проекта мероприятия включват:

- Подобряване условията на месторастене чрез почвоподготовка и минерално торене;
- Затревяване повърхността на депото;

2.2.Рекултивация на нарушен терен в с.Пролаз

На територията на Община Търговище в землището на с.Пролаз има въведен в действие проект за рекултивация на нарушен терен. Общата площ на площадката е 15,950 дка. Площадката представлява бивша кариера за ломен камък, използван за нуждите на високото и ниското строителство.Дъното на кариерата е на два метра от нивото на пътя Пролаз – Вардун. Общата граница между кариерата и пътя е с дължина около 200 метра.

Кариерата е функционирала без предварително изготвен проект за експлоатация. Разбиването и изнасянето на камъните до трошачна инсталация в кариера „Боаза" е ставало случайно съобразно нуждите на строителството.

Експлоатацията на кариерата е преустановена преди 15–тина години. Разстоянието от кариерата до с.Пролаз е по-малко от километър.

Площадката на кариерата представлява нарушение на естествен скат с дължина 200 м. и ширина 60-80 м. Цялата площ на кариерата представлява нарушение на съществуващият ландшафт. Самовъзстановяването на ландшафта е невъзможно. Проекта за рекултивация предвижда възстановяването да започне със запълване на кариерата с инертни материали, строителни отпадъци и земни маси до оформянето на склона на планината в естествените форми на прилежащия терен. Към проекта е изготвен и списък на отпадъците, които могат да се приемат на кариерата, с цел възстановяване на нарушения терен.Натрупването на отпадъците ще продължи до запълване на цялото тяло на бившата кариера и до оформяне на терена нивото на прилежащите територии.

Количествата на необходимите материали – строителни отпадъци и отпадни земни маси за изпълнението на рекултивацията на кариерата е около 180 000 куб.м.

Биологичната рекултивация на терена се изпълнява след приключване на дейностите по натрупване на отпадъците до определеното ниво. Чрез нея се цели терена да придобие естетически и естествен вид. Предвидената в проекта дървесна растителност е съобразена с тази в района, а именно широколистнидървета– явор, габър, цер, бреза и др.

Проекта е съгласуван и одобрен от контролните органи- Регионалната инспекция по околна среда и води –гр. Шумен и Министерство на околната среда и водите.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Към момента същият се изпълнява и е единственото регламентирано място за съхранение на строителни отпадъци в Община Търговище.

Изводи и препоръки

В заключение може да се каже, че Община Търговище е предприела всички мерки са недопускане увреждането и замърсяването на околната среда от стари, замърсени в миналото площадки или от предстоящи на закриване такива. Дейностите по рекултивирането на нарушените терени се извършват въз основа на изготвени проекти, съдържащи всички изисквания на екологичното законодателство, което допринася за недопускане на вредно въздействие от дейността върху конкретните райони.

Препоръките към Общината са да се спазват всички предвиждани изисквания и технологии в изготвените проекти и поддържане на постоянен контрол и мониторинг върху дейностите по закриването на площадките, както и след това.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1.

1.6.АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

1. Схеми за управление на отпадъците

Основните схеми, залегнали, както в българското, така и в европейското законодателство при управление на отпадъците са „отговорност на производителя" и „замърсителят плаща" В Българското законодателство прилагането на принципа „отговорност на производителя" е в компетенциите на националното законодателство. Общините нямат правомощия да поставят ограничения и/или да задължат производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци в тази област, като тяхната роля е да съдействат за постигането на задълженията им. На местно ниво могат да се извършва контрол за спазване разпоредбите на Общинските наредби за управление на отпадъците и оказване на административна помощ за спазване на законодателството.

Чрез принципа „отговорност на производителя" се цели производителите на продукти след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци да носят отговорност и за тяхното последващо събиране и рециклиране. Най-често отговорността по събирането на тези отпадъци и предаването им за третиране/рециклиране е, чрез възлагане на организации по оползотворяване. Общините от своя страна сключват договори за сътрудничество с организациите по оползотворяване и подпомагане на дейността им за организирано събиране на тези отпадъци от домакинствата. На територията на Община Търговище са сключени следните договори за подпомагане на дейността на организациите и на производителите:

- Сключен договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки с „Екобулпак"АД". В рамките на договора е организирана двуцветна система в града и част от селата на Общината за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- Сключен договор с организация по оползотворяване на отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване с „Елтехресурс"АД. Организирана е система с мобилни групи за събиране на отпадъците директно от домовете на гражданите, чрез предварително подадена Заявка.
- Сключен договор с организация по оползотворяване на отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори с „Екбатери"АД. Организирана е система за разделно събиране на отпадъците, чрез разполагане на кошчета в различни институции, организации и фирми.

Финансирането на дейностите по договорите се осъществява от организациите по оползотворяване, а Общината е отговорна за съдействие организирането на дейностите на територията й. Чрез договорите е обхванато повече от половината население в Общината..

Прилагането на принципа „замърсителя плаща" се обоснова на това, че всеки причинител на отпадъци възстановява разходите за тяхното събиране и третиране. В общините този принцип се постига, чрез „такса битови отпадъци". Всички разходи по събирането, транспортирането, третиране/обезвреждане на отпадъците се заплаща от причинителите т.е. гражданите и фирмите, ползващи организираната система. В тази връзка е необходимо преразглеждане на начина на образуване на таксата, като тя трябва да отговаря възможно най-реално на образуваните отпадъците.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

На този етап единствения разпространен метод на за образуване на таксата в страната е начисляване на база данъчна оценка на имотите. Този метод е неефективен и чрез него не може да се установи точното количество на генерираният отпадък от домакинствата. Същевременно с това ТБО трябва да покрива всички разходи за:

- Събиране и транспортиране на отпадъците;
- Третиране/обезвреждане;
- Метене, миене, почистване на улици и тротоарни площи;
- Почистване на паркове и градини от отпадъци;
- Поддържане и мониторинг на депа за отпадъци;
- Закупуване на нови контейнери за съхранение на отпадъците;
- Осигуряване на средства за изграждане на нови съоръжения/инсталации за третиране на отпадъци;
- Ремонт и дезинфекция на контейнерите за отпадъци;

В проекта на *Методиката за изготвяне на план-сметка с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на таксата за битови отпадъци по Закона за местни данъци и такси* се предлагат няколко варианта за определянето й:

- Определяне на количеството битови отпадъци на база брой на заявените от лицето контейнери за текущата година, както и броя на ползвателите на услугата;
- Индивидуално измерено количество битови отпадъци за имота – чрез торби с определена вместимост, предоставени от Общината, или чрез стикери, залепени върху торби на лицата;
- Количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдовете за съхранение;
- Брой ползватели на услугата в имота или натурален показател използвано количество вода в имота;
- Комбиниран подход на база количество битови отпадъци и брой на ползватели на услугата в имота или натурален показател използвано количество вода в имота;

Съобразно така предложените варианти всяка Община трябва да прецени кой метод е най-рационален за нея и да разработи вътрешна методика за прилагането и функционирането му.

Идеята на проекта на методиката е максимално отчитане на реалното количество генерирани отпадъци от всеки ползвател. Мерките, които следва да се предприемат от Общината са изготвяне на оценка на приложимостта на всеки един метод, като се взема предвид големината на населено място, броя на жителите, приложимостта на конкретния метод към организираната система за сметосъбиране в Общината и др.

2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

2.1.Приходи

Съгласно чл.57 от ЗУО разходите за дейности с битови отпадъци и изпълнение на

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

задълженията на органите за местно самоуправление и местната администрация се предвиждат по бюджета на Общината.

На основание чл.66 от ЗМДТ, таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;

3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;

4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените;

Цялото финансово обезпечение на гореописаните дейностите се осигурява изцяло от „Такса битови отпадъци" /ТБО/.

Събирането на ТБО е определено въз основа на данъчната оценка на жилищните имоти. За имоти, намиращи се извън районите, в които Общината е организирала събиране и извозване на битови отпадъци, се събира такса за ползване на депо за битови отпадъци и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване.

Таксата се определя в годишен размер въз основа на данъчната оценка на имота за всяко населено място, с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка.Заплащането се извършва на две равни вноски в следните срокове: от 1 март до 30 юни и до 30 октомври на годината, за която е дължима таксата.

Таксата за жилищни имоти на физически и юридически лица за 2014 г. е определена в размер на :

а) 1,9 %о от данъчната оценка на имота за град Търговище и кварталите Въбел и Бряг в т.ч.:
1. 0,56 %% за сметосъбиране и сметоизвозване
2. 0,16 % за обезвреждане на битови отпадъци на депо.
3. 1,18 %% за чистотата на териториите за обществено ползване.
б) 1,9 % от данъчната оценка на имота в селата на Община Търговище в т.ч.
1. 1,18 %% за сметосъбиране и сметоизвозване
2. 0,56 % за обезвреждане на битови отпадъци на депо.
3 . 0,18 % за снегопочистване
Таксата за нежилищни имоти на физически и юридически лица се определя в размер на :
а) 4,50 %о от данъчната оценка на имота в гр.Търговище и кв.Въбел и кв.Бряг ,в т.ч.:
1. 1,32 % за сметосъбиране и сметоизвозване
2. 0,37 % за обезвреждане на битови отпадъци на депо.
3. 2,81 % за чистотата на териториите за обществено ползване

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

б) 4,50 % от данъчната оценка на имота в селата на Община Търговище
1. 2,79 % за сметосъбиране и сметоизвозване
2. 1,27 за обезвреждане на битови отпадъци на депо.
3. 0,44 за снегопочистване.

Таксата за нежилищни имоти с непроизводствена дейност, за които не е организирано сметоизвозване и са извън регулационните граници на населените места, се определя в размер 0.6 на хиляда от данъчната оценка на имота за обслужване на депото за неопасни отпадъци.

Такса за обслужване на съдове за битови отпадъци:

1. Таксата за обслужване на съдове за битови отпадъци, декларирани в дирекция „Местни данъци и такси" към Община Търговище до края на предходната година за огради самостоятелни поземлени имоти на лица -търговци по смисъла на Търговския закон, с производствена дейност разположени в регулационните граници на населените места или извън тях е определена, както следва:

1.1. за контейнери 4 куб.м. с честота на извозване 24 пъти годишно - 2508 лв. с ДДС

1.2. за контейнери 2 куб.м. с честота на извозване 36 пъти годишно - 2717,70 лв. с ДДС

1.3. за контейнери 1,1 куб.м. тип „Бобър" с честота на извозване 104 пъти годишно - 2640лв. с ДДС.

Освен за гореописаните дейности в Община Търговище се събира такса и за поддържане на склада за строителни отпадъци, находящ се в село Пролаз, както следва:

- 1,60 лв. куб.м. за разриване на строителни отпадъци;

- 0,80 лв. куб.м. за разриване на земни маси;

Приходите, постъпващи в общинската администрация от ТБО се водят в отделна партида и се разходват само за покриване на разходи за поддръжка, експлоатация, охрана, модернизация, разширяване, пропагандиране и информиране на дейностите по третиране на битовите отпадъци.

По статистически данни, направени след провеждане на проучвания в Общините през годините, общите приходи от данъци и такси за цялата страна постепенно се увеличават:

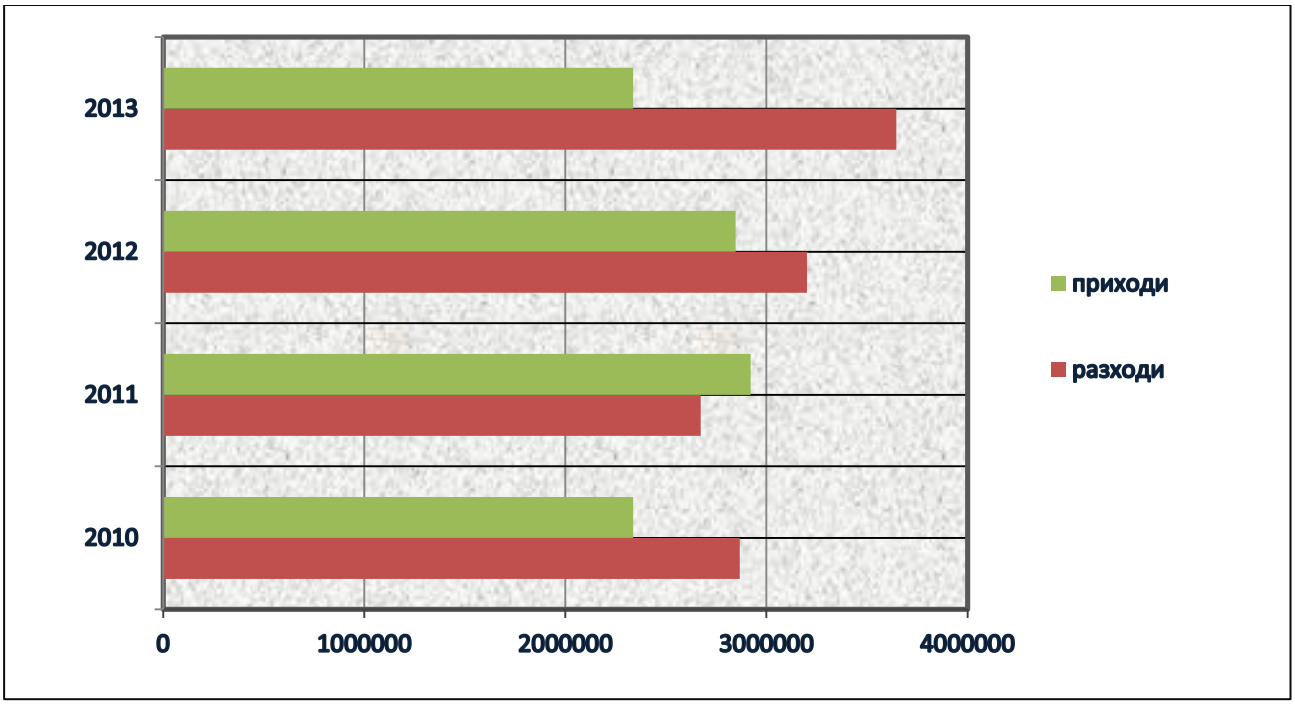
Година	Общо приходи от данъци и такси	в това число: Приходи от такси за битови отпадъци	Общо извършени разходи по чл. 66, ал. 1от ЗМДТ
2004	565566	205198	187398
2005	609763	216939	207457
2006	858703	270559	241860
2007	1168193	338003	278698
2008	1196925	392791	313323

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

2009	1164336	436007	377432
2010	1228442	466859	360201
2011	1274876	509145	409142
2012	1278636	516489	402773

Увеличението на приходите е плавно и постепенно, съобразно променящата се нормативна уредба и произтичащите от нея нови задължения на местните администрации, свързани с управлението на отпадъците.

Увеличаването на приходите през годините не е достатъчно и не покрива всички оперативни разходи на Общините, с които следва да изпълняват задълженията си. За това показва и следващата графика, в която са отразени събраните суми от такса „Битови отпадъци" и предвидените разходи по план-сметка за сметосъбиране и сметоизвозване в Община Търговище:

Приходите събрани от такса битови отпадъци са недостатъчни и в известна степен не покриват всички необходими разходи за дейността. Необходимо е увеличаване на таксата, с което да се покрият всички разходи за добро и качествено изпълнение на дейностите по събиране и третиране на образуваните отпадъци в Община Търговище.

2.2.Разходи

Разходите, свързани с поддържането на дейностите по управление на отпадъците се увеличават значително през годините, вследствие на променената нормативна уредба, касаеща управлението на отпадъците и въвеждането на нови методи и технологии за третирането им.

Тенденцията е в близките 5-6 години разходите рязко да се увеличат, вследствие

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

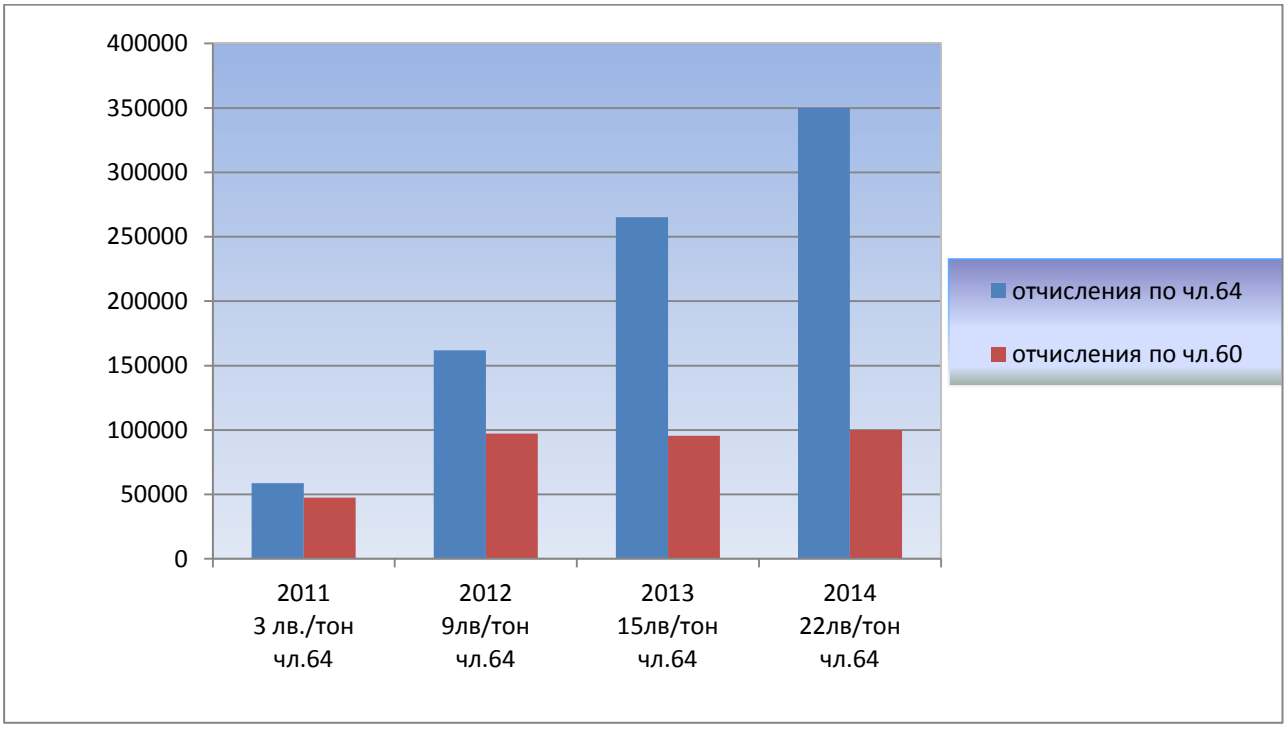
стремежа на Общините за въвеждане на нови инсталации и/или съоръжения за третиране на отпадъците, чието финансиране не е осигурено от държавата, а след изграждането на същите, разходите значително ще намалеят.

Предвидени разходи по план- сметка за дейностите по третирането на отпадъците в лв. с ДДС:

2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
2 335 649	2 866 858.53	2 672 517.65	3 201 831.06	3 646 148.20	3 500 001,60	4 185 842.40

Финансирането на дейностите с отпадъците, се извършва и посредством въведените отчисления, които Общините заплащат по реда на ЗУО. Съгласно чл.60 Общините превеждат на съответната РИОСВ, отчисления на тон депониран отпадък на депо в размер определен по формула, съгласно приложение №1 от *Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци* . Натрупаната сума от Общините се изразходва за дейности, свързани със следексплоатационните разходи на депата. По чл.64 от ЗУО отчисленията са ясно определени по години, като всяка година нарастват и отново са на тон депониран отпадък. Тези средства се изразходват за изграждане на нови съоръжения/инсталации за третиране на отпадъци, с изключение на депа.

В следващата графика са показани сумите за отчисления през годините, които са преведени на РИОСВ-Шумен от Община Търговище:

Предвид все по нарастващите разходи и недостига на достатъчно приходи за покриване на дейността по управление на отпадъците е необходимо предприемане на мерки от местната администрация за увеличаване на ТБО, чрез смяната на механизма за определянето му.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Основни изводи и препоръки

Дейностите подпомагани от Общината на принципа „отговорност на производителя" не са обхванати изцяло, т.е. обхващат само някои видове отпадъци. Това води до непълното събиране на всички образувани от домакинствата масово разпространени отпадъци. Необходимо е Общината да търси съдействие за организиране на още дейности по подпомагане на организациите, чрез сключване на договори за обхващане и на други видове отпадъци.

Принципът „замърсителя плаща" е недобре организиран, тъй като дейностите по събиране на дължимите суми за управление на отпадъците се изчисляват на база данъчна оценка на имотите. Това не дава ясна представа за количествата на генерираните отпадъци от отделните домакинства. Необходимо е разработване на нова методика за определяне на такса „Битови отпадъци", която да даде максимално точно определянето й на база генериран отпадък от всяко домакинство.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

1.7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Стратегически подход в информационно- разяснителната политика на Общината

Анализа цели да установидали Общината прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците. От направените проучвания се установи, че Общината прилага различни мерки ежегодно за разяснителни кампании сред населението, но те не са конкретно насочени. В Общината липсват стратегически документи, в които да са указани или включени мерки за водене на информационно –разяснителна политика.

Стратегическия подход към тези кампании е важна крачка на Общината, чрез която се цели достигането на максимално повече информация до гражданите и бизнеса. Разяснителната политика ще доведе до спазване на определените изисквания на Общината относно управлението на отпадъците, чрез което ще се улесни достигането на поставените цели за развитие в тази област.

Необходимо е да бъдат разработени документи с ясна целенасоченост към населението и към бизнеса, подпомагане на дейностите при управление на отпадъците им. Необходимо е да се обоснове единен подход за разяснителна политика в Общината. Интернет сайта на Общината е основния обмен на информация при провеждане на различни кампании. Необходимо е разширяване на обмена на информация, така, че същият да е по-достъпен и удобен за гражданите и фирмите.

По този повод могат да се създадат и поддържат различни интернет платформи за обмен на опит и информация. Също така е необходимо привличането и на местните медии, които да подпомогнат за информационното образоване на населението.

2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

Общината е наложила през годинитеняколко кампании сред населението, които целят привличането на интереса им към дейностите по управлението на отпадъците. Такива кампании са :

- Различни дейности и мероприятия през седмицата, предхождаща Деня на земята. Организират се различни дейности, като основната насоченост на кампанията е към подрастващите. За населението се предвиждат различни мероприятия по пролетно почистване, засаждане на дръвчета, организира се конкурс за най-добро поддържано междублоково пространство и др. Кампанията се провежда от много години в Общината и се е наложила с годините, като традиционно мероприятие на населението.
- От три години се организира кампания „Да изчистим България за един ден”. Кампанията привлича много граждани и фирми и се е наложила като много ефикасна и образователна. Ежегодно в нея се включват много граждани, различни институции, училища, градини и др.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- От години се провежда кампания сред кметовете и кметските наместници по населените места за поддържане чистотата им. С годините кампанията придобива и състезателен характер с награди, чрез които допълнително се стимулира поддържането на чистотата на населените места. За извършване на дейностите кметовете и кметските наместници опитват да привлекат и местното население, като ги насърчават да поддържат добро хигиенно състояние на и около имотите си. Ежегодно през пролетта се организира комисия, която установява състоянието на различните населени места и предлага за награждаване определени от тях.
- Ежегодно се провеждат разяснителни кампании с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екобулпак”АД. Кампаниите са насочени основно към подрастващото население. Организират се различни мероприятия за проследяване пътя на отпадъка от контейнерите за разделно събиране на отпадъците до неговото предаване за рециклиране, разпространяват се сред населението различни брошури с описание на системата за разделно събиране, както и за нейното най-ефикасно използване.

Мерките и кампаниите, които Общината е въвела и наложила през годините са ефикасни, но въпреки това по-голямата част от тях не достигат в достатъчно широк аспект до населението. Необходимо е да бъдат организирани още различни кампании за привличане на населението към дейността.

Също така предвид законодателните промени в областта на отпадъците е необходимо да се запознае населението с тях, с новите изисквания за третиране и управление на отпадъците, наложената йерархия, както и с проблемите пред Общината за достигането им и претърпените вреди и пропуснати ползи при неспазване на изискванията. Необходимо е да се организира запознаване на населението и фирмите със всеки един етап от йерархията за управление на отпадъците, както и необходимите начини и действия за достигането.

Провеждането на информационни и разяснителни дейности трябва да се насочат основно към:

- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъци
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

Добре е за да се организира правилно тези дейности ежегодно Общината да изготвя график и обобщени предложения за извършването на конкретните кампании, както и да се определи необходимият ресурс за това. Ако този график предварително се обяви на населението ще може на по- късен етап да се организира по-лесно, а населението ще бъде подготвено за него. Също така е добре Общината да изготви и брошури, дипляни и др., чрез които по-лесно ще бъде разбрано посланието за добро управление на отпадъците.

2.1.Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Както е описано в точка 1 към настоящия анализ основното предоставяне на информация в Община Търговище е, чрез интернет сайта си, в който има създадена специално за целта секция „Околна среда". В нея е качена възможно най-пълен обем информация за различните дейности по управлението на отпадъците, а именно:

- Информация за Регионалното депо за неопасни отпадъци в с.Пайдушко, включваща кратка информация за депото –дата на създаване, дата на закриване, площ, точно местоположение и др., както и наименование и адрес за кореспонденция с оператора на депото и извършваните от него дейности;
- Протоколи от Общите събрания на Регионалното сдружение за управление на отпадъците в Регион Търговище;
- Информация за закритите селски сметища и организираната система за събирането на отпадъците;
- Информация за организираната система за разделно събиране на отпадъците;
- Информация за системата за организирано сметосъбиране с графици и места на разположение на контейнерите, както и за лицата, извършващи тези дейности;
- Информация за разположените кошчета за изхвърляне на стари батерии, както и за сключеният договор с организацията;
- Информация за организацията по събиране на отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
- Информация и телефони за подаване на заявки за безплатно извозване на строителни отпадъци в количество до 1 куб.м.
- Информация за местата на разположение на различни площадки за третиране на отпадъци в Община Търговище, депа за битови отпадъци и др.
- Информация за местата, в Общината където могат да се предават едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата.
- Създаден е регистър на площадките на територията на Общината, в които се предават отпадъци от хартия, картон, пластмаса и метал.
- Ежегодно се публикуват отчети по изпълнението на „Програмата за управление на отпадъците на Община Търговище"
- Ежемесечно се публикува информация за извършените проверки и съставени констативни протоколи и актове за нарушение от контрольорите по чистотата в Общината;

Информация за управление на отпадъците в Общината се разпространява и, черз публикуване на съобщения на информационното табло в центъра за административно обслужване, както и при необходимост в местните вестници.

Изводи и препоръки

Според отразените по-горе мерки, Общината разполага и публикува на сайта си значителна информация относно управлението на отпадъците. Това обаче не е напълно достатъчно, тъй като по-възрастното население няма достъп до компютър и/или интернет и това доста ограничава техните възможности да се запознаят с дейността. Именно поради това е препоръчително да се приложи друг подход освен този, чрез който по-голяма част от населението да има достъпдо информацията и, чрез който да се привлече тяхното активно участие. Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите е добро, но е необходимо подобряването им и увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите на Общината за достигането на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

1.8. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ

Основната информация за отпадъците в Общината се осигурява от фирмите, с които са сключени договори за извършване на услуги по управление и третиране на отпадъците, както следва:

- Информация от „БКС-Търговище" ЕООД в качеството му на Изпълнител по договор с предмет „ *Извършване на дейностите по поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци от населените места в община Търговище до Регионално депо за неопасни битови отпадъци или до сепарираща инсталация и от нея до Регионално депо, поддържане на склада за инертни и строителни отпадъци в с. Пролаз, поддръжка и ремонт на съдовете за отпадъци, подръжка, ремонт и подмяна на дъждоприемните шахти по улиците на гр. Търговище, снегопочистване на улиците и тротоарите в град Търговище, изпълнение на дейностите като оператор по експлоатация, поддържане имониторинг на Регионално депо за неопасни битови отпадъцив с. Пайдушко, община Търговище, в съответствие с условията на Комплексно разрешително №269-Н1/ 2014г., докладване на резултатите от собствения мониторинг и представяне ежегодно в РИОСВ на Годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексното разрешително*." Представената информация по договора съдържа:

  - Възложени и почистени улици, площади, алеи – ръчно и машинно;
  - Количества на събрани, извозени и предадени за третиране битови отпадъци от системата за организирано събиране на смесени битови отпадъци на територията на Общината;
  - Количества на депонирани отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци в с.Пайдушко;
  - Брой възложени и почистени образувани нерегламентирани замърсявания на територията на Общината;
  - Количество на извозени отпадъци образувани от почистването на улиците, тротоарите и другите площи за обществено ползване;
  - Количество на извозени строителни отпадъци в склада в с.Пролаз;
  - Ремонт, подмяна и брак на съдовете за събиране на отпадъците;
  - Ежегодна справка на разположението и количеството на съдовете за събиране на отпадъците;
  - справки на количествата на приетите за депониране производствени отпадъци на Регионалното депо, съгласно сключените договори с фирмите, чиято собственост са те;
  - Ежегодни справки за предоставените услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, съгласуване на графици за извършване на услугите и др.

- Информация от „Екобулпак"АД относно сключеният договор за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в Община

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Търговище. Информацията съдържа:

- Количество на събрани отпадъци от двуцветната система за разделно събиране на отпадъците;
- Информация относно извлечените оползотворими и рециклируеми отпадъци от системата за разделно събиране, както и за количествата на предадените за рециклиране или оползотворяване отпадъци;
- Ежегодно съгласуване на местата на разположение на контейнерите от двуцветната система;
- Ежегодна предложения за оптимизация на системата, чрез включване на нови допълнителни контейнери към системата;
- Ежегодно провеждане на съвместни кампании за запознаване на населението със системата, чрез брошури, дипляни и др.

➢ Информация от „Екобатери”АД относно сключеният договор за изграждане на система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори:

- Информация относно събраното количество на негодните за употреба батерии и акумулатори на територията на Общината;
- Информация относно разширение и допълване на системата;
- Информация за информационни кампании за запознаване на населението с организираната система;

➢ Информация от „Елтехресурс”АД относно сключеният договор за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване:

- Информация относно количеството на събраното излязло от употреба електрическо и електронно оборудване на територията на Общината, по предварително подадените заявки за извозването им;
- Информация относно информационни кампании за запознаване на населението с организираната система;

➢ Информация от ДЗЗД „Екосорт Търговище” относно сключеният договор с предмет „Предоставяне на услуги на Община Търговище по предварително третиране на смесени битови отпадъци”. Информацията е ежемесечна и включва:

- Количества на постъпили за обработка смесени битови отпадъци;
- Количества на третирани битови отпадъци;
- Количества на извлечените и предадени оползотворими и рециклируеми отпадъци от подложените за третиране смесени битови отпадъци;
- Количества на предадените за депониране битови отпадъци, които не могат да бъдат оползотворени;
- Размер на процента извлечени материали от общото количество на третираните отпадъци;

➢ Информация от фирма „Марекс”ООД относно сключеният договор за осигуряване на площадка за безвъзмездно предаване на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

- Количество на събрани отпадъци от домакинствата по видове;

Изводи и препоръки

Събираната информация в Общината Търговище по отношение на сключените договори с изпълнители за извършване на дейности по управление на отпадъците е достатъчна, пълна и надеждна. Въз основа на предоставените данни могат да се подготвят различни справки, отчети, програми, стратегии и др. Основния проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци на територията на Общината самостоятелно. Това в голяма степен са площадките за предаване на отпадъци т.н. „вторични суровини", лицата, които самостоятелно са сключи договори с фирми и/или организации и предават отпадъците си директно на тях. Тези отпадъци влияят върху дейностите на Общината, тъй като при липса на информация за тях не може да се определи точното количество на образуваните отпадъци. Определенията в законодателството относно образуваните отпадъци са ясно определени и включват всички отпадъци образувани на територията на Общината, независимо от източника им и лицата, които ги събират. В този случай при изчисляване на целите, същите няма да бъдат точни и коректни.

Необходимо е в Общината да се създадат ясни правила за събиране на информация за образуваните отпадъци от тези лица и площадки. Също така е необходимо да се извършват периодични проверки от Общинските служители, с което да се контролира дейността на площадките, на които се предават отпадъци, както и достоверността на данните.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода"
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ №2.

2. ПРОГНОЗИ

За изготвяне на прогнозите за количествата на образуваните отпадъци и постигане на целите до края на програмния период на настоящата програма е необходимо първо да се проследи текущото състояние на отпадъците, да се определи прогнозния брой на населението за периода до 2020 г., както и нормата на натрупване.

1. Текущо състояние:

	Мерна единица	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Количество събрани битови отпадъци	тонове/год	36 354,02	34124,83	24678,86	17019,45	15425,64	14820,4	13744,32
Население	брой	61203	60723	60176	57090	56673	56280	55820
Норма на натрупване на отпадъци	кг/чов/год	593,9908	561,9754	410,1113	298,1161	272,1868	263,3333	246,2257

Морфологичен състав на отпадъците	Дял (%)
Хранителни	5,74
Хартия	5,24
Картон	0
Пластмаса	12,95
Текстил	4,43
Гума	0,07
Кожа	0,69
Градински	2,23
Дървесни	0,73
Стъкло	3,86
Метали	0,31
Инертни	0
Опасни	0

Количество на отпадъците по вид	Мерна единица	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Хранителни	тонове/год	6333,453	5945,092	4299,453	2965,061	2687,394	2581,951	2394,481
Хартия и картон	тонове/год	6937,79	6512,372	4709,706	3247,987	2943,824	2828,321	2622,962
Пластмаса	тонове/год	2807,26	2635,122	1905,703	1314,243	1191,169	1144,432	1061,337
Текстил	тонове/го	8206,325	7703,122	5570,84	3841,86	3482,086	3345,46	3102,55

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

	д			9	2		3	5
Гума	тонове/год	519343,1	487497,6	352555,1	243135	220366,3	211720	196347,4
Кожа	тонове/год	52686,99	49456,28	35766,46	24665,87	22356	21478,84	19919,3
Градински	тонове/год	16302,25	15302,61	11066,75	7632,04	6917,327	6645,919	6163,372
Дървесни	тонове/год	26538,43	46746,34	33806,66	23314,32	21131,01	20301,92	18827,84
Стъкло	тонове/год	9418,14	8840,63	6393,487	4409,184	3996,28	3839,482	3560,705
Метали	тонове/год	117271	110080,1	79609,23	54901,45	49760,13	47807,74	44336,52
Инертни	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Опасни	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0

Количества разделно събрани отпадъци от системи за разделно събиране (полезна фракция)	**Мерна единица**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Хартия и картон	тонове/год	0,244	0,976	58,43	62,5	51,78	258,01	243,237
Пластмаса	тонове/год	3,826	2,6	38,55	40,28	30,189	48,334	46,687
Стъкло	тонове/год	10,27	37,67	29,02	53,9	86,099	103,736	45,01
Метали	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Норма на натрупване – Хартия и картон	кг/1 жит./год	0,003987	0,016073	0,970985	1,094763	0,913663	4,584399	4,357524
Норма на натрупване - Пластмаса	кг/1 жит./год	0,062513	0,042817	0,640621	0,705553	0,532688	0,858813	0,836385
Норма на натрупване - Стъкло	кг/1 жит./год	0,167802	0,620358	0,482252	0,944123	1,519224	1,843213	0,806342
Норма на натрупване - Метали	кг/1 жит./год	0	0	0	0	0	0	0
Общо количество на разделно събрани отпадъци	**Мерна единица**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Хранителни	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Хартия и картон	тонове/год	0,244	0,976	58,43	62,5	51,78	258,01	243,237
Пластмаса	тонове/год	3,826	2,6	38,55	40,28	30,189	48,334	46,687
Текстил	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Гума	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Кожа	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Градински	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Стъкло	тонове/год	10,27	37,67	29,02	53,9	86,099	103,736	45,01
Метали	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Инертни	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0
Опасни	тонове/год	0	0	0	0	0	0	0

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Общо	тонове/год	14,34	41,246	126	156,68	168,068	410,08	334,934

Национални Цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци

		Количества биоразградими за България - общо (тон/год.)	Население	Допустими количества биоразградими отпадъци за жител - кг./год.
1995		2 247 500	760 029	
2013	50%	1 123 750	7 245 677	155,1
2020	35%	786 625	6 966 607	112,9

Тъй като досега в Общината не е правена прогноза на населението, за определянето й са взети данните от последните единадесет години в Общината, както и прогнозата за населението на Областта, водени от Националния статистически институт /НСИ/:

Прогнозата на НСИ за броя на населението в Област Търговище за 2015 г. е 115 498 души и за 2020 г.- 110 173 души. На база тези данни е направено и сравнение на намалението на населението през годините

Намаление на населението в Община Търговище									
2004 спрямо 2003	**2005 спрямо 2004**	**2006 спрямо 2005 г.**	**2007 спрямо 2006**	**2008 спрямо 2007**	**2009 спрямо 2008**	**2010 спрямо 2009**	**2011 спрямо 2010**	**2012 спрямо 2011**	**2013 спрямо 2012**
622	597	467	364	450	480	547	3 086	417	393

Намаление на населението на Област Търговище										
Средногодишно население на Община Търговище										
2003 г.	**2004 г.**	**2005 г.**	**2006 г.**	**2007 г.**	**2008 г.**	**2009 г.**	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013 г.**
63703	63081	62484	62017	61653	61203	60723	60176	57090	56673	56280
Средногодишно население за Област Търговище										
138 880	137 483	136 034	134 763	133 518	132 002	130 454	128 754	120 423	119 325	118 253

Средно населението на Общината намаля със около 460 души, но като база в настоящата прогноза ще бъде взето намаление с 410 души, тъй като прогнозата трябва да бъде максимално реалистична и при намаляване темпото на намаление на населението, прогнозата ще бъде точна, а при увеличаване темпото на намаление няма да окаже голямо влияние върху прогнозираните отпадъци.

Средното намаление на населението в Областта е с около 1 300 души.

Съгласно прогнозните статическите данни населението в Областта за 2015 г. е 115 498, а за 2020 г. -110 173, т.е. населението до 2020 ще намалее с около 1 065 души. Средно населението на Общината е малко по-малко от 50% от населението на областта. Предвид тези факти се очаква населението на Общината до 2020 г. да бъде 53 410 души.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Прогноза 2014 г. -2020 г.						
2014 г.	**2015 г.**	**2016 г.**	**2017 г.**	**2018 г.**	**2019 г.**	**2020 г.**
55 870	55 460	55 050	54 640	54 230	53 820	53 410

Прогнозна норма на натрупване												
2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
593,9908	561,9754	410,1113	298,1161	272,1868	263,3333	246,2257	228.9289	211.6321	194.3353	177.0385	159.7417	142.4449

Тъй като нормата е много непостоянна, но като цяло през последните години намалява и предвид заложените мерки и дейности за предотвратяване образуването на отпадъци, ще приемем, че до 2020 г. ще продължи да намалява като средното намаление ще се вземе от последните три години - около 17,2968 кг. на човек/год.

След като е уточнена прогнозата за населението и нормата на натрупване е необходимо да бъдат изчислени и количествата на различните потоци отпадъци, необходимостта от допълнително вземане на мерки за третиране и др.

Тъй като системата за разделно събиране на отпадъците е разположена основно в града е необходимо да се изчисли нейната норма на натрупване само на броя на населението в града, след което да се направи прогноза за отпадъците от разделното събиране:

Текущо състояние на системата за разделно събиране на отпадъци								
	2007	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
хартия	7,803	0,244	0,976	58,430	62,500	51,780	258,010	243,237
пластмаса	8,272	3,826	2,600	38,550	40,280	30,189	48,334	46,687
стъкло	21,180	10,270	37,670	29,02	53,900	86,099	103,736	45,01

Въз основа на текущото състояние е направена прогнозата за образуването на отпадъците от системата за разделно събиране:

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Население в град Търговище														
	2007	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
	38071	37751	37508	37256	37492	37215	36943	36673	36403	36133	35863	35593	35323	35053
	Норма на натрупване на отпадъците от системата за разделно събиране, съгласно населението в града													
Хартия	0,2049	0,0064	0,0260	1,5683	1,6670	1,3913	6,9840	6,6325	7,186	7,7395	8,2930	8,8465	9,4000	9,9535
Пластмаса	0,2172	0,1013	0,0693	1,0347	1,0743	0,8112	1,3083	1,2730	1,7737	2,2744	2,7751	3,2758	3,7765	4,2772
стъкло	0,5563	0,2720	1,0043	0,7789	1,4376	2,3135	2,8080	1,2273	1,9176	2,6079	3,2982	3,9885	4,6788	5,3691

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Въпреки намалението на населението се вижда, че нормата на натрупване за разделно събраните отпадъци през годините се увеличава. Това се дължи основно на въведените мерки и действия от страна на Общината и организацията. Като се вземе предвид, че в програмата са заложени мерки за увеличаване на количествата на рецикилируемите и оползотворими отпадъци, които са на второ място в йерархията при управление на отпадъците в настоящата прогноза е взето предвид, че същите ще се увеличават, както следва:

- За хартия средно норма на натрупване е с около 0,5535 кг/год.
- За пластмаса средно с около 0,5007 кг/год.
- За стъкло средно с около 0,6903 кг./год.

За да се направи точна прогноза на количествата отпадъци и достигането на Националните цели е необходимо да бъдат определени и количествата на хранителните и градински отпадъци, за които също има заложени цели за достигане в законодателството. До сега не е правен анализ на количествата на хранителните и градински отпадъци в Общината, което допълнително усложнява направата на точна прогноза за тези отпадъци. Съгласно разработения проект за площадката за компостиране се предвижда на нея да бъдат третирани около 5 000 т/год. което се равнява на около 35% от битовите отпадъци на Общината. С оглед на това настоящата прогноза е направена на база тези данни и данните от морфологичния анализ на отпадъците в Общината.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Население						
Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
	55 460	55050	54640	54230	53820	53410
Количества на отпадъците						
Растителни	2534,522	2328,615	2120,032	1919,742	1716,858	1516,844
Хранителни	1902,278	1745,085	1590,024	1437,095	1286,298	1137,633
	Норма на натрупване					
Растителни	0,0457	0,0423	0,0388	0,0354	0,0319	0,0284
Хранителни	0,0343	0,0317	0,0291	0,0265	0,0239	0,0213

Съгласно изготвения морфологичен анализ от 2010 г. нормата на натрупване за хранителните отпадъци е 0,0714, а за растителни 0,0183

2. Прогноза за отпадъците 2015-2020 г.:

Общо количество отпадъци	Мярка	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Прогнозна норма на натрупване на отпадъци	кг/чов/год.	228,9289	211,6321	194,3353	177,0385	159,7417	142,4449
Прогнозен брой на населението	брой	55460	55 050	54 640	54 230	53 820	53410
Прогнозно количество на отпадъците - общо	тонове/год.	12696,4	11650,35	10618,48	9600,798	8597,298	7607,982
в т.ч.:							
Хранителни	тонове/год.	728,7732	668,7299	609,5008	551,0858	493,4849	436,6982
Хартия и картон	тонове/год.	665,2912	610,4782	556,4084	503,0818	450,4984	398,6583
Пластмаса	тонове/год.	1644,183	1508,72	1375,093	1243,303	1113,35	985,2337
Текстил	тонове/год.	562,4504	516,1104	470,3987	425,3153	380,8603	337,0336
Гума	тонове/год.	8,887478	8,155243	7,432937	6,720558	6,018109	5,325587
Кожа	тонове/год.	87,60514	80,3874	73,26752	66,24551	59,32136	52,49508
Градински	тонове/год.	283,1296	259,8027	236,7921	214,0978	191,7198	169,658

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Дървесни	тонове/год.	92,6837	85,04753	77,51491	70,08582	62,76028	55,53827
Стъкло	тонове/год.	490,0809	449,7034	409,8734	370,5908	331,8557	293,6681
Метали	тонове/год.	39,3588	36,11608	32,91729	29,76247	26,65162	23,58474
Инертни	тонове/год.	0	0	0	0	0	0

Прогнозното количество на отпадъците е образувано на база прогнозната норма на натрупване и прогнозния брой на населението. Видовете отпадъци, които включва количеството на отпадъците са разпределени съобразно данните от морфологичния анализ на отпадъците на Община Търговище.

Количества разделно събрани отпадъци от системи за разделно събиране (полезна фракция)		**2015 г.**	**2016 г.**	**2017 г.**	**2018 г.**	**2019 г.**	**2020 г.**
Норма на натрупване - Хартия + картон	кг/1 жит./год.	7,186	7,7395	8,293	8,8465	9,4	9,9535
Норма на натрупване - Пластмаса	кг/1 жит./год.	1,7737	2,2744	2,7751	3,2758	3,7765	4,2772
Норма на натрупване - Стъкло	кг/1 жит./год.	1,9176	2,6079	3,2982	3,9885	4,6788	5,3691
Норма на натрупване - Метали	кг/1 жит./год.	0,0078	0,0066	0,0092	0,0134	0,1475	0,025
Хартия и картон	тонове/год.	398,5356	426,0595	453,1295	479,7457	505,908	531,6164
Пластмаса	тонове/год.	98,3694	125,2057	151,6315	177,6466	203,2512	228,4453
Стъкло	тонове/год.	106,3501	143,5649	180,2136	216,2964	251,813	286,7636
Разделно събрани зелени и биоотпадъци за компостиране и анаеробно разграждане		**2015 г.**	**2016 г.**	**2017 г.**	**2018 г.**	**2019 г.**	**2020 г.**
Норма на натрупване - Хранителни	кг/1 жит./год.	0,0343	0,0317	0,0291	0,0265	0,0239	0,0213
Норма на натрупване - Градински	кг/1 жит./год.	0,0457	0,0423	0,0388	0,0354	0,0319	0,0284
Хранителни	тонове/год.	1902,278	1745,085	1590,024	1437,095	1286,298	1137,633
Градински	тонове/год.	2534,522	2328,615	2120,032	1919,742	1716,858	1516,844
Общо количество на разделно събрани отпадъци							

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Хранителни	тонове/год.	1902,278	1745,085	1590,024	1437,095	1286,298	1137,633
Хартия и картон	тонове/год.	398,5356	426,0595	453,1295	479,7457	505,908	531,6164
Пластмаса	тонове/год.	98,3694	125,2057	151,6315	177,6466	203,2512	228,4453
Текстил	тонове/год.	0	0	0	0	0	0
Гума	тонове/год.	0	0	0	0	0	0
Кожа	тонове/год.	0	0	0	0	0	0
Градински	тонове/год.	2534,522	2328,615	2120,032	1919,742	1716,858	1516,844
Стъкло	тонове/год.	106,3501	143,5649	180,2136	216,2964	251,813	286,7636
Метали	тонове/год.	0,432588	0,36333	0,502688	0,726682	7,93845	1,33525
ОБЩО:		**5040,488**	**4768,893**	**4495,533**	**4231,252**	**3972,067**	**3702,638**
Постигане на целите		**2015 г**	**2016 г.**	**2017 г.**	**2018 г.**	**2019 г**	**2020 г.**
Цели за рециклиране на стъкло, метал, хартия и пластмаса	**%**	**25%**	**25%**	**40%**	**40%**	**50%**	**50%**
Общо количество хартия, пластмаса, метали и стъкло	тонове/год.	2173,623	2605,018	2374,292	2146,738	1922,356	1701,145
Цели за рециклиране на стъкло, метал, хартия и пластмаса	тонове/год.	543,4058	651,2544	949,7169	858,6954	961,1779	850,5724
Рециклирани отпадъци - общо	**тонове/год.**	**603,6876**	**695,1934**	**785,4773**	**874,4154**	**968,9107**	**1048,161**
Хартия	тонове/год.	398,5356	426,0595	453,1295	479,7457	505,908	531,6164
Пластмаса	тонове/год.	98,3694	125,2057	151,6315	177,6466	203,2512	228,4453
Стъкло	тонове/год.	106,3501	143,5649	180,2136	216,2964	251,813	286,7636
Метали	тонове/год.	0,432588	0,36333	0,502688	0,726682	7,93845	1,33525

Общото количество на хартията, пластмаса, метали и стъкло е сбора от прогнозата на получените количества на всеки един от тези отпадъци, разпределени съгласно морфологичния анализ на отпадъците.

Количеството на рециклираните отпадъци е сбора на прогнозните разделно събрани отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метали.

		2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Цели за рециклиране на биоотпадъци	**%**	**0%**	**25%**	**25%**	**25%**	**25%**	**50%**

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Общо количество биоотпадъци	тонове/год.	1011,903	928,5327	846,2929	765,1836	685,2047	606,3562
Цели за рециклиране на биоотпадъци	тонове/год.	0	2139,463	2139,463	2139,463	2139,463	4278,927
Рециклирани биоотпадъци - общо	тонове/год.	4436,8	4073,7	3710,056	3356,837	3003,156	2654,477

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg

Общото количество на биоотпадъците е сбора на прогнозните количества хранителни и растителни отпадъци, разпределен съобразно морфологичния анализ на отпадъците. Рециклираните биоотпадъци са получени от сбора на тези отпадъци в прогнозата на количеството разделно събрани отпадъци. Тук се получава разминаване в данните между морфологичния анализ на отпадъците и наблюденията и очакванията за количествата им. Това е така поради факта, че морфологичния анализ е извършван само през един сезон – зима, когато тези отпадъци са в малки количества в общия поток на смесените битови отпадъци. Поради това за изчисляване на целите се взема за обективно направените прогнози за количествата на биоотпадъците,т.е. количествата, които се очаква да бъдат рециклирани.

Целите за рециклиране на биоотпадъците са изчислени на основа на данните от образуваните отпадъци през 2014 г., тъй като съгласно Наредба за разделно събиране на биоотпадъци това е базовата година за сравнение изпълнението на целите.

Въз основа на направените прогнози е видно, че Община Търговище ще успее да изпълни целите с наличните ресурси и предвидената инфраструктура в програмата, както за увеличаване количествата на разделно събраните отпадъци, така и за биоотпадъците, като притеснение има единствено през 2020 г. когато целите са достигане на 50 %.

Национални Цели за отклоняване на биоразградими отпадъци		**2015 г.**	**2016 г.**	**2017 г.**	**2018 г.**	**2019 г.**	**2020 г.**
Допустимо количество биоразградими отпадъци за депониране	кг/жит./год.	155,09	155,09	155,09	155,09	155,09	112,91
Допустимо количество биоразградими отпадъци за депониране	тонове/год	8601,43	8537,84	8474,25	8410,67	8347,08	6030,72

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
гр. Търговище, пл. „Свобода”
телефон: 0601/ 68700, факс: 0601/ 62057, e-mail: obshtina@targovishte.bg